

SPRAWOZDANIE

DYREKCJI

C. K. GIMNAZYM W GORLICACH
ZA ROK SZKOLNY 1914.

13887

TREŚĆ:

1. Z KRONIKI ZAKŁADU, NAPISAL DR. WINCENTY SZCZEPAŃSKI.
2. CZĘŚĆ URZĘDOWA.

W GORLICACH.
NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO
Drukiem Zygmunta Turowicza.
1914.

CZEŚĆ I.

Z KRONIKI ZAKŁADU.

(AUS DER CHRONIK DER ANSTALT).

Z Kroniki Zakładu.

1. Utworzenie gimnazjum państwowego w Gorlicach.

Gimnazjum gorlickie zawdzięcza powstanie swoje woli Jego Cesarskiej i Królewskiej Apostolskiej Mości, panującego nam najmiłościwiej Cesarza Franciszka Józefa I., który Najwyższem Postanowieniem z dnia 4. maja 1906 r. raczył łaskawie zezwolić na kreowanie z początkiem roku szkolnego 1906/7 w Gorlicach państwowego gimnazjum z polskim językiem wykładowym, z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia potrzebnych środków na utrzymanie tegoż.

O te atoli potrzebne środki na utrzymanie gimnazjum toczyły się rokowania i układy gminy z c. k. Wysokim Rządem przez blisko dwa lata przed pojawieniem się aktu erekcyjnego Najjaśniejszego Monarchy. J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty nie sprzeciwiał się zasadniczo utworzeniu gimnazjum państwowego w Gorlicach, dawał nawet zapewnienie, że koszt utrzymania tego gimnazjum ponosić będzie c. k. Skarb państwa, ale równocześnie żądał od gminy świadczeń tak przy otwarciu zakładu, jak i w ciągu jego trwania i to w takim zakresie, że nie tylko Gorlice, ale każda inna gmina, słysząc takowe, musiałaby się zawahać i dobrze się namyślić, czy jest wskazanem ubiegać się o instytucję, która jako taka zapewnia niewątpliwie miejscowej ludności znaczne korzyści kulturalnej i materialnej natury, okupiona atoli wielkimi ofiarami majątku gminnego i obciążająca stale mieszkańców, przestaje być ponętną, zwłaszcza dla gminy, która nie może liczyć na żadne nadzwyczajne źródła dochodu.

Żądania Wysokiego Ministerstwa Wyznań i Oświaty, sformułowane w reskrypcie z dnia 12. kwietnia 1905, l. 23.678, streszczały się w tem, że z wyjątkiem kosztów utrzymania

personalu nauczycielskiego i służby, tudzież kosztów zaopatrzenia zakładu w środki naukowe, wszystkie inne ciężary, jak zbudowanie odpowiedniego gmachu, zaopatrzenie go w inwentarz potrzebny, utrzymywanie tegoż w stanie używalnym przez cały czas istnienia zakładu, ponosić miała gmina. Gmina również miała dostarczać opału, światła i wody dla zakładu, miała dać i utrzymywać w stanie używalnym boisko i ogród botaniczny. Gorlice były skłonne i przygotowane do ponoszenia pewnych ciężarów z tytułu otrzymania zakładu, nie sądziły jednak, że Wysoki Zarząd oświaty tak daleko posunie się w swoich żądaniach. Bezpośredni skutek wspomnianego reskryptu ministerialnego był ten, że gmina w formie uchwały określiła swoje stanowisko co do wymaganych prestacji. Ponieważ stanowisko zajęte przez gminę nie czyniło zadość wymaganiom c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty, dlatego sprawa kreowania gimnazjum uległa zwłoce i nawet były chwile, kiedy myślano, że już zupełnie zeszła z porządku dziennego. Gmina atoli nie rozstała się całkowicie z myślą uzyskania dla siebie zakładu gimnazjalnego i przy pomocy osób wpływowych starała się skłonić J. E. Pana Ministra do ustępstw w swych żądaniach.

Na tych zabiegach i wzajemnych rokowaniach upłynął prawie rok cały. Dopiero bowiem 30. stycznia 1905. pojawił się drugi reskrypt J. E. Pana Ministra Wyznań i Oświaty, który z jednej strony ograniczał wymagania c. k. Rządu, z drugiej jednakże strony był ostatniem słowem J. E. Pana Ministra i zawierał kateryczne oświadczenie jego, że przyjęcie wszystkich warunków, o których reskrypt mówi, przez gminę stanowi „*conditio sine qua non*” dla dojścia do skutku całej akeyi w sprawie założenia gimnazjum w Gorlicach. Ograniczenie świadczeń wymaganych od gminy odnosiło się do tego, że Pan Minister odstępował od żądania, by gmina zobowiązała się do ponoszenia kosztów oświecenia, opału i czyszczenia budynku szkolnego, jakoteż dostarczania wody dla zakładu. Inne żądania, w reskrypcie wymienione, odnoszące się do tymczasowego pomieszczenia zakładu, do utrzymywania budynku gimnazjalnego w stanie używalnym, do zaopatrzenia go w potrzebny inwentarz, do uzupełniania takowego, względnie urządzania lokalności kiedykolwiek dla

zakładu potrzebnych, pozostały w brzmieniu reskryptu z 12. kwietnia 1905. Reskrypt kończył się wezwaniem, aby gmina bezzwłocznie powzięła nową uchwałę co do prestacyi na rzecz gimnazjum, a to z uwzględnieniem postanowień w nim zawartych i aby przedłożyła nową, prawnie obowiązującą deklarację, przez Wydział powiatowy zatwierdzoną. Równocześnie doręczono gminie formularz kontraktu, jaki miał być zawarty między c. k. Skarbem państwa a gminą po myśli przedłożonej, prawomocnej deklaracji. Reskrypt ministeryalny pochodził z daty 30. stycznia 1906. C. k. Rada Szkolna krajowa zakomunikowała go c. k. Starostwu w Gorlicach reskryptem z dnia 15. lutego t. r. Starostwo odniosło się do gminy z wezwaniem z dnia 17. lutego t. r. i zażądało przedłożenia wymaganej deklaracji w terminie nieprzekraczalnym do dnia 22. lutego 1906. Przytoczyłem powyższe daty dlatego, aby poznać, jak szybkim tempem toczyła się sprawa w ostatniej fazie rokowań. Gmina, otrzymawszy reskrypt J. E. Pana Ministra i dowiedziawszy się z niego, że zawiera ostatnie słowo Wysokiego Rządu, dwa miała wyjścia: albo zgodzić się na jego żądania i przedłożyć prawomocną deklarację, albo rozstać się z myślą uzyskania gimnazjum. O nowych bowiem zabiegach i staraniach nie mogło być mowy raz dlatego, że ten reskrypt nie czynił prawie żadnych nadziei, powtóre termin przedłożenia deklaracji obejmował zaledwie dni pięć, na podjęcie więc akcji na szerszą skalę celem uzyskania jeszcze jakich ulg zabrakło czasu. W dniu 19. lutego 1906 zebrał się Wydział miejski i powziął uchwałę, aby zgodzić się na wszystkie warunki w rzeczonym reskrypcie ministeryalnym zawarte. Na podstawie tej uchwały zredagowana została przez Zarząd miasta wymagana deklaracja i przedłożona Wydziałowi powiatowemu, uzyskała jego zatwierdzenie uchwałą z dnia 22. lutego 1906.

Przez uchwalenie powyższej deklaracji i zatwierdzenie jej ze strony Wydziału powiatowego sprawa otrzymania zakładu była załatwiona. To też już 4. maja t. r. pojawia się wspomniane na wstępie Postanowienie Cesarskie, a Wys. Ministerstwo Wyznań i Oświaty, nie czekając na formalne zawarcie umowy c. k. Skarbu państwa z gminą co do przypadających nań świadczeń, zawiadomiło c. k. Radę Szkolną

krajową reskryptem z dnia 11. maja 1906, l. 18.151, o Najwyższej Woli Monarszej i rozporządziło, celem wykonania tegoż Najwyższego Postanowienia, co następuje: Utworzenie państwowego gimnazjum w Gorlicach ma być w ten sposób przeprowadzone, że z początkiem roku szkolnego 1906/7 będzie otwarta pierwsza klasa, w następnym roku szkolnym klasa II., potem klasa III. i t. d., tak, iż od 1. września 1913 zakład ten jako zupełne gimnazjum będzie zorganizowany. Językiem wykładowym będzie język polski. Koszta utrzymania tego gimnazjum ponosić będzie Skarb państwa, gmina miasta Gorlic jest jednak na podstawie swej prawomocnej deklaracji, którą c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty do zatwierdzającej wiadomości przyjęło, obowiązana do świadczeń, w załączonym odpisie kontraktu bliżej wyszczególnionych.

C. k. Rada Szkolna krajowa, zawiadamiając o tem gminę Gorlice, wezwie ją do sporządzenia formalnego kontraktu, którego oryginalny egzemplarz ma przedłożyć c. k. Radzie Szkolnej krajowej — jako zastępującej Skarb państwa — do 15. lipca 1906. C. k. Rada Szkolna krajowa wezwie dalej gminę, aby w jak najkrótszym czasie wyszukała odpowiedni plac pod budowę gimnazjum.

Aby zaś otwarcie I. klasy tego gimnazjum nastąpić mogło bez przeszkody 1. września 1906 r., wezwie c. k. Rada Szkolna krajowa gminę, aby ta przygotowała wcześniej lokalności potrzebne na tymczasowe pomieszczenie zakładu, urządziła takowe odpowiednio i postarała się o mieszkanie dla dyrektora zakładu, a w razie, gdyby gmina takiego mieszkania dostarczyć nie mogła, wyznaczycie c. k. Rada Szkolna dyrektorowi kwatery i wezwie gminę, aby takowe na rzecz jego wypłacała.

Spełniając zarządzenie Wysokiego Ministerstwa Wyznań i Oświaty, poleciła c. k. Rada Szkolna krajowa Starostwu w Gorlicach, aby zawiadomiło gminę o zarządzeniach J. E. Pana Ministra Wyznań i Oświaty, aby ofiarowany plac pod budowę gimnazjum zbadało przy pomocy sił technicznych, a wynik badania, wraz ze szkicem sytuacyjnym i niwelacyjnym, przedłożyło Radzie Szkolnej krajowej do końca czerwca 1906 r. O oddaniu lokalności na umieszczenie zakładu wraz

z urządzeniem wewnętrznem i zabezpieczeniu mieszkania dla dyrektora. miało c. k. Starostwo zawiadomić Radę Szkolną krajową do 15. sierpnia 1906 r. W razie gdyby gmina odpowiedniego mieszkania dla dyrektora dostarczyć w naturze nie mogła, miało c. k. Starostwo zbadać na podstawie fasyi podatku domowo-czynszowego, w jakiej wysokości należałoby przyznać dyrektorowi kwaterowe za mieszkanie i o wyniku zawczasu donieść c. k. Radzie Szkolnej krajowej. Jako personal nauczycielski nowo otwartego gimnazjum systemizowało Rozporządzenie posadę dyrektora i jedną posadę rzeczywistego nauczyciela od 1. września 1906 r., na które to posady ogłosiła c. k. Rada Szkolna krajowa konkurs okólnikiem z dnia 19. czerwca 1906, l. 20.650. Zarazem systemizowało posadę stałego sługi dla tego gimnazjum z płacą w myśl ustawy z 26. grudnia 1899. Na zakupno środków naukowych dla tego gimnazjum wstawiono do preliminarza na rok 1906 kredyt nadzwyczajny w kwocie 2.300 K, a co do użycia tego kredytu miała Dyrekcyja zakładu przedłożyć c. k. Radzie Szkolnej krajowej w czasie właściwym swoje wnioski.

2. Postanowienia kontraktu.

Umowa zawarta między c. k. Skarbem państwa, zastąpionym przez c. k. Radę Szkolną krajową a gminą Gorlicami, zastąpioną przez burmistrza, jednego asesora i dwóch radnych w sprawie świadczeń na rzecz nowego gimnazjum, jakie na siebie gmina przyjęła, nosi datę 9. lipca 1906 r. Tę samą datę nosi legalizacya sądowa podpisów osób przez gminę do zawarcia umowy uprawomocnionych, tudzież przyzwolenie Rady powiatowej. Zastępowali gminę: dr. Józef Radomyski, burmistrz, Mr. Feliks Tarczyński, asesor, tudzież radni Teofil Wygrzywalski i Feliks Kordyl. Przyzwolenie ze strony Rady powiatowej podpisali: Władysław Płocki, marszałek powiatowy, i członkowie dr. Kazimierz Szczaniecki i dr. Franciszek Dziubczyński.

Umowa obejmuje 12 artykułów. Artykuł I. mówi o sposobie aktywowania zakładu. Z dniem 1. września 1906 otwartą zostanie klasa I., a z każdym następnym rokiem przybywać będzie jedna, bezpośrednio wyższa klasa.

W art. II. powiedziano, że gmina obowiązana jest dostarczać stale i bezpłatnie wszystkich potrzebnych lokalności na pomieszczenie zakładu. Ma więc gmina wystawić na ten cel budynek na placu, na jaki się Ministerstwo Wyz. i Oświaty zgodzi i wedle planu przez nie zatwierdzonego. Dalsza część art. określa ilość ubikacji w tym budynku i ich przeznaczenie, wymienia boisko dla uczniów i ogród botaniczny, które mają z placem budynku tworzyć jedną terytoryalną całość.

Artykuł III. oznacza jako termin oddania budynku c. k. Skarbowi do nieograniczonego, bezpłatnego użytku na cele zakładu, koniec sierpnia 1909 r. Gdyby wskutek nieprzewidzianych wypadków budynek ten uległ zniszczeniu, lub gdyby w przyszłości nie wystarczał na pomieszczenie zakładu, obowiązana jest gmina dostarczyć lokalności na jego pomieszczenie, względnie na rozszerzenie. Budynek szkolny i wszystkie do celów zakładu przeznaczone lokalności ma gmina utrzymywać swoim kosztem w dobrym stanie i ubezpieczyć je od ognia. O potrzebie lokalności, o ich stosowności i ilości decyduje rządowa Administracya szkolna z wykluczeniem drogi prawa.

Artykuł IV. określa zakres świadczeń gminy w okresie przejściowym, t. zn. od chwili otwarcia zakładu do czasu oddania c. k. Skarbowi budynku gimnazyalnego. W myśl tego artykułu obowiązana jest gmina dostarczyć na pomieszczenie zakładu zupełnie odpowiednich lokalności bezpłatnie, utrzymywać takowe w dobrym stanie, urządzić je i zaopatrzyć we wszystkie potrzebne sprzęty i przybory. Obowiązana jest dostarczyć opału, oświetlenia i wody, do niej też należy czyszczenie dostarczonych lokalności. Dyrektorowi winna jest dostarczyć odpowiedniego mieszkania w naturze, lub płacić mu kwaterowe, którego wysokość oznaczy c. k. Rada Szkolna krajowa na podstawie stosunków mieszkaniowych w Gorlicach.

Artykuł V. zajmuje się wewnętrznem urządzeniem budynku gimnazyalnego i sali gimnastycznej, co również należy do świadczeń gminy, mówi, że stanowi ono własność gminy, a c. k. Zarząd szkolny zastrzega sobie tylko prawo stałego, nieograniczonego i bezpłatnego używania. Gdyby między dyrektorem zakładu a gminą nie mogło nastąpić porozumienie

co do jakości i stosowności przedmiotów, stanowiących wewnętrzne urządzenie i wyposażenie zakładu, rozstrzyga wtedy c. k. Rada Szkolna krajowa prawomocnie i nieodwołalnie.

Art. VI. zawiera oświadczenie c. k. Skarbu, że przyjmuje wszystkie w art. II.—V. umowy przyznane sobie prawa, obowiązując się zresztą utrzymywać gimnazjum państwowe w Gorlicach z własnych funduszków, zaco atoli opłaty szkolne uczniów, datki tychże na środki naukowe i wszelkie inne pobory zakładu wpływać będą do kasy państwowej.

Art. VII. orzeka, kto ma czuwać nad tem, aby zobowiązania, jakie w zawartej umowie są wymienione, były przez gminę w oznaczonym czasie i oznaczonym zakresie spełniane. Obowiązek ten spoczywa na c. k. Radzie Szkolnej krajowej. Ona jest uprawnioną do tego, aby wrazie zupełnego lub częściowego niedopełnienia ze strony gminy jakiegokolwiek z przyjętych zobowiązań, załatwiła tę sprawę inną drogą na koszt i niebezpieczeństwo gminy. Gmina zaś winną będzie wszelkie z tego tytułu poczynione wydatki kasie państwowej wynagrodzić bez prawnego sprzeciwu co do wysokości kosztów, ich konieczności lub stosowności. Wszelkie rachunki, kwity, poświadczenia etc., wystawione przez rządowe organa i urzędy c. k. Skarbu, będą miały w takich wypadkach zupełną moc dowodową, a gmina zrzeka się względem nich wszelkiego sprzeciwu.

Art. VIII. wymienia powody, które zwalniają gminę od przyjętych na siebie świadczeń. Do nich należą: zwinięcie zakładu przez rządową administrację szkolną, przeniesienie go do innej miejscowości, usunięcie języka polskiego jako wykładowego w klasach głównych i równorzędnych. W każdym z wymienionych wypadków obowiązany jest Skarb państwa zwrócić gminie zarówno budynek gimnazjalny, jak i inne donajęte lokalności z całym urządzeniem wewnętrznem, tak samo salę gimnastyczną, boisko i ogród botaniczny. Na żądanie ma wystawić gminie dokument prawny, upoważniający do wykreślenia prawa bezpłatnego i nieograniczonego używania budynku w księgach hipotecznych.

Artykuł IX. stanowi uzupełnienie poprzedniego. Określa bowiem bliżej obowiązki c. k. Skarbu wobec gminy na wypadek wygaśnięcia prawa używania budynku i donajętych

ewentualnie lokalności, wraz z wewnętrznem urządzeniem, przez rządową administracyę szkolną. Gdyby mianowicie podobny wypadek zaszedł, obowiązany jest Skarb państwa zwrócić gminie wszystkie wspomniane obiekty w takim stanie, w jakim się podówczas znajdować będą. Gminie nie przysługuje prawo domagać się czy to usunięcia przez Zarząd szkolny poczynionych adaptacyi, czy wynagrodzenia za szkody spowodowane użytkowaniem, czy wreszcie odszkodowania za zużycie inwentarza w budynkach Zarządowi szkolnemu do użytku oddanych.

Art. X. wkłada na gminę obowiązek ponoszenia wszystkich kosztów, jakie z tytułu zawartej umowy wynikają, tudzież należitości skarbowych za intabulacyę prawa bezpłatnego używania wszystkich wspomnianych obiektów, t. j. budynku szkolnego, sali gimnastycznej, boiska i botanicznego ogrodu.

Art. XI. wymienia władzę, która ma rozstrzygać na wypadek sporu między c. k. Skarbem państwa i gminą, z tytułu tej umowy wynikłego. Powiedziano tu, że z wyjątkiem wypadków, które z mocy prawa zastrzeżone są sądom wyjątkowym i takich, które nie należą do kompetencyi władz administracyjnych, wszystkie inne toczyć się mają przed odnośnym sądem we Lwowie, siedzibie c. k. galicyjskiej Prokuratury skarbu, bez względu na to, czy c. k. Skarb występuje w nich jako strona skarżąca, czy jako oskarżona.

Art. XII. przeznaczają oryginał umowy dla c. k. Skarbu państwa, a dla gminy widymowany odpis tejże.

3. Otwarcie zakładu.

Z końcem sierpnia 1906 przybył do Gorlic zamianowany przez c. k. Radę Szkolną krajową kierownik zakładu dr. Wincenty Szczepański, a równocześnie z nim Stanisław Kannenberg, rzeczywisty nauczyciel, zamianowany przez Wysokie c. k. Ministerstwo W. i O.

Ponieważ lokalności, które gmina na pomieszczenie zakładu wynajęła, nie były jeszcze zupełnie gotowe, dlatego wpisy uczniów nie mogły się odbyć w terminie przepisany, lecz dopiero 8. i 9. września. Bezpośredniemu otwarciu za-

kładu stanął w drodze panujący w mieście kur. Dopiero więc 15. września rozpoczęto rok szkolny uroczystem nabożeństwem w kościele parafialnym, w którym wzięli udział zaproszeni przez Kierownictwo zakładu przedstawiciele miejscowych władz, tak państwowych, jak i autonomicznych, oraz liczna publiczność. Po nabożeństwie udali się wszyscy do lokalności zakładu, gdzie ks. kanonik Antoni Sos, proboszcz miejscowy, dokonał poświęcenia tegoż, a następnie przemówił w gorących i podniosłych słowach wobec młodzieży gimnazjalnej, grona nauczycielskiego i obecnej publiczności, kreśląc znaczenie tej nowej instytucji naukowej dla mieszkańców miasta i powiatu. Przemówienie swoje zakończył kapłańskim błogosławieństwem i życzeniem, aby zakład ten rozwijał się na pomyślność kościoła, kraju i państwa.

W ciągu września zamianowany został zastępcą katechety wikary tutejszy ks. Franciszek Wolski, a zastępcą nauczyciela Wiktor Bazanowski. W ten sposób grono nauczycielskie dla jednej klasy nowego gimnazjum było w komplecie i nauka mogła odbywać się prawidłowo.

Z dotychczasowego przedstawienia widzimy, że Władze szkolne spełniły wszystko, aby umożliwić otwarcie zakładu w przepisany terminie i zabezpieczyć dalszy jego byt. Formalnie więc sprawa zdawała się być pomyślnie załatwiona, prawidłowy rozwój gimnazjum był prawnie zabezpieczony. Inaczej jednak rzecz się miała pod względem merytorycznym. Obowiązki, jakie względem nowego zakładu przyjął na siebie państwowy Zarząd szkolny, były dla niego wykonalne i finansowo niezbyt trudne, zwłaszcza w początkach. Nie można atoli tego powtórzyć odnośnie do gminy. Ta bowiem, podpisując umowę, nie zdawała sobie, zdaje się, należycie sprawy, czy jest do otwarcia gimnazjum przygotowana i czy potrafi sprostać ciężarom, jakie na swe barki brała. Dalszy tok wypadków i dalsze losy instytucji wskazywać się zdają na to, że obie strony kontrahujące przeliczyły się. Gmina przeliczyła się w ocenie swej siły finansowej i zgodziła się na ponoszenie wydatków, których pokrycie przechodziło jej siły finansowe. Władze szkolne zadowolili się dobrą wiarą w kontrahenta, nie zbadawszy przedtem należycie jego kieszeni. Skutki tych pomyłek zaciążyły na zakładzie zaraz przy jego powstaniu,

tamowały prawidłowy jego rozwój, stworzyły niemiły rozdźwięk między nim, a poważną częścią mieszkańców miasta, którzy, nie widząc dla siebie bezpośredniej korzyści z nowej szkoły, a słysząc o wydatkach, które z każdym rokiem zwiększać się musiały, nieprzychylnie dla instytucji zajęli stanowisko i do dnia dzisiejszego na niem pozostają. Nie przychylność i życzliwość, lecz jawna lub cicha niechęć, dyktowana jednostronną oceną dokonanego dzieła, stanowią ogniwo łączące gimnazjum z tą częścią żywiołu mieszczańskiego. Zbędnem jest tłumaczyć, jak trudne jest w takich warunkach stanowisko kierownika zakładu, jak bardzo ta głośna lub tajona niechęć utrudnia należyty, wszechstronny rozwój tegoż. Szkoła wszelkiej kategorii potrzebuje pomocy od otoczenia i liczyć na nie powinna; zakład wychowawczy tylko wtenczas wypełnić może należycie swe zadanie, jeżeli ogół mieszkańców popiera jego pracę i stara się ułatwić mu takową. Jakżeż niestety daleko tu jeszcze do tej harmonii, do należytego oceniania usiłowań i dążeń grona nauczycielskiego!

Lecz trzymając się drogi kronikarskiej, przypatrzmy się pomieszczeniu zakładu w okresie przejściowym, który według art. II. kontraktu miał trwać lat trzy, w istocie zaś trwał lat siedm.

4. Tymczasowe pomieszczenie zakładu.

Według art. IV. umowy było obowiązkiem gminy dostarczyć na ten cały czas odpowiednich lokalności, wewnętrznego urządzenia i wyposażenia tychże, tudzież utrzymać takowe w stanie używalnym. Wysoki Rząd tego się od gminy domagał, gmina się na ten warunek bez zastrzeżeń zgodziła. Tymczasem termin wpisów nadszedł, a lokalności, jak słyszeliśmy już, na pomieszczenie zakładu nie były gotowe nawet w tej jego embryonalnej postaci. I gdyby nie uczynność „Sokoła“, podyktowana zrozumieniem ważności sprawy i chęcią niesienia pomocy gminie, to już w pierwszym roku istnienia swego znalazłby się był zakład w tem położeniu, w jakim go zobaczymy w roku czwartym i następnych latach przed wprowadzeniem się do własnego budynku Kur w mieście opóźnił

otwarcie zakładu o dni kilka, brak pomieszczenia byłby z pewnością przedłużył ten termin nie o kilka dni, lecz w najlepszym razie o kilka tygodni.

Umowa wymagała odpowiedniego pomieszczenia, t. z. odpowiadającego wymogom higieny. Tymczasem w mieście był i jest dotychczas brak mieszkań, nie tylko odpowiednich, ale wogóle. Ta okoliczność była plagą trapiącą zakład przez całe lat siedm, a siła jej rosła ze wzrostem zakładu, który w 7. roku swego istnienia mieścić się musiał w pięciu domach, znajdujących się w różnych częściach miasta, zaadaptowanych z konieczności bez względu na to, czy odpowiadały potrzebom szkoły lub nie. Rzecz jasna, że i owych trzech ubikacji, które Polskie Towarzystwo gimnastyczne „Sokół” gminie odstąpiło z zastrzeżeniem, że przerabiać nie wolno, nie można zaliczać do odpowiednich. Dwie z nich stanowiły nie izby szkolne, lecz pokoiki małe. Jeden obrócono na pomieszczenie klasy I b, która z tego powodu liczyła o połowę uczniów mniej, aniżeli kl. I a. Lecz i ta liczba (26) nie znalazła warunków dla siebie odpowiednich; jedni piekli się w zimie przy piecu, drudzy marzli przy oknie. Drugi pokój był kancelaryą dla dyrektora, salą konferencyjną, poczekalnią dla nauczycieli i tercyana, składem środków naukowych. Trzecia ubikacja była większa, lecz jako położona nad sienią trudna do ogrzania.

W 2. roku istnienia znalazł się zakład w budynku miejskim, przy placu Kościelnym pod l. konskr. 81. Był to magazyn, służący do przechowania rekwizytów miejskiej straży ogniowej, zniszczony i zawilgocony, ze ścianą jedną pękniętą nawskróś, od góry do dołu.

Mimo sprzeciwiania się Dyrekcyi i odwołania się do orzeczenia komisji techniczno-sanitarnej zakład odpowiedniejszego pomieszczenia nie otrzymał, bo mimo starania gmina lepszego dostarczyć nie była w stanie. Komisya orzekła protokolarnie, że budynek jest nieodpowiedni, ale ponieważ nie można znaleźć innego, któryby bodaj w części odpowiadał celom szkoły, nadto ponieważ rozchodzi się o tymczasowe tylko pomieszczenie zakładu, nie pozostaje nic innego, jak przeprowadzić niezbędne adaptacye i tu zakład umieścić. Dyrekcyja zatem to jedynie uzyskała, że Komisya poleciła zarządowi miasta, aby przy robotach adaptacyjnych uwzględ-

dnił wszystkie jej żądania. Ponadto fakt ten pouczył ją, że nawet odwoływanie się w przyszłości do decydujących czynników Administracji szkolnej w podobnych wypadkach sprawy nie poprawi. Tak więc rok szk. 1907/8 rozpoczął się w nowych lokalnościach, które zabezpieczały wprawdzie pomieszczenie dla czterech oddziałów kl. I—II, lecz nie wystarczały na r. szk. następny, w którym przybywała klasa III.

Sierpień roku 1908 był zatem świadkiem tych samych poszukiwań i oględzin, z tą tylko różnicą, że odbywały się one bez udziału Komisji techniczno-sanitarnej i że rozchodziło się o pomieszczenie nie całego istniejącego podówczas zakładu, lecz o pomieszczenie dwóch tylko klas. Po długich a nadaremnych poszukiwaniach widział się Zarząd miasta zmuszonym opróżnić dwie ubikacje w budynku miejskim, mieszczącym dotąd biura magistratu i szkołę sześcioklasową męską, aby w nich pomieścić dwa oddziały kl. III. z początkiem r. szk. 1908/9. Miesiąc cały zajęły roboty adaptacyjne, co świadczy, jak mało odpowiadały te ubikacje przyszłemu przeznaczeniu. Sąsiedni budynek szkoły wydziałowej żeńskiej dostarczył nadto jednej ubikacji na pomieszczenie zbiorów naukowych. Rok ten upamiętniły w Kronice zakładu dwie okoliczności. Pierwsza to początek dzielenia zakładu i mieszczczenia pojedynczych części w różnych oddzielnych budynkach; druga to rosnąca nadzieja, że zakład uzyska w bliskim terminie własny budynek.

Nadzieja ta znajdowała swoje utwierdzenie w tem, że gmina, pomna swych zobowiązań, nie ustawała w swych zabiegach, aby się z nich odpowiednio wywiązać. Nabyła już plac pod budynek gimnazjalny i uzyskała dlań zgodę Wys. Ministerstwa Wyznań i Oświaty. Postarała się u c. k. Rządu o wzorowy plan budynku gimnazjalnego i zawarła umowę w sprawie wygotowania planów i kosztorysu budynku. Wszystko więc zdawało się zapowiadać, że zakład przestanie wkrótce wieść życie tułaczę. Gdy więc z początkiem r. szk. 1909/10 przyszło zakładowi opuścić śródmieście i przenieść się na przedmieście, Zawodzie zwane, towarzyszyła tej wędrówce myśl, że tam niedługo pozostawać będzie. Stało się atoli inaczej. Nadzieja okazała się zwodniczą. Cztery bowiem z górą lat pozostał zakład na tem przedmieściu, szukając co

roku dla przybywających klas gościnnego przytułku u różnych właścicieli domów, którzy, korzystając z położenia gminy, przychodzili jej kosztem do nowych kaflowych pieców w miejsce wałających się kamykowych, do nowych podłóg w miejsce zbutwiałych, do porządnych okuć przy drzwiach i oknach.

Za mostem na rzece Ropie, przy ulicy Mickiewicza, po stronie prawej dla idącego z miasta, znajduje się realność obejmująca dwa budynki pod l. k. 518 i 397. Jeden z nich, piętrowy, ma wygląd willi, drugi parterowy, tuż przy tamtym, bliżej mostu. Za tymi budynkami położony jest piękny ogród owocowy i warzywny, oparty jednym bokiem o kręte koryto Ropy. Realność ta przeszła właśnie drogą zamiany od dotychczasowego właściciela dr. Józefa Radomyskiego, któregośmy już wyżej poznali jako burmistrza miasta Gorlic, do rąk pana Gintowta Dziewiałtowskiego. U niego wynajęła gmina oba budynki i część ogrodu, przytykającą bezpośrednio do większego budynku, na lat trzy. Okoliczność, że umowa obejmowała okres trzechletni, nie zdawała się wróżyć nic złego z tego powodu, że właściciel nie chciał inaczej zgodzić się na wynajęcie gminie tych realności.

W budynku większym, po uskutecznieniu różnych przeróbek, znalazło pomieszczenie 5 klas, kancelarya dyrektora, sala konferencyjna, biblioteki i gabinety. Rzecz zrozumiała, że pomieszczenie to ani nie było odpowiednie ani wystarczające. Ubikacye na pomieszczenie klas przeznaczone, były za małe, taksamo ubikacya, nad którą widniała tablica z napisem „Sala konferencyjna“, stanowiła pierwotnie przedpokój i mogła pomieścić zaledwie połowę grona nauczycielskiego. Jeden pokój zastępował gabinet fizyki, a kuchnia mieściła gabinet przyrodniczy. Biblioteka uczniów znajdowała się w małej sionce. O szatniach, kurytarzach, w których uczniowie w dni słotne mogliby znaleźć chwilowe pomieszczenie w czasie pauz, nie było mowy. Braki i niewygody były, jak widzimy, wielkie, ale przynajmniej na zewnątrz budynek przedstawiał się przyzwoicie i nie czynił ujmy godłu państwowemu z napisem „C. k. gimnazyum w Gorlicach“.

Ponieważ w tym budynku mieścił się Zarząd zakładu, zbiory naukowe i największa liczba klas w stosunku do dru-

giego budynku, równocześnie zajętego, tudzież w stosunku do innych lokalności, później donajętych, dlatego budynek ten wyrobił sobie wkrótce miano „gimnazjum” i stał się centralą, około której w bliższej lub dalszej odległości grupować się zaczęły, niby filie, budynki, mieszczące dalsze przybywające klasy. Pierwszą taką filię tworzył parterowy dom, stanowiący z poprzednim jedną własność. Zajęty został równocześnie z budynkiem głównym, tj. z początkiem września 1909. Izby, w których znalazły pomieszczenie trzy klasy, były dość obszerne, lecz za mało jasne, za mało suche, a nadto woniały dość długo zapachem alkoholu, świadczącym, do jakiej profesji należał poprzedni ich lokator. Oba wymienione budynki łączyła nietylko bliskość położenia, ale także wspólność podwórza i wychodków. Tych bowiem ostatnich budynek parterowy nie posiadał. Ponieważ zaś liczba takowych w budynku głównym nie odpowiadała zapotrzebowaniu, dlatego Zakład w formie osobnej umowy miał zastrzeżone prawo używalności ubikacyi tego rodzaju na terytorium do niego nienależącym, lecz na szczęście niebardzo oddalonym od budynku głównego. Młodzież więc musiała zimą i latem, wśród ulewnych deszczów i podczas silnych mrozów, wybiegać na ulicę, stamtąd iść na podwórze budynku głównego, a z niego wydostawać się bramą wewnętrzną poza terytorium szkolne, ile razy chciała załatwić swoje fizyologiczne interesy. Jeżeli u uczniów pojawiały się częste zaziębienia jużto gardła, jużto żołądka, to nic w tem dziwnego przy takich warunkach higienicznych. Że zaziębienia te nie przybierały formy ostrzejszej, to przypisać należy okoliczności, że młodzież tutejszego Zakładu rekrutuje się przeważnie ze sfery wieśniaczej i wielką posiada odporność na tego rodzaju wpływy.

Zbliżał się r. szk. 1910/11, przybywała kl. V. Trzeba było dla niej postarać się o dwie przynajmniej ubikacje, ponieważ zapowiadał się podział tej klasy na dwa oddziały. Gmina nie rozporządzała żadnymi lokalnościami własnymi. prywatnych znaleźć było trudno z powodów wyżej wspomnianych. Znalazła się wreszcie wiekowa kobiecina, właścicielka parterowego domku pod l. k. 519 nazwiskiem Antonina Zwierzejska, która nietylko z chęci zrobienia interesu na gminie, ile raczej

aby żyć w zgodzie z organami Zarządu gminnego, wynajęła większą część swej realności, w której znalazły pomieszczenie dwie klasy. Pomimo gruntownych przeróbek, nie dały się zatrzeć ślady pierwotnej konstrukcyi budynku. Wnętrze jednej klasy przedstawiało dziwny całokształt. Przy jednej ścianie, bliżej drzwi wchodowych, mieściła się pierwotnie kuchnia i piec chlebowy. Te nie dały się usunąć, ponieważ na nich spierał się komin, jedyny środek do odprowadzania dymu z przyległego pi ca, służącego do ogrzewania izby szkolnej. Musiały więc pozostać nadal, z tym atoli dodatkiem, że otrzymały oszalowanie z desek, sięgające od dołu do sufitu. Wskutek tego izba szkolna przedstawiała właściwie dwie izby, połączone ze sobą wązkim kurytarzem. Gdy liczba uczniów była większa i nie można jej było w jednej połowie pomieścić, nauczyciel przechodził z jednej połaci do drugiej, aby tam powtórzyć to, co już uczniowie w pierwszej usłyszeli. W dodatku cienkie ściany i stary przepalony piec sprawiały, że przy większym mrozie izba ta nie dała się w żaden sposób ogrzać.

O wewnętrznej wartości tych lokalności możnaby wiele jeszcze powiedzieć, lecz ponieważ i dostęp do nich godzien jest wspomnienia, dlatego do niego się zwracam. Domek wspomniany cofnięty był wtył kilkadziesiąt metrów od głównej ulicy. Okoliczność ta nadawała mu wyższość przed tymi, w których się Zakład mieścił. To cofnięcie bowiem chroniło go od kurzu, krzyku i pisku, jakie pełną siłą uderzały o drzwi i okna obydwóch budynków zajmowanych, zwłaszcza w dni targowe, z przyległej targowicy. Obraz atoli uliczki, która do tego domku prowadziła, niweczył tę wartość zupełnie. Przebycie jej trwało wprawdzie krótko, ale wystarczało mimoto zupełnie do wywołania wstrętu i obrzydzenia. Uliczka bowiem wiodła na wstępie około domu, w którym mieszkał rzeźnik, a w dalszym ciągu popod oficynę, w której mieściła się pracownia masarska i około stajni, w której różne czworonogi oczekiwały wyroku śmierci.

Przechodząc przeto tą uliczką, spotykało się obraz nakreślony z całym realizmem wszystkich czynności, których dokonać trzeba, aby ofiara przeznaczona na śmierć mogła się dostać na wystawę sklepu w postaci kielbasy, szynki lub innego okazu, będącego produktem kunsztu masarskiego.

Beczenie i ryk więzionych bydła uzupełniały ten wstrętny obraz. W dni targowe przedstawiała uliczka nowy obraz. Tu odbywał się spód świń i baranów, zakupionych na pobliskiej targowicy, tu, korzystając z zakrętów, załatwiali wieśniacy, przybywający na targ, swoje potrzeby naturalne.

Wśród takich warunków i takich przyjemności odbywała się nauka dla dwóch klas przez pełne dwa lata. Jedyną dodatnią stroną tej realności stanowiło to, że, granicząc z budynkiem głównym zakładu, gdzie mieścił się zarząd i zbiory naukowe, ułatwiała administrację i korzystanie ze środków pomocniczych przy nauczaniu.

Na początku r. szk. 1911/12 liczył zakład 6 klas, podzielonych na 13 oddziałów. Dla 3 zatem musiano wynająć lokalności w domu przy ul. Kościuszki, pod l. kat. 455, należącego do p. Władysława Płockiego, właściciela majątku Nowodworze. Realność ta, położona również na przedmieściu Zawodzie, przedstawiała się dość korzystnie. Ubikacje, przeznaczone na pomieszczenie klas, po przeprowadzeniu odpowiednich zmian, były dość obszerne, suche i widne. Przy każdej z nich znajdował się przedpokój, nadający się na szatnię. Duża, kryta weranda pozwalała uczniom gromadzić się podczas pauz w dni słotne. Z tyłu domu znajdowało się obszerne podwórze, które nie było wprawdzie oddane na wyłączny użytek młodzieży, lecz de facto przez nią było najczęściej zajęte w czasie pauz i przed lekcyami. Wprawdzie towarzystwo kur, kaczek, gęsi i prosiaków, stanowiących własność innych lokatorów tej realności, nie odpowiadało zadaniu wychowawczemu i nie przyczyniało się do podniesienia poziomu pojęć estetycznych w uczniach, ale pod względem wychowania fizycznego ważne oddawało usługi. Gdyby nie odległość znaczna od Centrali i gdyby nie zły dostęp, lokalności te w porównaniu z innemi przedstawiałyby się najkorzystniej. W nich znajdowały pomieszczenie trzy klasy przez lat dwa. Tu mieściła się przez ten czas izba przeznaczona na naukę religii grecko-katolickiej, tu również w obszerniejszym przedsionku stały szafy z środkami naukowymi, które nauczycielom zajęтым w tych klasach do podręcznego użytku służyły.

Następny rok szkolny, t. zn. 1912/13 nie był szczęśliwszy

od poprzedniego pod względem umieszczenia. Do dotychczasowych klas sześciu przybywały dwa oddziały klasy siódmej. Po zwinieniu trzeciego oddziału klasy II, liczył zakład 15 oddziałów. Dla jednego więc oddziału brakło pomieszczenia w dotychczasowych lokalnościach. Z wyszukaniem potrzebnej ubikacji nie było trudności, bo gmina zyskiwała lokal w budynku własnym po Urzędzie pocztowym, który się gdzieś indziej przeprowadzał. Lecz ponieważ opróżnienie miało nastąpić dopiero w październiku, trzeba było szukać przez ten czas przytułku w Szkole wydziałowej żeńskiej, która chwilowo wskutek szkarlatyny była zamknięta. Z gościnności tej korzystał zakład przez miesiąc przeszło, poczem zajął przeznaczoną sobie ubikację, która mieściła się w piątym już budynku. Ze ciężką nad wyraz i trudną była praca naukowa i wychowawcza wśród takich warunków, nad tem nie trzeba chyba bliżej się rozwodzić.

5. Wydatki gminy na gimnazjum w okresie tymczasowego pomieszczenia (r. 1906—1913).

Lata 1906—1913 uważać należy za pierwszy okres istnienia zakładu. Dwie szczególnie cechy stanowią jego istotę: stopniowy przyrost klas zakładu i brak stałego pomieszczenia. Przyrost klas odbywał się całkiem normalnie. Początek roku szkolnego 1914 zastał już klasę ósmą, jak to zapowiadał wspomniany już reskrypt ministryalny z d. 11. maja 1906. Inaczej rzecz się miała z budową gmachu gimnazyalnego. Sierpień roku 1909 nie tylko nie dostarczył zakładowi gotowego budynku zgodnie z obowiązującą umową, ale nawet nie pozwalał określić bliżej czasu, w którym budowa nastąpić miała. Przez cały zaś czas prowizorycznego pomieszczenia zakładu obowiązana była gmina, po myśli art. IV. kontraktu, dostarczyć odpowiednich lokalności i potrzebnego urządzenia tychże, opalać takowe i oświetlać, nadto, z powodu braku mieszkania w naturze, płacić dyrektorowi kwaterowe.

Odpowiednio do tych przyjętych przez gminę świadczeń, dadzą się wszystkie wydatki teje, łożone na gimnazjum w tym okresie, do czterech sprowadzić rubryk:

1. wynajem lokalności i adaptacja takowych,
2. zaopatrzenie takowych w potrzebny inwentarz,

3. dostarczenie opału i światła,
4. wypłata kwaterowego dyrektorowi.

Wydatki rubryki pierwszej wyniosły w ciągu tych lat, zgodnie z księgami kasowymi 36.562'78 K. Kwota powyższa rozkłada się na poszczególne lata w następującym stosunku:

W roku kalendarzowym	1906	wydano	753'05	Kor.
" "	1907	"	6.091'46	"
" "	1908	"	2.300'47	"
" "	1909	"	2.959'10	"
" "	1910	"	5.545'77	"
" "	1911	"	7.133'76	"
" "	1912	"	6.543'95	"
" "	1913	"	5.235'22	"

Jeżeli od 36.562'78 Kor. odejmiemy kwotę wydaną na adaptację budynku straży ogniowej, gdzie obecnie mieści się szkoła czteroklasowa męska, wynoszącą w przybliżeniu 6.000 K, a to dlatego, bo wydatek ten uchronił gminę od znaczniejszych wydatków na pomieszczenie szkoły ludowej, to pozostanie okragło 30.562'78 K, które gmina wydała na prowizoryczne pomieszczenie zakładu w ciągu lat siedmiu. Jak dalece wynajęte za te pieniądze lokalności odpowiadały swemu przeznaczeniu, mieliśmy już sposobność dowiedzieć się w poprzedniej części. Brakowało im często najniezbędniejszych warunków higieny i wygody. Gdyby zaś ilość tych ubikacyi odpowiadać musiała przepisanej liczbie, to wydatek tej rubryki powiększyłby się znacznie. Należało bowiem dostarczyć sali rysunkowej i odpowiednich lokalności na pomieszczenie zbiorów naukowych. Dyrekcya atoli ograniczała swe wymogi pod tym względem do minimum, aby uniknąć tworzenia jeszcze większej liczby filii i chronić inwentarz naukowy od zniszczenia przez ciągłe przenoszenie.

Suma wydatków rubryki drugiej wynosi 10.204'03 Kor., a złożyły się na nią wydatki lat siedmiu w następujących kwotach:

W roku kalendarzowym	1906	wydano	1.614'65	Kor.
" "	1907	"	1.302'38	"
" "	1908	"	1.395'03	"
" "	1909	"	1.424'24	"
" "	1910	"	887'34	"

W roku kalendarzowym 1911	wydano	1.512'38	Kor.
" " " 1912	"	998'35	"
" " " 1913	"	1.069'66	"

Jeżeli i o dostarczonym przez gminę inwentarzu sąd wydać należy, to ten nie wypadnie zbyt pochlebnie. Inwentarz bowiem nosi na sobie cechy prowizoryczności i to tak pod względem ilości, jak i jakości. Ze względu na ciasnotę, z jaką musiał walczyć zakład w tym okresie, ilość dostarczonych przedmiotów nie odpowiadała potrzebie. Nadto rozmiary katedr, ławek, szaf, wieszadeł i t. p., stosować musiano do rozmiarów nietylko ubikacji, w których mieścić się miały, ale także do odcinków ścian, do rozmieszczenia drzwi i okien. Stąd pochodzi ta obecna różnorodność wielkości w poszczególnych grupach inwentarza. Jakość takowych zostaje często niżej krytyki. Dostawcy miejscowi, czy to z powodu cen konkurencyjnych, czy też hołdując zasadzie, że inwentarz powinien dostrajać się do jakości lokalu, w którym się mieści, nie przebierali w materyale, a jeszcze swobodniej postępowali z wykończeniem. Może zresztą sądzili, że nowy gmach nowe otrzyma urządzenie, nie zależy więc na tem, aby wyroby ich odznaczały się dobozem materyału i dokładnością wykończenia. Panowie majstrzy, którzy byli twórcami tego inwentarza, nie uważali wcale za ujmę dla swej firmy podejmować naprawy dostarczonych sprzętów po roku użycia, a czasem i wcześniej, i wystawiać za nie rachunki. Taki inwentarz nie powinien był oglądać nowego budynku, jako nieodpowiedni, lecz z drugiej strony trudno żądać od gminy, aby traciła wyłożone nań pieniądze i to do tego w dość pokażnej sumie. Znalazł więc pomieszczenie w odświeżonej szacie, która niestety nie jest wstanie zakryć jego rażących braków.

Trzecią rubrykę wydatków stanowił opał i oświetlenie dostarczonych ubikacji. Ponieważ oświetlenie samo przez się zbyt mały powodowało wydatek, dlatego kwotę ogólną tej rubryki uważać można za wydatek na opał.

Wydatek ten wynosił w roku kalendarzowym 1906	K 204'80
" " " " " "	1907 " 596'80
" " " " " "	1908 " 678'40
" " " " " "	1909 " 799'60
" " " " " "	1910 " 819'—

Wydatek ten wynosił w roku kalendarzowym 1911	K 853'40
" " " " " "	1912 „ 799'27
" " " " " "	1913 „ 438'20

Za cały więc czas prowizorycznego pomieszczenia zakładu wydała gmina na opał (i oświetlenie) 5.189'47 Kor.

Doliczając do tych trzech rubryk wydatków rubrykę czwartą, obejmującą kwaterowe dla dyrektora, które gmina przez cały czas jako relutum za pomieszkanie w naturze płaciła, a które początkowo, t. j. w latach 1906, 1907 i 1908 wynosiło rocznie 900 K, w następnych zaś latach 1.100 K, czyli za cały ten czas 7.266'66 K, otrzymamy na ogólną sumę wydatków kwotę 59.222 K 94 h.

Aby w przybliżeniu obliczyć, ileby gminę kosztowało roczne utrzymanie gimnazjum, gdyby stan prowizorycznego gimnazjum pełnego trwał dłużej, trzeba wziąć za podstawę wydatek w roku 1913. Ponieważ gmina wydała w tym roku za trzy kwartały 7.659 K 96 h., roczny zatem wydatek wynosiłby 10.212 K 96 h. Kwotę tę należy jeszcze powiększyć o 300 K z tego względu, że w razie dłuższego trwania stanu prowizorycznego, musiałaby gmina zwiększyć liczbę ubikacji na pomieszczenie zbiorów naukowych i dostarczyć stosownego dla nich inwentarza. W ten sposób roczny wydatek gminy wynosiłby około 10.512 K 96 h.

O zmniejszeniu tego wydatku w latach następnych trudno było myśleć. Spodziewać się wprawdzie należało, że po skompletowaniu zakładu zmniejszą się koszty wewnętrznego urządzenia, lecz było zarazem do przewidzenia, że powstanie nowa rubryka wydatków, spowodowanych naprawą zniszczonych i wymianą zużytych obiektów inwentarza. Ponieważ ten inwentarz, jak wspomnieliśmy, już w chwili oddania do użytku w lichym znajdował się stanie, chwila pojawienia się tej nowej rubryki była bardzo bliska. Artykuł zaś IV. umowy wkładał na gminę obowiązek nie tylko dostarczania wewnętrznego urządzenia, ale także utrzymywania tegoż w stanie używalnym. Przeświadczenie zatem, że przez cały czas prowizorycznego pomieszczenia zakładu czeka gminę stały roczny wydatek w kwocie około jedenastu tysięcy, wydatek, od którego się nie będzie mogła uwolnić stanem majątkowym, bo nie przekraczał granic siły finansowej gminy, było głównym

bodźcem do dalszego działania, ile razy sprawa budowy gimnazjum znalazła się w punkcie martwym. Było to przede wszystkim wtedy, gdy gminie odmówiły instytucje finansowe kredytu na budowę gimnazjum i gdy gmina wskutek tego znalazła się wobec „vis maior” na punkcie kontraktowego zobowiązania.

Ponieważ przeciągający się stan prowizorycznego pomieszczenia zakładu obarczał tylko gminę, a nie zwiększał w niczem ciężaru c. k. Skarbu państwa, spodziewać się należało i to całkiem prawie na pewne, że inicjatywa do dalszej akcji w sprawie budowy gimnazjum nie wyjdzie od Państwowych Władz szkolnych. Takie było przekonanie ogólne w mieście, a dalszy tok wypadków, o których będzie mowa w części następnej, dowiódł, że to przekonanie było całkiem uzasadnione. Drugi raz zaważyła ta okoliczność w chwili, gdy rozchodziło się o przyjęcie pożyczki rządowej, i na warunki, pod jakimi ją c. k. Rząd gminie ofiarował. Znalazły się bowiem i wtedy jednostki pożyczce przeciwnie, jak świadczy protokół odnośnego posiedzenia Rady miejskiej. Lecz osoby głębiej i poważnie sprawę biorące wskazywały na to, że odmowne stanowisko gminy nie uwolni ją od obecnych ciężarów i że zobowiązanie gminy co do tego punktu będzie c. k. Rząd wstanie wyegzekwować.

6. Budowa gimnazjum.

Artykułem III. kontraktu zobowiązała się gmina oddać c. k. Skarbowi państwa budynek na pomieszczenie zakładu z całym wewnętrznym urządzeniem z końcem sierpnia 1909 r. do wyłącznego, bezpłatnego użytku. Plac pod budynek, tudzież plan budynku wymagały poprzedniego zatwierdzenia c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty. Toteż c. k. Rząd, zaraz po pojawieniu się Aktu erekcyjnego Najjaśniejszego Pana, nie czekając na formalne spisanie kontraktu, lecz opierając się na przedłożonej przez gminę prawomocnej deklaracji z dnia 19. lutego 1906 r., wezwał gminę przez tutejsze c. k. Starostwo, aby corychlej przystąpiła do wyszukania odpowiedniego placu i do budowy gimnazjum, tak, aby termin oddania budynku nie uległ zwłoce. Gmina w tym wy-

padku okazała niezwykłą gorliwość i pospiech. Kiedy bowiem kierownik zakładu przybył z końcem sierpnia 1906 r. do Gorlic, aby przeprowadzić wpisy uczniów na rok szkolny 1906/7, sprawa wyboru placu już prawie była definitywnie załatwiona.

Pan Władysław Płocki, ówczesny marszałek powiatu gorlickiego, ofiarował gminie na swojej posiadłości tyle miejsca, ile c. k. Rząd wymagał pod budowę gmachu, na urządzenie boiska i ogrodu botanicznego. Plac ten położony jest na południe od budynku tegoż właściciela przy ulicy Kościuszki, w którym przez dwa ostatnie lata prowizorycznego pomieszczenia mieściła się część zakładu, a na zachód od ulicy Węgierskiej, poza bursą pana Władysława Długosza, który w parę lat po otwarciu gimnazjum część tego placu od p. Płockiego nabył i bursę na nim zbudował.

Miejsce wspomniane samo przez się było bardzo odpowiednie. Spokojne, otwarte, przewiewne, słoneczne, zdala od miasta, nieścięśnione budynkami, nadawało się na stworzenie tam osady naukowej, jakie spotykać się dają zagranicą i do jakich zmierzają dzisiaj wszystkie centra większego ruchu przemysłowego i handlowego.

Kiedy więc na polecenie c. k. Rady Szkolnej krajowej miejsce to oglądnęła fachowa Komisya, członek jej, pan dr. Franciszek Majchrowicz, c. k. krajowy Inspektor szkół, do którego rejonu przydzielono świeżo kreowane tutejsze gimnazjum, od razu za niem się oświadczył. Zdanie pana Inspektora podzielał także należący do Komisji reprezentant c. k. Starostwa. Lecz przedstawiciele gminy innego byli zdania i podnieśli przeciw temu projektowi poważny argument. Plac wspomniany położony jest w dzielnicy, oddzielonej od miasta rzeką Ropą, przez którą prowadzi jeden jedyny most. Most ten łączy większą połowę powiatu, położoną na południe od Ropy, z miastem i północną częścią powiatu. Dlatego ruch na nim jest w dni targowe bardzo ożywiony. Osoby przybywające na targ, bydło, nierogacizna i wozy tamują wtedy komunikację z miastem. Ponieważ nadto most ten jest dotychczas drewniany i jedna jego część ulega ciągłej naprawie, przeto ścisk wtedy staje się jeszcze większy. Oprócz tego Ropa, zbierając prawie co roku, staje się tak gwałtowną

w swym biegu, że grozi zawaleniem mostu. Ponieważ przez ten most musiałaby przechodzić młodzież szkolna nie tylko z miasta, ale także z tych wszystkich miejscowości powiatu, które położone są na północ od rzeki i z tej nadto strony spodziewany był większy przypływ uczniów, aniżeli z południowych, górskich wiosek, dlatego argument, że gmina nie może przyjąć na siebie odpowiedzialności za niebezpieczeństwo, grożące działwie szkolnej, dążącej masą przez most do zakładu lub z powrotem wśród takich warunków, musiał być wzięty w rachubę przy ostatecznej decyzji. A ponieważ gmina przedstawiła ze swej strony inny plac, gdzie obecnie mieści się budynek gimnazjalny, któremu zasadniczo nic zarzucić nie można było, dlatego c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty nie miało powodu sprzeciwiać się życzeniu gminy i plan przez nią zaofiarowany zatwierdziło.

Aby kronikarskim wiadomościom nie zarzucano jednostronności, wspomnieć należy, że byli tacy, którzy utrzymywali, iż przy wyborze placu miał grać rolę nie sam wzgląd na wygodę i bezpieczeństwo młodzieży szkolnej, lecz także interesy osobiste.

Ponieważ spodziewać się należało, że około budynku zakładu skupiać się będą inne, przeznaczone na pomieszczenie uczniów zamiejscowych i wzrastającego grona nauczycielskiego, dlatego dotychczasowi właściciele realności, reflektujący na czynsz, obawiali się, aby przez przyjęcie placu od p. Płockiego nie przyczynili się sami do wyludnienia swych wynajmowanych lub do wynajęcia przeznaczonych domów. Obawa ta tembardziej była uzasadniona, że dokoła placu owego rozciągały się wolne, niezabudowane pola, na których można było pomieścić drugie Gorlice. Nadto dokoła placu zaofiarowanego przez gminę, znajdowały się parcele budowlane, które przez wybór miejsca pod budowę gimnazjum albo zyskiwały znacznie na wartości, albo spadały w cenie. Właściciele ich mieli również należeć do przeciwników placu p. Płockiego.

Plac obecny, który gmina nabyła częścią drogą kupna, częścią drogą zamiany, odpowiadał jako tako ilością metrów kwadratowych obszarowi, jakiego domagał się c. k. Skarb państwa, lecz w tym tylko wypadku, gdy był niezabudowany.

Decydujące czynniki nie zwróciły należytej uwagi na tę okoliczność, że na tym placu, obok budynku gimnazyalnego, ma znaleźć jeszcze pomieszczenie boisko gimnazyalne i ogród botaniczny i że wielkość ich, tudzież położenie, zależeć będą musiały od tego, gdzie stanie sam gmach gimnazyalny. Nie wzięto w rachubę rozmiarów istniejącej już przyległej ulicy, tudzież ulicy drugiej, mającej dopiero powstać. W chwili nabycia placu nie było żadnych budynków przy tych ulicach i niema ich do dnia dzisiejszego. Lecz nie ulega, zdaje się, żadnej wątpliwości, że w niedalekiej przyszłości staną naprzeciw budynku gimnazyalnego z dwóch stron domy większych rozmiarów. Z tą ewentualnością liczyła się Komisya gminna budowlana, wybrana z pośród Rady miejskiej.

Gdy więc przyszło do budowy, Komisya ta orzekła, że, aby budynkowi zapewnić dostateczną ilość światła na przyszłość, gdy naprzeciw staną wysokie budynki, należy go cofnąć w głąb placu z dwóch stron. Powód był słuszny, budynek cofnięto. Skutek zaś był ten, że pozostały obszar placu rozpadł się na drobne kawałeczki, które mogą sprawiać więcej kłopotu, niż dawać korzyści.

Powiedziano wyżej, że na tym obszarze obok budynku miało być boisko dla uczniów i ogród botaniczny. Tym wymaganiom nie czynią zadość ani małe skrawki zewnętrzne budynku, ani skrawek, znajdujący się za budynkiem. Większa część skrawka, położonego zewnątrz budynku nie ma wcale słońca, mniejsza ma tylko jednostronnie, dlatego na ogród botaniczny się nie nadają. Część, znajdująca się z tyłu budynku, mająca stanowić boisko, ledwie wystarcza na zwykłe podwórze. Aby pomieścić na niej boisko wedle dzisiejszych pojęć i wymagań, o tem niema mowy.

Dokąd zatem zakład odczuwać będzie wymienione braki, jak długo nie znajdą się środki na usunięcie tych braków, tak długo trudno będzie się pogodzić całkowicie z myślą, że wybór był pod każdym względem szczęśliwy. Jeżeli bowiem ofiarodawca nie wyznaczał z góry ilości metrów kwadratowych, lecz dawał tyle, ile będzie potrzeba, jeżeli położenie budynku nie miało mieć wpływu na konfigurację reszty placu, bo właścicielowi nie zależało na tem, z której strony budynku placu tego przyczynić wypadnie, to przypuszczać wolno, że

zarówno boisko, jak i ogród botaniczny znalazłyby były dla siebie należyte rozmiary i położenie. Byłoby to niejako rzeczą ambicyi ofiarodawcy, aby całość wypadła nie tylko ku ogólnemu zadowoleniu mieszkańców miasta, ale i tych czynników, do których sprawa umysłowego i fizycznego wykształcenia wychowanków zakładu z urzędu należy, oraz tych, którym wychowanie przyszłych pokoleń nie jest obojętne.

Gdy dokonano wyboru placu i uzyskano jego zatwierdzenie, zwróciła się gmina do c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty o dostarczenie jej planu normalnego dla szkół gimnazyalnych, któremu to żądaniu rychło zadość uczyniono. Należało teraz przystąpić do sporządzenia planu budynku, zastosowanego do położenia placu i do spodziewanej frekwencji uczniów. Ponieważ był to czas, kiedy przyrost frekwencji we wszystkich gimnazjach galicyjskich gwałtownie wzrastał, a gmina przyjęła na siebie obowiązek dostarczania dodatkowych ubikacyi, gdyby pomieszczenie w wystawionym budynku okazało się niewystarczające, dlatego postanowiono dać budynkowi takie rozmiary, aby w nim 16 klas pomieszczenie znalazło. O wykonanie odnośnych planów budynku i kosztorysu zwrócono się do architekta Tadeusza Mostowskiego, profesora budownictwa w c. k. Szkole przemysłowej we Lwowie. W roku 1909 plany i kosztorysy były gotowe i przez organa c. k. Rządu zatwierdzone. Wedle wygotowanego kosztorysu suma kosztów zaprojektowanego budynku wynosiła 303.986 K.

Na pokrycie tych kosztów miała gmina spodziewaną subwencję z Rady powiatowej w Gorlicach w kwocie 60.000 K, wypłacalną w ratach, które ani co do wysokości, ani co do czasu nie były jeszcze ściśle oznaczone. Nadto Wysoki Rząd reskryptem z dnia 19. maja 1910, l. 23387/909, udzielił gminie 80.000 K subwencji na częściowe pokrycie kosztów budowy gimnazjum, która atoli nie miała wpłynąć do Kasy gminnej od razu, lecz w ratach rocznych po 10.000 K.

Pierwszą ratę tej subwencji wypłacono gminie w r. 1910 i to stanowiło całą gotówkę, jaką gmina rozporządzać mogła, przystępując do budowy, ponieważ własnego kapitału nie miała, a na termin wypłaty i wysokość częściowej subwencji Rady powiatowej stanowczo liczyć nie mogła. Choćby zresztą

wypłata jej nastąpiła, to uzyskana kwota była tak mała w porównaniu z kwotą kosztorysową, że nawet w połączeniu z ratą subwencji rządowej, nie mogła tworzyć podstawy do jakichkolwiek projektów budowlanych.

Wobec tego jedno pozostawało wyjście, mianowicie zaciągnięcie krociowej pożyczki. Dalsze więc zabiegi gminy w tę były skierowane stronę. Zwrócono się do różnych instytucji finansowych tak krajowych, jak i pozakrajowych. Lecz do obciążenia majątku gminnego tak wielkim długiem konieczne było przyzwolenie Sejmu. Tego jednak gmina nie mogła się spodziewać, ponieważ Wydział krajowy, zbadawszy dokładnie stan majątkowy tejże i zdolność podatkową mieszkańców, odmownie zajął stanowisko i nie przyobiecał swego poparcia. Zamknięte zostało w ten sposób jedyne źródło, z jakiego gmina spodziewała się korzystać.

Nastąpiła ciekawa pod względem prawnym sytuacja, a zarazem kolizja kompetencji władz. Skarb państwa miał prawo egzekwować ciężące na gminie zobowiązanie na podstawie prawomocnie zawartego kontraktu; gmina znowu, powołując się na brak własnego majątku i niemożliwość zaciągnięcia pożyczki wskutek odmownego stanowiska kompetentnego czynnika krajowego, sądziła, że zyskała podstawę do wdrożenia kroków w celu uzyskania zwolnienia od kontraktowego obowiązku stawiania swoim kosztem budynku gimnazjalnego.

Z tego położenia postanowiły skorzystać osoby, które od początku przeciwnie były istnieniu zakładu i jeły doradzać, aby wysłać do Najjaśniejszego Pana osobną deputację z prośbą, aby Tenże polecił Swemu Rządowi zwinąć gimnazjum w Gorlicach lub przenieść je do innej miejscowości. Ogół wprawdzie nie poszedł za tą radą, ale mimo to nastał czas zwątpienia i niepewności, co dalej robić.

Termin ukończenia budowy gimnazjum, który oznaczony został w kontrakcie na koniec sierpnia 1909, zaczął przybierać mgliste kształty i znikać w nieokreślonej przyszłości. Na zakład, na pracujące w nim grono nauczycielskie, musiała ta sytuacja działać przygnębiająco, bo mimowoli nasuwało się pytanie, co dalej będzie, dokąd jeszcze trzeba będzie pracować w tych nieznośnych warunkach? To położenie nie byłoby

samo przez się tak złe i niewygodne dla gminy, gdyby nie okoliczności, że w myśl art. IV. umowy obowiązana była aż do chwili oddania budynku gimnazjalnego c. k. Skarbowi, dostarczać odpowiednich lokalności na pomieszczenie zakładu, dostarczać wewnętrznego urządzenia, opału, światła i wody, oraz płacić dyrektorowi kwaterowe. W miarę przybywania klas w zakładzie rosły koszty takiego prowizorycznego pomieszczenia z każdym rokiem i zaczęły dochodzić do poważnej kwoty. Uwolnić się od nich gmina nie mogła, bo do pokrycia tych wydatków nie potrzeba było uciekać się do pożyczek, lecz można je było pokryć z bieżących dochodów, lub ewentualnie ze zwiększonych dodatków do podatku, które, w porównaniu z innemi miastami, do wygórowanych nie należały. Ten moment był decydującym nawet dla tych, którzy nie zajmowali się losami zakładu, on spowodował memoriał Rady miejskiej do Wysokiego Rządu tej treści, że gmina Gorlice nie może przystąpić do budowy gmachu na pomieszczenie gimnazjum, albowiem w żadnej instytucji finansowej nie może uzyskać na ten cel pożyczki i dlatego prosi o zwolnienie od kontraktowego obowiązku budowy gmachu gimnazjalnego.

Gdy ten memoriał nie odniósł spodziewanego skutku, wystosował Magistrat na mocy uchwały Rady miejskiej z d. 27. kwietnia 1911 r. ponowny, tej samej treści. Odpowiedź na ten drugi memoriał nadeszła dopiero w styczniu 1912 r. Ministerstwo Wyznań i Oświaty reskr. z d. 12. stycznia 1912 r., l. 35.843/911 oznajmiło gminie, że prośby jej o uwolnienie od przyjętego umową zobowiązania do wystawienia budynku dla tamtejszego gimnazjum nie uwzględniło. Natomiast udzieliło jej, obok przyznanej już subwencji na koszt budowy gimnazjum (reskr. c. k. Ministerstwa W. i O. z d. 19. maja 1910, l. 23.387/909), pożyczki bezprocentowej w kwocie 300.000 K, celem ulżenia w dopełnieniu ciężącego na gminie zobowiązania do wykonania rzeczonej budowy. Przyzwolenie powyższej pożyczki nastąpić atoli może pod warunkiem, jeżeli gmina zaintabuluje własnym kosztem na realności gimnazjalnej prawo zastawu Skarbu Państwa dla żądania zwrotu mającej się udzielić pożyczki. Wypłata pożyczki nastąpi, w miarę postępu budowy, w dwóch ratach równych, pierwsza atoli nie

wcześniej, jak w r. 1913, a druga w roku następnym. Gmina obowiązana jest, czytamy dalej we wspomnianym reskrypcie, spłacić tę pożyczkę w 30 równych, bezpośrednio po sobie następujących ratach rocznych, poczynając od dnia 2. stycznia roku następnego po ukończeniu budowy.

Reskrypt powyższy doręczony został gminie 8. lutego 1912 r. przez c. k. Starostwo w Gorlicach, z wezwaniem, aby Rada miejska bezzwłocznie powzięła uchwałę w tej sprawie. 15. lutego t. r. odbyło się nadzwyczajne posiedzenie Rady miejskiej, na którem w jawnem, imiennem głosowaniu 21 głosami przeciw 7 uchwalono, w myśl wniosku Magistratu, przyjąć ofiarowaną przez Wysoki c. k. Rząd bezprocentową pożyczkę na budowę gmachu gimnazyalnego pod warunkami zawartymi w reskrypcie dotyczącym.

Po tej uchwale mogła gmina rażnym krokiem postępować naprzód. To też nie czekając, aż sporządzony zostanie formalny kontrakt o udzielić się mającą pożyczkę, rozpiła publiczną licytację, celem oddania w przedsiębiorstwo tej budowy, z terminem wnoszenia ofert do 10. kwietnia 1912 r. Po otworzeniu nadesłanych ofert przyjęto takową inżyniera ze Lwowa, Zygmunta Fedorskiego, ponieważ okazała się dla gminy najkorzystniejszą. Następnie zawarto z oferentem umowę co do szczegółów i terminu wykonania budowy.

Wedle zawartej umowy obowiązywał się p. Fedorski wykonać budowę ściśle według przedłożonego sobie planu, za kwotę 310.000 K, do końca sierpnia 1913 r. W maju 1912 r. rozpoczęła się budowa. Rada gminna wybrała osobną Komisję, któraby czuwała nad tem, aby przedsiębiorca trzymał się ściśle planów, techniczny zaś nadzór powierzyła budowniczemu miejskiemu p. Wilczyńskiemu. Rada Szkolna krajowa, jako zastępująca c. k. Skarb państwa, ustanowiła ze swej strony c. k. starszego inżyniera przy Starostwie w Nowym Sączu, Stanisława Bukasiewicza, technicznym inspicjentem budowy.

Przedsiębiorca zaraz na wstępie robót spotkał się z poważną trudnością, albowiem dostawca cegły nie był w stanie dostarczyć takowej w umówionym terminie. Wskutek tego nie mógł wyzyskać należycie pięknych dni w miesiącach czerwcu i lipcu. Sierpień rozpoczął znany peryod deszczowy,

który trwał rok cały. Przez to, jakoteż dla braku cegły, roboty murarskie doznawały częstych przerw. Nietylko więc budynek nie stanął na zimę pod dachem, jak się tego przedsiębiorca spodziewał, ale nawet nie wyciągnięto murów pod dach na całej przestrzeni. Rok zatem 1913 zastał w budowie wielkie opóźnienie. Zamiast bowiem robót wewnętrznych w budynku nakrytym dachem, na tok których wpływy atmosferyczne wpływu mieć nie mogą, trzeba było kończyć mury, zaciągać wiązania dachowe, aby po tem wszystkim przystąpić do krycia dachu. Liczono na wczesną wiosnę i trwałą pogodę roku. Tymczasem wiadomo powszechnie, jak się zapisał w pamięci mieszkańców Galicyi rok 1913. Podgórskie położenie miasta miało ten skutek, że opady były tu jeszcze obfitsze aniżeli gdzieindziej. Nie było prawie dnia bez deszczu.

Taki stan pogody, powodując ciągłe przerwy w robocie, musiał opóźnić budowę i znacznie ją podrożyć. Rok ten upamiętnił się także pod względem depresyi finansowej wszędzie, a w naszym kraju szczególnie, wskutek wypadków bałkańskich. Nastal brak gotówki w instytucjach finansowych, co znowu spowodowało podrożenie kredytu. A ponieważ przedsiębiorca budowy gimnazjum oparł wszystkie swe kalkulacye prawie wyłącznie na kredycie, dlatego ogólna sytuacja na targu pieniężnym jemu także utrudniła dalszy tok robót. Nadto zaczął się powoli oswajać z myślą, że przedsiębiorstwo jego skończyć się musi poważnym deficytem. Pobyt jego w Gorlicach stawał się coraz rzadszy, a wkońcu ustał zupełnie. Miejscowe Towarzystwo zaliczkowe zajęło po nim miejsce z konieczności. Na podstawie bowiem uzyskanej cesyi od p. Fedorskiego, którą przekazał mu całą swoją pretensyę do gminy, z tytułu przedsiębiorstwa, zaliczkowało ono na wszystkie wydatki, połączone z budową, i w ten sposób doprowadziło do tego, że chcąc od gminy uzyskać wypłatę pretensyi p. Fedorskiego, musiało za niego spełnić przyjęte wobec gminy zobowiązania. Prowadząc z tego tytułu dzieło rozpoczęte przez p. Fedorskiego dalej, znalazło się Towarzystwo w tem położeniu, że obciążenie p. Fedorskiego w rachunku bieżącym Towarzystwa przekroczyło przeszło o $\frac{1}{3}$ część całą pretensyę p. Fedorskiego do gminy. A ponieważ

wnet potem otwarto konkurs do prywatnego majątku jego, przyczem okazało się, że stan bierny wielokrotnie przewyższa stan czynny, dlatego Towarzystwo zaliczkowe, nie chcąc zwiększać oczywistych strat, zaprzestało prowadzenia dalszych robót około gimnazjum. Miejsce po niem zajęła gmina znowu z konieczności, albowiem od ukończenia budynku czynił c. k. Rząd zawisłą wypłatę drugiej połowy udzielonej gminie bezprocentowej pożyczki. Gmina więc łącznie z Towarzystwem kończy ostatecznie dzieło, przez przedsiębiorcę, p. Fedorskiego rozpoczęte, a położenie jej jest o tyle pomyślniejsze, że może to robić na koszt i niebezpieczeństwo przedsiębiorcy, bo w jej ręku znajduje się kaucya jego, w jej również ręku znajdzie się pokaźna kwota, którą Wysoki Rząd po ukończeniu budowy wypłaci gminie, jako drugą ratę pożyczki. Będzie więc mogła stracić z niej wszystkie koszty, jakie poniosła z tytułu niedopełnienia warunków umowy przez p. Fedorskiego.

Skutek przedstawionej powyżej akcji był ten, że ukończenie całkowite budowy uległo znacznemu opóźnieniu. Umowa wkładała na przedsiębiorcę obowiązek oddania budynku do użytku z końcem sierpnia 1913. Tymczasem roboty nad wykończeniem zajęły resztę lata, jesień i zimę. Wprawdzie zakład wprowadził się przed zimą do nowego budynku, ale używanie tegoż ograniczało się do ubikacyi niezbędnie do użytku koniecznych, podczas gdy w innych częściach budynku trwała jeszcze ciągle robota.

Przeprowadzenie odbyło się w dwóch terminach. W pierwszych dniach września 1913 roku umieszczono w nowym budynku 7 klas. Umieszczono je nie dlatego, jakoby ubikacye dla nich przeznaczone były zupełnie gotowe, lecz z konieczności. Termin bowiem wynajmu realności, w których się te klasy mieściły, kończył się w sierpniu. Nie było więc innego wyjścia, jak albo przesunąć początek roku szkolnego dla tych klas na początek października, albo zgodzić się na pomieszczenie ich w nowym budynku w takich warunkach, na jakie budowa tegoż pozwalała. Dyrekcyja wybrała to ostatnie, bo z jednej strony chodziło jej o to, aby nauka nie doznała większego uszczerbku, z drugiej strony kierownictwo budowy zapewniało, że braki w paru dniach usunięte zostaną. Tymczasem braki nietylko nie zostały usunięte po paru dniach,

ale przetrwały cały wrzesień i cały październik 1913 r. Drzwi nie były jeszcze całkiem gotowe, okna nie były oszklone, bieleńcie ścian trwało ciągle. Wejścia do klas były zatarasowane rusztowaniami, wychodków nie było. W godzinach przedpołudniowych odbywały się roboty zewnątrz klas, popołudniu, po skończonych lekcjach, rozpoczynały się w izbach szkolnych. Łomot, łoskot, stuk, krzyki i śpiewy pracujących robotników i robotnic nie ustawały przez cały dzień.

Nie wiele lepiej działo się na starym mieszkaniu, gdzie w 2-ach budynkach mieściło się 8 klas, kancelarya i zbiory naukowe. Umowa dzierżawna z właścicielem tych realności gasła 30. października, a 1. listopada jest w Gorlicach początkiem roku czynszowego. Nic więc dziwnego, że właściciel wszelkimi sposobami starał się spowodować wyprowadzenie zakładu przed terminem, aby zajmowane ubikacje przyprowadzić do porządku i aby usunąć z nich przeróbki rozmaite, jakie poczyniła gmina, celem otrzymania izb szkolnych o większych rozmiarach. Drabiny, rusztowania, glina, wapno, czekały pod drzwiami, w sieniach i korytarzach, aby tylko jak najprędzej dostać się do wnętrza sal szkolnych. Roboty zewnętrzne nie czekały nawet terminu, lecz były prowadzone z całą intensywnością. Robotnicy, zasłaniając się poleceniem właściciela, utrudniali naukę i pobyt w budynkach. Zdawało się, że wszystko skierowane było ku temu, aby zmusić zakład do wcześniejszego wyniesienia się z zajmowanej dotąd siedziby. I zakład chętnie byłby to uczynił w takich warunkach, gdyby miał pewność, że po usunięciu się, spotka się z korzystniejszymi. Tej pewności atoli nie było, dlatego dotrwał mimo trudności aż do ostatniego dnia, w umowie wynajmu oznaczonego.

Przeprowadzenie się nastąpiło, polepszyło się położenie, choć nie pod każdym względem. Już ta okoliczność, że cały zakład, po siedmioletniej tułaczce, znalazł stałą siedzibę, że rozrzucony dotąd po najrozmaitszych częściach miasta, znalazł się pod jednym dachem, że uczniowie uzyskali duże, widne sale, stanowiła tak wielki postęp ku lepszemu, że wszelkie nieusunięte jeszcze przeszkody, choć były i znaczne i liczne, lżej dawały się znosić, zwłaszcza, że była nadzieja, iż i one w krótkim czasie usunięte zostaną. Najdokuczliwiej

dawał się odczuwać brak wychodków. Sprawa ta przeciągała się dość długo, raz z winy przedsiębiorcy, który zniknął z widowni po otwarciu konkursu do jego majątku, powtórę z powodu braku decyzji ze strony Rady miejskiej, co dalej w tym wypadku robić. Do tych dwóch powodów przyłączył się jeszcze trzeci: sposób urządzenia tych tak ważnych pod względem higieny w każdym zakładzie ubikacji. Wskutek tego rozpoczęcie robót odnośnych przypadło dopiero na pierwsze miesiące 1914 r. Drugą, ważną pod względem higieny, ujemną stroną, była wilgoć w budynku, na całym jego obszarze. Budowa murów odbywała się bowiem wśród ustawicznych deszczów. Nie lepiej sprzyjała pogoda, gdy przyszło do budowy dachu i wyprawy ścian od zewnątrz. Atmosfera, przesycona wilgocią wskutek ciągłych opadów, nie dopuszczała do należytego wyschnięcia murów do tego stopnia, że chcąc przyspieszyć osuszenie tychże od wewnątrz w tym stopniu, aby do środka izb, niezbędnie potrzebnych, wpuścić można było młodzież szkolną, trzeba się było uciekać do sztucznego osuszania takowych, za pomocą pieców żarowych. To jednak nie było wstanie usunąć całkowicie wewnętrznej wilgoci murów, która stanowiła źródło wilgotnej, niezdrowej atmosfery w ubikacjach szkolnych przez całą zimę i do dnia dzisiejszego usunąć się jeszcze nie dała. Wapno na ścianach, ulegając pod wpływem tej wilgoci procesom chemicznym, niszczyło wszystkie obrazy i mapy, na ścianach rozwieszone. Brak urządzenia wewnętrznego dla wszystkich gabinetów, trwający do chwili obecnej, utrudniał w wysokim stopniu korzystanie ze środków naukowych, jakimi zakład rozporządza.

Roboty wewnętrzne w kurytarzach, w klatce schodowej, które przeciągły się aż do wiosny 1914 roku, przeszkadzały w nauce i uniemożliwiały prawidłową administrację. Dostęp do budynku założony materiałami budowlanymi, podwórze pełne rumowiska, dołów wapiennych, jam i błota w porze jesiennej, groziły niebezpieczeństwem dla uczniów. Przeciągi w korytarzach wskutek braku niektórych drzwi i okien również silnie odczuwać się dawały.

Możnaby jeszcze wiele innych przytoczyć powodów, dla których pierwszy rok pobytu w nowym budynku niekorzystnie zapisał się w pamięci uczniów i zajętych w zakładzie

nauczycieli. Lecz po tych wszystkich niewygodach, które poprzedziły wprowadzenie się na stały pobyt do własnego lokalu, po tych obawach, że okres tułactwa może się przeciągać kto wie, jak długo, przykrości, nawet dotkliwie, lżej dawały się znosić. W tej chwili wiele z nich znikło na zawsze, pozostałe czekają także na rychłe usunięcie.

Zbliża się chwila, kiedy można będzie sobie powtórzyć spokojnie stare przysłowie: „post nubila Phoebus“.

7. Ze statystyki zakładu.

Zakład, jak już wyżej powiedziano, rozpoczął swe istnienie klasą pierwszą. W następnych latach przybywała co rok jedna klasa. bezpośrednio wyższa. W ten sposób powstał pełny zakład dopiero w bieżącym roku szkolnym.

W pierwszym roku szkolnym, 1907, liczył zakład jedną klasę główną i jedną równorzędną. W drugim roku, 1908, liczył dwie klasy główne i dwie równorzędne. W trzecim roku, 1909, liczył trzy klasy główne i tyleż równorzędnych. W czwartym roku, 1910, liczył cztery klasy główne i cztery równorzędne. W piątym roku, 1911, liczył pięć klas głównych i taką samą liczbę równorzędnych. W szóstym roku, 1912, liczył sześć klas głównych i siedm równorzędnych. W siódmym roku, 1913, liczył siedm klas głównych i tyleż równorzędnych. W ósmym roku, 1914, posiadał ośm klas głównych i siedm równorzędnych.

To zestawienie wykazuje, że w ciągu lat ośmiu każda przeciętnie klasa składała się z dwóch oddziałów: głównego i równorzędnego. Raz jedynie klasa pierwsza liczyła oddziałów trzy i raz również klasa piąta obejmowała jeden tylko oddział. Ten jednorazowy podział klasy pierwszej na trzy oddziały spowodowany był raczej brakiem odpowiednich ubikacyi, aniżeli zbyt dużym napływem młodzieży.

Obraz frekwencji w ciągu poszczególnych lat:

Rok szkolny 1907. — Klasa I.

Zapisało się uczniów ogółem	.	.	.	.	.	80
Przy końcu roku szkolnego było ogółem	.	.	.	.	.	73

Według miejsca urodzenia uczniów było:

a) z powiatu gorlickiego	.	.	60
b) z poza powiatu gorlickiego	.	.	13

Według miejsca pobytu rodziców było:

a) miejscowych	uczniów	26
b) z powiatu gorlickiego	"	34
c) z poza powiatu gorlickiego	"	13

Według wyznania było:

a) rzymsko-katol. wyznania	.	.	69
b) grecko-katol.	"	.	1
c) mojżeszowego	"	.	3

Według narodowości było:

a) Polaków	.	.	.	72
b) Rusinów	.	.	.	1

Rok szkolny 1908. — Klasa I—II.

Zapisało się uczniów ogółem	.	.	.	.	158
Do klasy pierwszej zapisało się	.	.	.	.	78
Przy końcu roku było ogółem	.	.	.	.	146

Według miejsca urodzenia uczniów było:

a) z powiatu gorlickiego	.	108
b) z poza powiatu gorlickiego	.	38

Według miejsca pobytu rodziców było:

a) uczniów miejscowych	.	40
b) " z powiatu gorlickiego	.	70
c) " z poza powiatu gorlick.	.	36

Według wyznania było:

a) rzymsko-katol. wyznania	.	124
b) grecko-katol.	"	11
c) mojżeszowego	"	11

Według narodowości było:

a) Polaków	.	.	.	135
b) Rusinów	.	.	.	11

Rok szkolny 1909. — Klasa I—III.

Zapisało się uczniów ogółem	.	.	.	.	221
Do klasy pierwszej zapisało się	.	.	.	.	74
Przy końcu roku było ogółem	.	.	.	.	213

Według miejsca urodzenia uczniów było:

a) z powiatu gorlickiego . . .	186
b) z poza powiatu gorlickiego . . .	27

Według miejsca pobytu rodziców było:

a) uczniów miejscowych . . .	46
b) „ z powiatu gorlickiego . . .	140
c) „ z poza powiatu gorlick. . .	27

Według wyznania było:

a) rzymsko-katol. wyznania . . .	172
b) grecko-katol. „ . . .	25
c) mojżeszowego „ . . .	16

Według narodowości było:

a) Polaków	188
b) Rusinów	25

Rok szkolny 1910. — Klasa I—IV.

Zapisało się uczniów ogółem	295
Do klasy pierwszej zapisało się	63
Przy końcu roku było ogółem	287

Według miejsca urodzenia uczniów było:

a) z powiatu gorlickiego . . .	185
b) z poza powiatu gorlickiego . . .	102

Według miejsca pobytu rodziców było:

a) uczniów miejscowych . . .	80
b) „ z powiatu gorlickiego . . .	144
c) „ z poza powiatu gorlick. . .	63

Według wyznania było:

a) rzymsko-katol. wyznania . . .	231
b) grecko-katol. „ . . .	40
c) mojżeszowego „ . . .	16

Według narodowości było:

a) Polaków	247
b) Rusinów	40

Rok szkolny 1911. — Klasa I—V.

Zapisało się uczniów ogółem	356
Do klasy pierwszej zapisało się	75
Przy końcu roku było ogółem	330

Według miejsca urodzenia uczniów było :

a) z powiatu gorlickiego . . .	198
b) z poza powiatu gorlickiego . . .	132

Według miejsca pobytu rodziców było :

a) uczniów miejscowych . . .	86
b) „ z powiatu gorlickiego . . .	189
c) „ z poza powiatu gorlick. . .	55

Według wyznania było :

a) rzymsko-katol. wyznania . . .	275
b) grecko-katol. „ . . .	40
c) mojżeszowego „ . . .	15

Według narodowości było :

a) Polaków	290
b) Rusinów	40

Rok szkolny 1912. — Klasa I—VI.

Zapisało się uczniów ogółem	434
Do klasy pierwszej zapisało się	80
Przy końcu roku było ogółem	391

Według miejsca urodzenia uczniów było :

a) z powiatu gorlickiego . . .	261
b) z poza powiatu gorlickiego . . .	130

Według miejsca pobytu rodziców było :

a) uczniów miejscowych . . .	99
b) „ z powiatu gorlickiego . . .	228
c) „ z poza powiatu gorlick. . .	64

Według wyznania było :

a) rzymsko-katol. wyznania . . .	305
b) grecko-katol. „ . . .	57
c) mojżeszowego „ . . .	29

Według narodowości było :

a) Polaków	334
b) Rusinów	57

Rok szkolny 1913. — Klasa I—VII.

Zapisało się uczniów ogółem	460
Do klasy pierwszej zapisało się	72
Przy końcu roku było ogółem	405

Według miejsca urodzenia uczniów było:

a) z powiatu gorlickiego . . .	241
b) z poza powiatu gorlickiego . .	164

Według miejsca pobytu rodziców było:

a) uczniów miejscowych . . .	98
b) „ z powiatu gorlickiego . . .	214
c) „ z poza powiatu gorlick. . .	93

Według wyznania było:

a) rzymsko-katol. wyznania . . .	316
b) grecko-katol. „ . . .	58
c) mojżeszowego „ . . .	31

Według narodowości było:

a) Polaków	347
b) Rusinów	58

Rok szkolny 1914. — Klasa I—VIII.

Zapisało się uczniów ogółem	466
---------------------------------------	-----

Do klasy pierwszej zapisało się	84
---	----

Przy końcu roku było ogółem	421
---------------------------------------	-----

Według miejsca urodzenia uczniów było:

a) z powiatu gorlickiego . . .	265
b) z poza powiatu gorlickiego . .	156

Według miejsca pobytu rodziców było:

a) uczniów miejscowych . . .	121
b) „ z powiatu gorlickiego . . .	225
c) „ z poza powiatu gorlick. . .	75

Według wyznania było:

a) rzymsko-katol. wyznania . . .	320
b) grecko-katol. „ . . .	56
c) mojżeszowego „ . . .	45

Według narodowości było:

a) Polaków	365
b) Rusinów	56

Z powyższych dat statystycznych pokazuje się, że w ciągu lat ośmiu uczęszczało do zakładu ogółem 2264 uczniów. W ciągu pierwszych lat czterech przyrost frekwencji, spowodowany stopniowem otwieraniem klas wyższych, był prawie jednaki, albowiem w latach 1906/7—1909/10 przypa-

dało na jedną klasę przeciętnie 74 uczniów. W następnych czterech latach, od 1910/11—1913/14, spostrzegać się daje stała tendencya do niżki. Przeciętna bowiem frekwencya uczniów jednej klasy nie przekraczała liczby 64. Wyniki wpisów z pojedynczych lat ośmiu wykazują, że w pierwszych czterech latach istnienia zakładu przeciętny przyrost uczniów zapisanych wynosił 74, w czterech zaś następnych latach spadł do liczby 48. Ponieważ liczba uczniów przyjętych do klasy I. małej tylko ulegała zmianie w ciągu lat ośmiu i z wyjątkiem roku szkolnego 1910. chwiała się między 72 a 82, klasa zaś II., III. i IV. większego ubytku nie wykazują, wspomniana zatem niżka frekwencyi przypada głównie na klasy wyższe.

Zjawisko to świadczy o normalnej frekwencyi zakładu. Zrozumiałą bowiem jest rzeczą, że liczba uczniów klas wyższych musi stopniowo maleć. W miarę bowiem jak uczniowie przekonują się, że zdolności ich nie są w stanie zaspokoić wymagań, rosnących z każdą klasą wyższą, opuszczają zakład i szukają innego dla siebie zajęcia. Choćby zresztą sami uczniowie nie mieli ochoty rozstawać się ze szkołą, to rodzice, widząc słabe postępy synów, zabierają ich ze szkoły. Luki stąd powstałe wypełnia zwyczajnie młodzież szkolna, tak zwana wędrowna. Tej jednak prawie że nie było w tu-tejszym zakładzie. Wprawdzie jeżeli weźmiemy za podstawę do określenia uczniów wędrowych miejsce pobytu ich rodziców, to zobaczymy, że liczba uczniów, których rodzice mieszkali poza powiatem gorlickim, stanowiła w 1. roku istnienia zakładu okragło 17% wszystkich uczniów, w 2. roku 24%, w 3. roku 12%, w 4. roku 22%, w 5. roku 16%, w 6. roku 16%, w 7. roku 22%, w 8. roku 20%, czyli przeciętnie 18%. Lecz już ta sama okoliczność, że powyższe cyfry procentowe powtarzają się stale i do tego z małemi tylko zmianami, wskazuje, że wchodzi tu w grę jakiś moment natury terytorjalnej. Rzecz wyjaśni się odrazu, gdy zamiast określenia „powiat“ użyjemy nazwy ogólniejszej „okolica“. Wtedy uważać będziemy za swoich uczniów tych, których rodzice należą wprawdzie do powiatu grybowskiego, lecz ze względu na bliskość posyłają swych synów stale do gimnazjum w Gorlicach. Tak samo nie zaliczymy do uczniów wędrownych tych

wszystkich, których rodzice należą do powiatu jasielskiego, lecz terytoryalnie sąsiadują z powiatem gorlickim i bliżej mają do Gorlic, niż do Jasła, tudzież i tych, których rodzice mieszkają wprawdzie dalej, nieraz prawie pod samem Jasłem, wybierają jednak dla syna gimnazjum w Gorlicach, mimo znaczniejszej odległości, ponieważ połączenie kolejowe pozwala im posyłać go codziennie do Gorlic, w Jasłe zaś musieliby go stale umieścić na stancyi. Zarówno więc owi Grybowiacy jak i Jaślanie ze względu na to, że stale uczęszczają do tutejszego zakładu, nie mogą być zaliczeni do uczniów wędrownych. A w takim razie ci ostatni byli białymi krukami w tutejszem gimnazjum i nie byli w stanie wypełnić luk, o których wyżej była mowa.

Trzymając się granic powiatu samego, dowiadujemy się z powyższej statystyki, że liczba uczniów, których rodzice mieszkali w powiecie gorlickim, wynosiła w ciągu lat ośmiu ogółem 1811, przeciętnie rocznie 80⁰/₀. W tej liczbie uczniów powiatowych mieściło się uczniów miejscowych, t. j. takich, których rodzice mieszkają w samych Gorlicach, 573, przeciętnie rocznie prawie 32⁰/₀. Ta cyfra procentowa jest w 1. roku istnienia zakładu najwyższa i wynosi 43⁰/₀ ogólnej liczby młodzieży powiatowej, w następnym roku spada do 36⁰/₀, w trzecim roku obniża się jeszcze do 24⁰/₀, a w następnym roku podnosi się znowu do 35⁰/₀, poczem chwieje się między 30⁰/₀ a 31⁰/₀.

Z liczby wszystkich uczniów, uczęszczających do tutejszego gimnazjum, przypadało przeciętnie 26⁰/₀ na uczniów mieszczaństwa gorlickiego. Najwyższy procent wykazuje rok pierwszy istnienia zakładu, bo tenże wynosił 35⁰/₀, najniższy wykazuje rok trzeci, bo tylko 21⁰/₀. W innych latach procent ten poruszał się w granicach cyfr 24 i 28.

Pod względem wyznaniowym byli uczniowie religii rzymsko-katolickiej, grecko-katolickiej i mojżeszowej. Liczba uczniów religii rzymsko-katolickiej wynosiła w ciągu ubiegłego ośmiolecia 1813, czyli okragło 80⁰/₀ wszystkich uczniów, którzy w tym czasokresie do tutejszego gimnazjum uczęszczali. Uczniowie religii grecko-katolickiej stanowili cyfrę 282, czyli 12⁵/₀ wszystkich uczniów zakładu. Liczba uczniów religii mojżeszowej wynosiła w tym czasie 160, czyli okragło

7⁰/₀. Wedle narodowości dzielili się uczniowie na Polaków i Rusinów. Z ogólnej liczby, jaką wykazuje ośmioletnia statystyka zakładu, przyznało się do narodowości polskiej 1973 uczniów, czyli przeszło 87⁰/₀, do narodowości ruskiej przyznało się natomiast 282 uczniów, czyli niespełna 13⁰/₀.

Powyższe daty i zestawienia statystyczne świadczą wymownie, że otwarcie gimnazjum tego było zupełnie na czasie. Skoro bowiem w ciągu lat ośmiu zapisało się do niego 2462 uczniów, a pobierało naukę całorocznie 2255, to nie można przypuszczać, aby zakład ten nie odpowiadał celowi i jakoby był płodem politycznych lub narodowościowych prądów i agitacji. Wybór miejsca na zakład gimnazjalny okazał się bardzo trafny. Jeżeli bowiem w ubiegłym czasokresie sam powiat dostarczył 1811 uczniów, czyli przeszło 80⁰/₀ ogólnej frekwencji, to cyfra ta jest dowodem, że powiat gorlicki nadawał się w zupełności do kreowania w nim szkoły gimnazjalnej.

Mając w pamięci to, cośmy wyżej powiedzieli, mianowicie, że pewna ilość zamożnych gmin, należących administracyjnie do sąsiednich powiatów, dzięki swemu położeniu i korzystniejszemu połączeniu kolejowemu, stale swych synów posyła do gimnazjum gorlickiego, możemy te gminy, wraz z powiatem gorlickim, uważać za jeden obszar szkolny. Wtedy stała liczba uczniów gimnazjum gorlickiego będzie stanowić 90⁰/₀ przeszło uczniów ogólnej dotychczasowej frekwencji. Ta cyfra daje zupełną pewność, że zakład gimnazjalny w Gorlicach ma i na przyszłość zapewnioną frekwencję, nie potrzebuje się bowiem obawiać, że poważna część wędrownej drużyny szkolnej przy niesprzyjających okolicznościach, zawiedziona w swych obrachowaniach i nadziejach, porzuci to miasto, aby gdzieindziej szukać dla siebie szczęścia.

Są jeszcze inne powody, dla których frekwencja tutejszego zakładu w przyszłości nie powinna zmaleć, lecz przeciwnie podnieść się znacznie. Nie dają one wprowadzić matematycznej pewności, lecz uprawniają do pewnych prawie przypuszczeń. Dotychczas brakowało zakładowi należytego pomieszczenia, a wychowankom zamiejscowym odpowiedniego pomieszczenia i opieki u rodzin mieszczaństwa tutejszego. Miasto nie posiadało i nie posiada dotąd dostatecznej liczby mieszkań czynszowych, odpowiadających dzisiejszym wyma-

ganiom, o przystępnych cenach. Te to powody odstraszały niejedną rodzinę, mającą zamiar osiedlić się w Gorlicach dla wykształcenia dzieci. Jedna przeszkoda już została usunięta. Zakład bowiem znalazł dla siebie zupełnie wygodne pomieszczenie. Jeżeli miarodajne czynniki miejscowe zechcą w miarę sił popierać ruch budowlany, to w niedalekiej przyszłości nastąpić może i w dwóch dalszych kierunkach zmiana na lepsze. Wtedy zaś Gorlice mogą stać się osadą szkolną w dzisiejszem znaczeniu, bo mają naturalne warunki ku temu: czyste, zdrowe powietrze górskie, rzekę do kąpiel, teren wycieczkowy bardzo urozmaicony, piękne krajobrazy itp.

Na zakończenie tej części kronikarskich wiadomości wypadałoby jeszcze wspomnieć o tych, którzy nad wychowaniem i wykształceniem młodzieży pracowali lub obecnie pracują. Ponieważ szczegółowe wiadomości o nich znajdzie czytelnik w Części II., dlatego na tem miejscu ograniczę się do przytoczenia nazwisk tych tylko nauczycieli, którzy z zakładem się rozstali, ich pobyt w Gorlicach oraz działalność należą już tylko do wspomnień. Godzi się więc, aby imiona ich zapisała Kronika zakładu.

Oto ich imiona: Bazanowski Wiktor, Biega Andrzej, Drozd Adam, ks. Durkot Jan, Feliks Piotr, Kannenberg Stanisław, Lipiński Józef, Mendrala Stanisław, Michalski Tadeusz, Mrozowski Michał, Pawłowski Mieczysław, Rec Józef, Romański Jan, Sikora Ludwik, Skabowski Maryan, Weimer Zygmunt, Wesołowicz Józef, Witowiecki Stanisław, ks. Wojtaś Michał, ks. Wolski Franciszek, dr. Wowczak Jan, Wyrobek Emil, Zagórowski Zygmunt, Zmora Antoni.

II. CZĘŚĆ URZĘDOWA.

Część urzędowa.

I. GRONO NAUCZYCIELSKIE.

A. Rok szkolny 1914.

Dyrektor:

1. Dr. Szczepański Wincenty, w randze VI., członek Rady szkolnej okręgowej, Rady miejskiej, Wydziału i Dyrekcyi powiatowej Kasy Oszczędności, miejscowego Zarządu Szkoły uzupełniającej męskiej, członek honorowy polsk. Towarzystwa gimnast. „Sokół” w Samborze, zawiadowca gabinetu archeologii, sztuki i numizmatyki — uczył psychologii w kl. VIIIa i VIIIb; 4 godziny tygod.

Nauczyciele przedmiotów obowiązkowych.

a) Rzeczywiści:

2. Długoszewski Jan, nauczyc. w randze IX. z kwalifikacją do nauki gimnastyki w szkołach średnich, uczył od 7. lutego 1914 języka polskiego w kl. IIa, IIb, IVb, VIb i VIIb; tygodn. godz. 17.
3. Dubas Franciszek, profesor w randze IX., gospodarz klasy VIIIb, uczył języka łacińskiego w kl. VIIIa i VIIIb, języka greckiego w kl. IVa i VIa; tygodniowo godzin 19.
4. Jasek Ludwik, profesor w randze IX., zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, uczył języka polskiego w klasie IVa, V, VIa, VIIa, VIIIa i VIIIb; tygodn. godz. 20.

5. Klimek Roman, nauczyciel w randze IX., zawiadowca gabinetu geografii i historii, kurator Czytelni uczniów, uczył historii i geografii w kl. Ia, VIb, VIIa, VIIla i VIIlb; tygodn. godz. 18.
6. Kochański Zygmunt, nauczyciel w randze IX., gospodarz klasy V, kierownik i kasyer szkolnej Kasy oszczędności, uczył matematyki w kl. Ib, V, VIIa i VIIb, fizyki w kl. VIIla i VIIlb; tygodn. godz. 18.
7. Kowarz Edmund, nauczyciel w randze IX., gospodarz klasy VIIb, uczył języka niemieckiego w kl. IIIb, VIb, VIIb i VIIlb; tygodniowo godz. 16.
8. Kurczak Stanisław, profesor w randze IX., zawiadowca gabinetu fizyki, gospodarz klasy VIIla, uczył matematyki w kl. VIa, VIb, VIIla i VIIlb, fizyki w kl. VIIa i VIIb; tygodn. godz. 18.
9. Ks. Litwin Kazimierz, nauczyciel w randze IX., prefekt Bursy Wład. Długosza, uczył religii rzymsko-kat. w kl. Ia, Ib, IIa, IIb, IIIa, IIIb, IVa, IVb, V, VIa, VIb, VIIa, VIIb, VIIla i VIIlb; tygodn. godz. 24 i miewał dwie egzorty.
10. Mieszkowski Feliks, profesor w randze IX., zawiadowca gabinetu przyrodniczego, uczył historii naturalnej w kl. Ia, Ib, IIa, IIb, V, VIa i VIb, fizyki w kl. IVb; tygodn. godz. 18.
11. Papp Stefan, nauczyciel w randze IX., gospodarz klasy VIa, uczył geografii w kl. Ib, geografii i historii w kl. IIIa, IVa, VIa i VIIb; tygodn. godz. 18.
12. Strzelecki Antoni, profesor w randze IX., uczył języka łacińskiego w kl. IIb i IVb, języka greckiego w kl. IIIb; tygodn. godz. 17.
13. Wesołowicz Józef, nauczyciel w randze IX., zawiadowca biblioteki uczniów, uczył do 9. październ. 1913 języka polskiego w kl. IIa, IIb, IVb, VIb i VIIb; tygodn. godz. 17.
14. Węglorz Jan, nauczyciel w randze IX., gospodarz klasy IIIa, uczył języka niemieckiego w kl. IIIa, VIa, VIIa i VIIla; tygodn. godz. 16.

b) Zastępcy nauczycieli:

15. Biega Andrzej, gospodarz klasy Ia, uczył do 25. września 1913. języka łacińskiego w kl. Ia i III b, języka greckiego w kl. V; tygodn. godz. 17.
16. Batko Franciszek, gospodarz klasy Ia, uczył od 5. marca 1914. języka łacińskiego w kl. Ia i III b, języka greckiego w kl. V; tygodn. godz. 17.
17. Cięciel Józef, z kwalifikacją do nauki gimnastyki w szkołach średnich, kierownik gier i zabaw, gospodarz klasy II b, uczył języka niemieckiego w kl. Ib, II b, IV a i IV b; tygodn. godz. 17.
18. Dudek Stanisław, egzaminowany, gospodarz kl. IV a, uczył języka łacińskiego w kl. IV a i VI b, języka greckiego w kl. VII a i VII b; tygodn. godz. 20.
19. Dulemba Hilary, uczył języka łacińskiego w kl. II a, V i VI a; tygodn. godz. 18.
20. Ginalski Władysław, egzaminowany, gospodarz klasy IV b, uczył historii w kl. Ib, historii i geografii w kl. II a, II b, III b, IV b i V; tygodn. godz. 22.
21. Ks. Gowda Aleksander, proboszcz grecko-kat. w Bednarce, zastępca katechety rit. graeci, uczył religii grecko-kat. w kl. I, II, III, IV, V, VI, VII i VIII; tygodn. godz. 15, i miewał 1 egzortę.
22. Heliasz Wawrzyniec, zawiadowca biblioteki uczniów i biblioteki „pauperum”, gospodarz klasy VII a, uczył języka łacińskiego w kl. VII a, języka greckiego w kl. IV b, VIII a i VIII b; tygodn. godz. 19.
23. Jakubowski Bolesław, egzaminowany, za urlopem pełni obowiązki nauczycielskie w prywatnem gimnazjum w Strzyżowie.
24. Język Emil, od 8. paździer. 1913. do 12. lutego 1914. był gospodarzem klasy Ia, uczył języka łacińsk. w kl. Ia i III b, języka greckiego w kl. V. Od 12. lutego na urlopie celem poratowania zdrowia.
25. Kuszcza Aleksy, gospodarz kl. III b, uczył matematyki w kl. Ia, III a, III b, IV a i IV b, fizyki w klasie III a, III b i IV a; tygodn. godz. 22.

26. Łaskowski Czesław, uczył od 8. październ. 1913. do 7. lutego 1914. języka polskiego w kl. II a, II b, IV b, VI b i VII b; tygodniowo godzin 17. — Od 7. lutego do 5. marca 1914 uczył języka polskiego w kl. I a, I b i III b, języka łacińskiego w kl. I a i I b; tygodn. godz. 21. — Od 5. marca 1914 gospodarz kl. I b, uczył języka polsk. w kl. I a, I b, III a i III b, języka łacińskiego w kl. I b; tygodn. godz. 18.
27. Łaszczyński Władysław, gospodarz klasy II a, uczył języka greckiego w kl. III a, języka niemieckiego w kl. I a, II a i V, matematyki w kl. II a; tygod. godz. 21.
28. Michalski Tadeusz, gospodarz klasy I b, uczył do 6. lutego 1914. języka polskiego w kl. I a, I b, III a i III b, języka łacińskiego w kl. I b; tygodn. godz. 18.
29. Pollak Roman, egzaminowany, za urlopem pełnił obowiązki nauczycielskie w polskim, prywatnem gimnazjum realnem w Orłowej.
30. Szura Gustaw, egzaminowany, za urlopem pełnił obowiązki nauczycielskie w polskim, prywatnem gimnazjum realnem w Orłowej.
31. Wasyliszyn Michał, zastępca nauczyciela rysunków, uczył kaligrafii w kl. I a i I b, rysunków odręcznych w kl. I a, I b, II a, II b, III a, III b, IV a i IV b; tygodniowo godz. 18.
32. Zawiorski Józef, egzaminowany, gospodarz kl. VI b, uczył języka łacińskiego w kl. III a i VII b, jęz. greckiego w kl. VI b, matematyki w kl. II b, logiki w kl. VII a i VII b; tygodn. godz. 21.
33. Lecker Abraham, nauczyciel Szkoły wydziałowej żeńskiej, uczył religii mojżeszowej w 4-ech oddziałach po 1 godzinie; tygodn. godz. 4.

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych.

1. Cięciel Józef, j. w., uczył gimnastyki w 3 oddziałach po 2 godziny; tygodn. godz. 6.
2. Dulemba Hilary, j. w., uczył stenografii w 1 oddziale, 2 godz. tygodn.

3. Kurczak Stanisław, j. w., uczył języka ruskiego w 2 oddziałach po 2 godziny; tygodn. godz. 4.
 4. Skowroński Wojciech, nauczyciel Szkoły 4-klas. męskiej, uczył śpiewu w 2 oddziałach po 2 godziny; tygodn. godz. 4.
 5. Strzelecki Antoni, j. w., uczył języka francuskiego, w II. półroczu, w dwóch oddziałach po 2 godz.; tygodn. godz. 4.
 6. Wasyliszyn Michał, j. w., uczył rysunków odręcznych w 1 oddziale, 2 godziny tygodn.
-

B. L a t a 1 9 0 7 — 1 9 1 3.

1. Rok szkolny 1907.

Dyrektor:

1. Dr. Szczepański Wincenty, zawiadowca biblioteki nauczycielskiej i uczniów, uczył języka niemieckiego w kl. Ia i Ib; tygodn. godz. 12.

Nauczyciele przedmiotów obowiązkowych.

a) Rzeczywiści:

2. Kannenberg Stanisław, nauczyciel w IX. randze, zawiadowca gabinetu geograficzno-historycznego, gospodarz klasy Ia, uczył języka łacińskiego w kl. Ia i Ib, geografii w kl. Ia; tygodn. godz. 19.

b) Zastępcy nauczycieli:

3. Bazanowski Wiktor, gospodarz klasy Ib, uczył języka polskiego w kl. Ia i Ib, geografii w kl. Ib, matematyki w kl. Ia i Ib, historii naturalnej w kl. Ia i Ib; tygodn. godz. 19.

4. Ks. Wolski Franciszek, zastępca katech. rzymsko-kat., uczył religii w kl. Ia i Ib; tygodn. godzin 4, nadto czytał 1 egzortę.

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych.

1. Danecki Stanisław, nauczyciel Szkoły 6-klasowej męskiej, uczył śpiewu w II. półroczu roku szkolnego 1906/7 w 2 godz. tygodn.
2. Kannenberg Stanisław, j. w., uczył kaligrafii w 1 oddziale, tygodn. godz. 1.
3. Mijał Juliusz, nauczyciel Szkoły 6-klasow. męskiej, uczył od 17. maja 1907 do końca roku szkolnego 1906/7 gimnastyki w 2 oddziałach po 2 godziny; tyg. godz. 4.

2. Rok szkolny 1908.

Dyrektor:

1. Dr. Szczepański Wincenty, zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, uczył języka łacińskiego w klasie IIa; tygodn. godz. 8.

Nauczyciele przedmiotów obowiązkowych.

a) Rzeczywiści:

2. Kannenberg Stanisław, nauczyciel w IX. randze, zawiadowca gabinetu geograficzno-historycznego, gosp. klasy IIa, uczył języka polskiego w kl. IIa i IIb, geografii w kl. Ia i Ib, historii i geografii w kl. IIa i IIb; tygodn. godz. 20.
3. Wyrobek Emil, naucz. w IX. randze, zawiadowca gabinetu fizykalnego i przyrodniczego, gospodarz klasy IIb, uczył matematyki w kl. Ia, Ib, IIa i IIb, historii naturalnej w kl. Ia, Ib, IIa i IIb; tygodn. godz. 20.

b) Zastępcy nauczycieli:

4. Heliasz Wawrzyniec, zawiadowca biblioteki uczniów, gospodarz klasy Ia, uczył języka polskiego w kl. Ia, języka łacińskiego w kl. Ia i IIb; tygodn. godz. 19.
5. Mrozowski Michał uczył jęz. niemieckiego w kl. Ia, IIa i IIb; tygodn. godz. 16.
6. Skabowski Maryan, pomocnik zawiadowcy biblioteki nauczycielskiej, gospodarz klasy Ib, uczył języka polskiego w kl. Ib, języka łacińskiego w kl. Ib, języka niemieckiego w kl. Ib; tygodn. godz. 17.
7. Ks. Wolski Franciszek, zast. katechety rzymskokat. uczył religii w kl. Ia, Ib, IIa i IIb; tyg. godz. 8, nadto miewał 1 egzortę.

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych.

1. Danecki Stanisław, nauczyciel Szkoły 6-klasowej męskiej, uczył śpiewu w 2 godzinach tygodn.
2. Kannenberg Stanisław, j. w., uczył kaligrafii w kl. Ia i Ib; tygodn. godz. 2.
3. Mijał Juliusz, nauczyciel Szkoły 6-klasow. męskiej, uczył gimnastyki w 2 oddziałach po 2 godz.; tyg. g. 4.

3. Rok szkolny 1909.

Dyrektor:

1. Dr. Wincenty Szczepański, zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, uczył języka łacińskiego w klasie IIIa; tygodn. godz. 6.

Nauczyciele przedmiotów obowiązkowych.

a) Rzeczywiści:

2. Wyrobek Emil, nauczyc. w IX. randze, zawiadowca

gabinetu fizykalnego i przyrodniczego, gospodarz klasy III b, uczył matematyki w kl. II b, III a i III b, historii naturalnej w kl. I a, I b, II a, II b, III a i III b; tyg. g. 21.

3. **Jasek** **Ludwik**, nauczyciel prowizoryczny, gospod. klasy I a, uczył języka polskiego w kl. I a, III a i III b, języka łacińskiego w kl. I a; tygodn. godz. 17.

b) Zastępcy nauczycieli:

4. **Dubas** **Franciszek**, egzaminowany, uczył języka polskiego w kl. I b i II a, języka łacińskiego w kl. I b, matematyki w kl. I a; tygodn. godz. 17.
5. **Ks. Durkot** **Jan**, zastępca katechety grecko-katol., uczył religii w kl. I, II. i III; tygodniowo godz. 6, nadto miewał 1 egzortę.
6. **Feliks** **Piotr**, gospodarz klasy I b, uczył języka niemieckiego w kl. I b, II b i III b, matematyki w kl. I b; tygodn. godz. 18.
7. **Heliasz** **Wawrzyniec**, zawiadowca biblioteki uczniów, gospodarz klasy III a, uczył języka łacińskiego w kl. II a, jęz. greckiego w kl. III a i III b; tyg. godz. 18.
8. **Mrozowski** **Michał**, gospodarz klasy II a, uczył języka niemieckiego w kl. I a, II a i III a, matematyki w kl. II a; tygodn. godz. 18.
9. **Sikora** **Ludwik**, egzaminow., uczył geografii w kl. I a i I b, historii i geografii w kl. II a, II b, III a i III b; tygodn. godz. 20.
10. **Skabowski** **Maryan**, gospodarz klasy II b, uczył języka łacińskiego w kl. II b i III b, języka polskiego w kl. II b; tygodn. godz. 17.
11. **Ks. Wolski** **Franciszek**, zast. katechety rzymsko-kat. uczył religii w kl. I a, I b, II a, II b, III a i III b; tygodn. godz. 12, nadto miewał 1 egzortę.

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych.

1. **Mijał** **Juliusz**, nauczyciel Szkoły 4-klasow. męskiej, uczył gimnastyki w 3 oddziałach po 2 godziny; tygodn. godz. 6.

2. Rakoczy Mikołaj, oficjant c. k. Starostwa, uczył śpiewu w 2 godz. tygodn.
3. Sikora Ludwik, j. w., uczył historyi kraju rodzinnego w kl. IIIa i IIIb; tygodn. godz. 2.
4. Szczerczak Piotr, nauczyciel Szkoły 6-klasowej męskiej, uczył rysunków w 2 godz. tygodn.
5. Wyrobek Emil, j. w., uczył kaligrafii w kl. Ia i Ib; tygodn. godz. 2.

4. Rok szkolny 1910.

Dyrektor:

1. Dr. Wincenty Szczepański, uczył języka greckiego w kl. IVa; tygodn. godz. 4.

Nauczyciele przedmiotów obowiązkowych.

a) Rzeczywiści:

2. Dubas Franciszek, nauczyciel w IX. randze, gosp. klasy IVb, uczył języka łacińskiego w kl. IVa i IVb, języka greckiego w kl. IIIb; tygodn. godz. 17.
3. Jasek Ludwik, nauczyc. w IX. randze, zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, uczył języka polskiego w kl. IIa, IIIa, IIIb, IVa i IVb; tygodn. godz. 16.
4. Kannenberg Stanisław, profesor w IX. randze, zawiadowca gabinetu geograficzno-historycznego, gosp. klasy Ia, uczył historyi i geografii w Ia, IIa, IIb, IVa i IVb; tygodn. godz. 20.
5. Kurczak Stanisław, nauczyciel w IX. randze, zawiadowca gabinetu fizykalnego, gospodarz klasy IVa, uczył matematyki w kl. Ia, IIa, IIIa i IVa, fizyki w kl. IVa i IVb; tygodn. godz. 18.
6. Mieszkowski Feliks, nauczyciel w IX. randze, zawiadowca gabinetu przyrodniczego, uczył historyi nat. w kl. Ia, Ib, IIa i IIb, matematyki w kl. IIIb i IVb, fizyki w kl. IIIa i IIIb; tygodn. godz. 18.

7. Dr. W o w c z a k Jan, nauczyciel w IX. randze. gosp. klasy III b, uczył języka niemieckiego w kl. II a, III b, IV a i IV b; tygodn. godz. 16.

b) Zastępcy nauczycieli:

8. Ks. Jan Durkot, zastępca katechety grecko-katol., uczył religii w kl. I b, II b, III b i IV b; tygodn. godz. 8, tudzież miewał 1 egzortę.
9. Feliks Piotr, egzaminowany, gospodarz klasy I b, uczył do 1. grudnia 1909. języka niemieckiego w kl. I b i matematyki w kl. I b; tyg. godz. 8; od 1. grudnia 1909. do końca roku szkolnego uczył języka łacińskiego w kl. I a i I b, języka niemieckiego w kl. I b i matematyki w kl. I b; tygodn. godz. 20
10. Heliasz Wawrzyniec, zawiad. biblioteki uczn., gospodarz klasy III a, uczył języka łacińskiego w kl. III a i III b, jęz. greckiego w kl. III a, nadto od 1. grudnia 1909. do 5. marca 1910. języka polskiego w kl. II b, a od 5. marca 1910. do końca roku szkolnego języka greckiego w kl. IV b; tygodn. godz. 17 - 21.
11. Kochański Zygmunt, egzaminowany, gospodarz kl. II a, uczył od 5. marca 1910. do końca roku szkol. języka łacińskiego w kl. II a i II b, jęz. polskiego w kl. II b; tygodn. godz. 16.
12. Mrozowski Michał, gospodarz klasy II b, uczył języka niemieckiego w kl. I a, II b i III a, matematyki w kl. II b, nadto od 5. marca 1910. do końca roku szk. kaligrafii w kl. I a i I b; tygodn. godz. 18.
13. Sikora Ludwik, egzaminowany, uczył języka polskiego w kl. I a i I b, historii i geografii w kl. I b, III a i III b; tygodn. godz. 18.
14. Skabowski Maryan, uczył do 30. kwietnia 1910. języka łacińskiego w kl. II a i II b, jęz. greckiego w kl. IV b, kaligrafii w kl. I a i I b; tygodn. godz. 18. — Od 1. marca 1910. do końca roku szk. na urlopie.
15. Ks. Franciszek Wolski, zastępca katech. rzym. katol., uczył religii w kl. I a, I b, II a, II b, III a, III b, IV a i IV b; tygodn. godz. 16, nadto miewał 1 egzortę.

16. Zagórowski Zygmunt, egzaminow., uczył do 30. listopada 1909. języka łacińskiego w kl. Ia i Ib, języka polsk. w kl. IIb; tyg. godz. 16. — Od 1. grudnia 1909. do końca czerwca 1910. na urlopie.
17. Szczerczak Piotr, nauczyciel Szkoły 6-klasowej męskiej, uczył rysunków odręcznych w kl. Ia i Ib; tyg. godz. 4.

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych.

1. Kannenberg Stanisław, j. w., uczył historyi kraju rodzinnego w kl. IVa i IVb; tygodn. godz. 2.
2. Mijał Juliusz, nauczyciel Szkoły 4-klasowej męsk., uczył gimnastyki w 3 oddziałach po godz. 2; tyg. g. 6.
3. Sikora Ludwik, j. w., uczył historyi kraju rodzinnego w kl. IIIa i IIIb; tygodn. godz. 2.
4. Skowroński Wojciech, nauczyciel Szkoły 4-klas. męskiej, uczył śpiewu w 2 godz. tygodn.
5. Szczerczak Piotr, j. w., uczył rysunków odręczn. w 2 godz. tygodn.

5. Rok szkolny 1911.

Dyrektor:

1. Dr. Wincenty Szczepański, uczył języka greckiego w kl. Va; tygodn. godz. 5.

Nauczyciele przedmiotów obowiązkowych.

a) Rzeczywiści:

2. Dubas Franciszek, nauczyciel w IX. randze, gosp. klasy Vb, uczył języka łacińskiego w kl. Va i Vb, jęz. greckiego w kl. IIIa; tygodn. godzina 17; nadto od 15. marca 1911. języka łacińskiego w kl. IIb.
3. Jasek Ludwik, nauczyc. w IX. randze, zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, gospodarz kl. IIa, uczył języka polskiego w kl. IIa, IIIa, IIIb, Va i Vb; tyg. godz. 16.

4. Kannenberg Stanisław, profesor w IX. randze, zawiadowca gabinetu geograficzno-historycznego, gosp. klasy IIIa, uczył geografii w kl. IIa, historii i geografii w kl. IIIa, IIIb, Va i Vb; tygodn. godz. 18.
5. Kurczak Stanisław, profesor w IX. randze, zawiadowca gabinetu fizykalnego, gospodarz klasy Va, uczył matematyki w kl. Ia, Ib, IIIa, IIIb i Va, fizyki w kl. IIIa i IIIb; tygodn. godz. 19.
6. Mieszkowski Feliks, profesor w IX. randze, zawiadowca gabinetu przyrodniczego, uczył historii natur. w kl. Ia, IIa, IIb, Va i Vb, fizyki w kl. IVa i IVb; tygodn. godz. 18.
7. Ks. Wojtas Michał, katecheta rzymsko-kat. w IX. randze, prefekt bursy Władysława Długosza, uczył do 13 lutego 1911. religii w kl. Ia, Ib, IIa, IIb, IIIa, IIIb, IVa, IVb, Va i Vb; tygodn. godzin 20, nadto miewał 1 egzortę.
8. Dr. Wowczak Jan, nauczyciel w IX. randze, gosp. klasy IIIb, uczył języka niemieckiego w kl. IIIa, IIIb, Va i Vb; tygodn. godz. 16.

b) Zastępcy nauczycieli:

9. Ks. Durkot Jan, zastępca katechety grecko-katol., uczył religii w kl. Ib, IIb, IIIb, IVb i Vb; tygodniowo godz. 10 i miewał 1 egzortę.
10. Heliasz Wawrzyniec, zawiad. biblioteki uczn., gospodarz klasy IVa, uczył języka łacińskiego w klasie IVa i IVb, języka greckiego w kl. Vb, historii powsz. w kl. IIa; tygodn. godz. 19; nadto od 15. marca 1911. języka łacińskiego w kl. IIa.
11. Jakubowski Bolesław, gospod. klasy Ib, uczył od 1. październ. 1910. języka łacińskiego w kl. Ia i Ib, języka greckiego w kl. IVa, języka polskiego w kl. Ib; tygodn. godz. 19.
12. Lipiński Józef, gospodarz klasy IIa, uczył do 15. marca 1911. języka łacińskiego w kl. IIa i IIb, języka greckiego w kl. IIIb; tygodn. godz. 17.

13. Ks. Litwin Kazimierz, zastępca katech. rzym.-katol., prefekt bursy Władysława Długosza, uczył od 13. lutego 1911. religii w kl. Ia, Ib, IIa, IIb, IIIa, IIIb, IVa, IVb, Va i Vb; tygodn. godzin 20, nadto miewał 1 egzortę.
14. Mrozowski Michał, egzaminowany, gospodarz kl. Ia, uczył języka niemieckiego w kl. Ia, Ib, IVa i IVb; tygodn. godz. 18.
15. Pollak Roman, egzaminowany, gospodarz klasy Ib, uczył do 30. września 1910. języka polskiego w kl. Ib, języka łacińskiego w kl. Ia i Ib, języka greckiego w kl. IVa; tygodn. godz. 19.
16. Sikora Ludwik, egzaminow., uczył historii i geografii w kl. Ia, Ib, IIb, IVa i IVb, historii naturalnej w kl. Ib; tygodn. godz. 22.
17. Skabowski Maryan, gospodarz klasy IVb, uczył jęz. łacińskiego w kl. IIIa i IIIb, jęz. greckiego w klasie IVb, kaligrafii w kl. Ia i Ib; tygodn. godz. 18; nadto od 15. marca 1911. języka greckiego w kl. IIIb.
18. Zagórowski Zygmunt, egzaminowany, uczył jęz. polskiego w kl. Ia, IVa i IVb, języka niemieckiego w kl. IIa i IIb; tygodn. godz. 17.
19. Zmora Antoni, egzaminowany, gospodarz kl. IIb, uczył języka polskiego w kl. IIb, matematyki w kl. IIa, IIb, IVa, IVb i V; tygodn. godz. 19.
20. Szczerczak Piotr, nauczyciel Szkoły 6-klasowej męskiej, uczył rysunków odręcznych w kl. Ia, Ib, IIa i IIb; tygodn. godz. 8.

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych.

1. Kannenberg Stanisław, j. w., uczył hist. kraju rodzinnego w kl. IIIa i IIIb; tygodn. godz. 2.
2. Kurczak Stanisław, j. w., uczył języka ruskiego w 2 oddziałach po 2 godz.; tygodn. godz. 4.
3. Połomski Szczesny, nauczyciel Szkoły 4-klasow. męskiej, uczył gimnastyki w 3 oddziałach po 2 godziny; tygodn. godz. 6.

4. Sikora Ludwik, j. w., uczył historii kraju rodzinnego w kl. IVa i IVb; tygodn. godz. 2.
5. Skowroński Wojciech, nauczyciel Szkoły 4-klas. męskiej, uczył śpiewu w 1 oddziale; tygodn. godz. 2,

6. Rok szkolny 1912.

Dyrektor:

1. Dr. Wincenty Szczepański, uczył jęz. greckiego w kl. VIa; tygodn. godz. 5.

Nauczyciele przedmiotów obowiązkowych.

a) Rzeczywiści:

2. Dubas Franciszek, profesor w randze IX., gospodarz klasy VIb, uczył jęz. łacińskiego w kl. VIa i VIb, języka greckiego w kl. IVa; tygodn. godzin 16. W II. półroczu nadto języka greckiego w kl. IVb — tygodn. godz. 20.
3. Jasek Ludwik, profesor w randze IX., zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, uczył języka polskiego w klasie IIa, IVa, IVb, VIa i VIb; tygodn. godz. 16.
4. Klimek Roman, nauczyciel w IX. randze, zawiad. gabinetu geograficzno-historyczn., uczył historii i geogr. w kl. Va, Vb, VIa i VIb; tygodn. godz. 18.
5. Kochański Zygmunt, nauczyciel w IX. randze, uczył matematyki w kl. Ib, Ic, IIIa, IIIb, Va i Vb; tygodn. godz. 18.
6. Kurczak Stanisław, profesor w IX. randze, zawiadowca gabinetu fizyki, gospodarz kl. VIa, uczył matematyki w kl. Ia, IIa, IIb, IVa, IVb i VIa; tygodn. godz. 18.
7. Mieszkowski Feliks, profesor w IX. randze, zawiadowca gabinetu przyrodniczego, uczył historii natur. w kl. Ia, Ib, IIa, IIb, Va, Vb, VIa, i VIb; tygodniowo godz. 18.

b) Zastępcy nauczycieli:

8. Dulemba Hilary, gospodarz klasy IVb, uczył jęz. łacińskiego w kl. IVa, IVb i jęz. greckiego w kl. Va; tygodn. godz. 17.
9. Ks. Durkot Jan, zastępca katechety grecko-katol., uczył religii w kl. I, II, III, IV, V, VI; tygodn. godz. 12, nadto miewał 1 egzortę.
10. Ginalski Władysław, gospodarz klasy IIa, uczył historyi w kl. Ib i Ic, geografii i historyi w kl. Ia, IIa i IIb, języka polskiego w kl. Ia; tygodn. godz. 19.
11. Heliasz Wawrzyniec, zawiadow. biblioteki uczniów, gospodarz klasy Va, uczył języka łacińskiego w kl. Va i Vb, jęz. greckiego w kl. VIb; tyg. godz. 17.
12. Jakubowski Bolesław, gospod. klasy IIb, uczył w I półroczu języka polskiego w kl. IIb, IIIa, Va i Vb, języka greckiego w kl. IVb; tygodn. godz. 17; — w II. półroczu języka polskiego w kl. IIb, Va i Vb; tygodn. godz. 10.
13. Ks. Litwin Kazimierz, egzaminowany, zastępca katechety rzymsko-kat., uczył religii w kl. I—VI; tygodn. godz. 24 i miewał 2 egzorty.
14. Łaszczyński Władysław, uczył języka łacińsk. w kl. Ic i IIb, języka niemieckiego w kl. Ic; tygodn. godz. 17.
15. Mendrala Stanisław, gospodarz kl. IIIb, uczył języka łacińskiego w kl. IIIa i IIIb, jęz. greckiego w kl. Vb; tygodn. godz. 17.
16. Mrozowski Michał, egzaminowany, gospodarz kl. Vb, uczył języka niemieckiego w kl. IIa, IIb, Va i Vb; tygodn. godz. 16.
17. Pawłowski Mieczysław, uczył języka polskiego w kl. Ib i IIIb, jęz. łacińskiego w kl. IIa, jęz. greckiego w kl. IIIb; tygodn. godz. 17, nadto w II. półroczu jęz. polskiego w kl. IIIa.
18. Szura Gustaw, egzaminowany, gospodarz kl. Ib, uczył języka niemieckiego w kl. Ib, IIIa, IIIb i VIb; tygodn. godz. 17.
19. Wasyliszyn Michał, zastępca nauczyciela rysunk.,

- uczył rysunków w kl. Ia, Ib, Ic, IIa, IIb, IIIa i IIIb, kaligrafii w kl. Ia, Ib i Ic; tygodn. godz. 17.
20. Weimer Zygmunt, egzaminowany, gospodarz kl. IVa, uczył jęz. niemieckiego w kl. Ia, IVa, IVb i VIa; tygodn. godz. 17.
 21. Witowiecki Stanisław, gosp. klasy IIIa, uczył geografii w kl. Ia i Ib, historii i geografii w kl. IIIa, IIIb, IVa i IVb; tygodn. godz. 20.
 22. Zmarzły Józef, gospodarz klasy Ia, uczył języka łacińskiego w kl. Ia i Ib, języka greckiego w kl. IIIa; tygodn. godz. 17.
 23. Zmora Antoni, egzaminowany, gospodarz klasy Ic, uczył języka polskiego w kl. Ic, matematyki w kl. VIb, fizyki i chemii w kl. IIIa, IIIb, IVa i IVb, historii nat. w kl. Ic; tygodn. godz. 18.
 24. Lecker Abraham, nauczyciel Szkoły wydziałowej żeńskiej, uczył religii możeszowej w 2 oddziałach po 2 godziny; tygodn. godz. 4.

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych.

1. Dulemba Hilary, j. w., uczył stenografii w 2 godz tygodn.
2. Ginalski Władysław, j. w., uczył dziejów ojcz. w kl. IVb; tygodn. 1 godz.
3. Klimek Roman, j. w., uczył dziejów ojczyst. w kl. IVa; tygodn. 1 godz.
4. Kurczak Stanisław, j. w., uczył języka ruskiego w 2 oddziałach po 2 godziny; tygodn. godz. 4.
5. Połomski Feliks, nauczyciel Szkoły 4-kl. męskiej, uczył gimnastyki w 3 oddziałach po 2 godziny; tygodn. godz. 6.
6. Skowroński Wojciech, nauczyciel Szkoły 4-klas. męskiej, uczył śpiewu w 2 oddziałach po 2 godziny; tygodn. godz. 4.
7. Wasyliszyn Michał, j. w., uczył rysunków odręcznych w 2 godzinach tygodn.

7. Rok szkolny 1913.

Dyrektor:

1. Dr. Wincenty Szczepański, uczył jęz. greckiego w kl. VIIa; tygodn. godz. 4.

Nauczyciele przedmiotów obowiązkowych.

a) Rzeczywiści:

2. Dubas Franciszek, profesor w IX. randze, gospodarz klasy VIIb, uczył języka łacińskiego w kl. VIIa i VIIb, języka greckiego w kl. IVa i Va; tygodniowo godz. 19.
3. Jasek Ludwik, profesor w IX. randze, zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, uczył języka polskiego w kl. Va, Vb, VIIa i VIIb, języka łacińskiego w kl. Ia; tyg. godz. 18.
4. Klimek Roman, nauczyciel w IX. randze, zawiadowca zbiorów geograficznych i historycznych, uczył geografii w kl. Ia, geografii i historii w kl. VIa, VIb, VIIa i VIIb; tygodn. godz. 18.
5. Kochański Zygmunt, nauczyciel w IX. randze, gospodarz klasy IVa, uczył matematyki w kl. IVa, IVb, VIa i VIb, fizyki w kl. VIIa i VIIb; tygodn. godz. 20.
6. Kurczak Stanisław, profesor w IX. randze, zawiadowca gabinetu fizyki, gospodarz klasy VIIa, uczył matematyki w kl. IIIa, IIIb, Va, Vb, VIIa i VIIb; tyg. godz. 18.
7. Ks. Litwin Kazimierz, nauczyciel religii rzymskokatol., w IX. randze, uczył religii w kl. Ia, Ib, IIa, IIb, IIIa, IIIb, IVa, IVb, Va, Vb, VIa, VIb, VIIa i VIIb; tygodn. godz. 24 i czytał dwie egzorty.
8. Mieszkowski Feliks, profesor w IX. randze, zawiadowca gabinetu przyrodniczego, uczył historii natur. w kl. Ia, Ib, IIa, IIb, Va, Vb, VIa i VIb; tyg. godz. 18.
9. Papp Stefan, nauczyciel w IX. randze, gospodarz klasy Va, uczył geografii w kl. Ib, historii i geografii w kl. IVa, IVb, Va i Vb; tygodn. godz. 18.

10. Wesołowicz Józef, nauczyciel w IX. randze, zawiadowca biblioteki uczniów, uczył języka polskiego w kl. IIa, IVa, IVb, VIa i VIb; tygodn. godzin 16.
11. Dr. Wowczak Jan, profesor w IX. randze, przydzielony do c. k. l. Szkoły realnej we Lwowie.

b) Zastępcy nauczycieli:

12. Cięciel Józef, uczył w II. półroczu języka niemieckiego w kl. IIa, IVa, IVb i Vb; tygodniowo godz. 16.
13. Dudek Stanisław, egzaminowany, gospodarz kl. IIIa, uczył od 11. grudnia 1912 języka polskiego w kl. Ia i Ib, języka łacińskiego w kl. IIIa, języka greckiego w kl. IIIa; tygodn. godz. 17.
14. Dulemba Hilary, gospodarz klasy Vb, uczył jęz. łacińskiego w kl. Va i Vb, języka greckiego w kl. Vb; tygodn. godz. 17.
15. Ks. Durkot Jan, zastępca katechety grecko-katol., uczył do 30. września 1912 religii w kl. Ib, IIb, IIIb, IVb, Vb, VIb i VIIb; tygodn. godz. 14 i miewał 1 egzortę.
16. Ginalski Władysław, egzaminowany, gospodarz kl. IIb, uczył języka niemieckiego w kl. IIb, historii i geografii w kl. IIa, IIb, IIIa i IIIb; tygodn. godz. 20.
17. Ks. Gowda Aleksander, zastępca katechety grecko-katol., uczył od 1. października 1912. religii w kl. Ib, IIb, IIIb, IVb, Vb, VIb i VIIb; tygodniowo godz. 14 i miewał 1 egzortę.
18. Heliasz Wawrzyniec, zawiadowca biblioteki „pauperum”, gospodarz klasy VIa, uczył języka łacińsk, w kl. VIa, języka greckiego w kl. IVb, VIb i VIIb; tygodn. godz. 19.
19. Jakubowski Bolesław, gospodarz klasy IIIb, uczył języka polskiego w kl. IIb, IIIa i IIIb, języka greckiego w kl. IIIb, historii polskiej w kl. Ia i Ib; tygodn. godz. 19.
20. Łaszczyński Władysław, gospodarz klasy Ia, uczył języka niemieckiego w kl. Ia, IIIa, IIIb i Va; tyg. godz. 17.

21. Mendrala Stanisław, egzaminowany, uczył jęz. łacińskiego w kl. IV a i IV b, języka greckiego w klasie VI b; tygodn. godz. 17.
22. Mrozowski Michał, egzaminowany, gospodarz klasy VI b, uczył języka niemieckiego w kl. VI a, VI b, VII a i VII b, logiki w kl. VII a i VII b; tygodn. godz. 18.
23. Pawłowski Mieczysław, gospodarz klasy III a, uczył do 11. grudnia 1912. języka polskiego w kl. I a i I b, języka łacińskiego w kl. III a, języka greckiego w kl. III a; tygodn. godz. 17.
24. Pollak Roman, egzaminowany, pełnił za urlopem bezpłatnym obowiązki nauczycielskie w prywatnem, polskiem gimnazyum realnem w Orłowej.
25. Rec Józef, gospodarz klasy I b, uczył języka łacińskiego w kl. I b i III b, języka niemieckiego w kl. I b; tygodn. godz. 17.
26. Romański Jan, uczył w I. półroczu języka niemieckiego w kl. II a, IV a, IV b i V b; tygodn. godz. 16.
27. Szura Gustaw, egzaminowany, pełnił za urlopem obowiązki nauczycielskie w prywatnem, polskiem gimnazyum realnem w Orłowej.
28. Wasyliszyn Michał, zastępca nauczyciela rysunków, uczył rysunków odręcznych w kl. I a, I b, II a, II b, III a, III b, IV a i IV b, kaligrafii w kl. I a i I b; tyg. g. 18.
29. Zawirowski Józef, egzaminowany, gospodarz kl. II a, uczył języka łacińskiego w klasie II a, II b i VI a; tygodn. godz. 18.
30. Zmora Antoni, egzaminowany, gospodarz kl. IV b, uczył matematyki w kl. I a, I b, II a i II b, fizyki w kl. III a, III b, IV a i IV b; tygodn. godzin 22, pełnił nadto nadzór nad młodzieżą w budynkach filialnych.
31. Lecker Abraham, zastępca nauczyciela religii mojżeszowej, uczył religii mojżeszowej w 2 oddziałach po 2 godziny; tygodn. godz. 4.

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych.

1. Dulemba Hilary, j. w., uczył stenografii w 2 godz. tygodn.

2. Kurczak Stanisław, j. w., uczył języka ruskiego w 2 oddziałach po 2 godziny; tygodn. godz. 4.
 3. Połomski Feliks, nauczyciel Szkoły 4-klasowej męskiej, uczył gimnastyki w 3 oddziałach po 2 godziny; tygodn. godz. 6.
 4. Skowroński Wojciech, nauczyciel Szkoły 4-klas. męskiej, uczył śpiewu w 2 oddziałach po 2 godziny, tygodn. godz. 4
 5. Skowroński Wojciech, j. w., uczył muzyki w 4 godz. tygodn.
-

II. ZMIANY W GRONIE NAUCZYCIELSKIEM.

A. Rok szkolny 1914.

- C. k. Rada Szkolna krajowa, rozporządzeniem z d. 19. lipca 1913, l. 11994, udzieliła dalszego urlopu na rok szkolny 1913/14 zastępcom nauczycieli Romanowi Pollakowi i Gustawowi Szurze, celem pełnienia obowiązków nauczycielskich w polsk., prywatnem gimnazyum realn. w Orłowej.
- C. k. Rada Szkolna kraj., rozporządzeniem z d. 22. lipca 1913, l. 12429, mianowała zastępcę nauczyciela w c. k. I. gimnazyum w Tarnowie, Edmunda Kowarza, nauczycielem rzeczywistym w tutejszym zakładzie. Przysięgę służbową złożył dnia 1. września 1913.
- C. k. Rada Szkolna kraj., rozporządzeniem z d. 25. lipca 1913, l. 12700, mianowała zastępcę nauczyciela w tutejszym zakładzie, Michała Mrozowskiego, nauczycielem rzeczywistym w c. k. Szkole realnej w Wieliczce.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 3. sierpnia 1913, l. 13123, przeniosła profesora Antoniego Strzeleckiego z c. k. II. gimnazyum w Rzeszowie w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 12. sierpnia 1913, l. 12496, mianowała zastępcę naucz. w c. k. II. gimna-

zyum w Tarnowie, Jana Węglorza, rzeczywistym nauczycielem w tutejszym zakładzie. Przysięgę służbową złożył 2. września 1913.

- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 26. sierpnia 1913, l. 12787, udzieliła rocznego, bezpłatnego urlopu zastępcy nauczyciela w tutejszym zakładzie, Bolesławowi Jakubowskiemu, w celu pełnienia obowiązków nauczycielsk. w prywatnem gimnazyum w Strzyżowie.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 4. września 1913, l. 15234, przeniosła zastępcę nauczyciela w c. k. gimnazyum w Nowym Targu, Tadeusza Michalskiego, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 3. września 1913, l. 15458, przeniosła zastępcę nauczyciela w tutejszym zakładzie, Józefa Reca, w tym samym charakterze do c. k. gimnazyum w Sanoku.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 3. września 1913, l. 15452, przeniosła zastępcę nauczyciela w tutejszym zakładzie, Józefa Romańskiego, w tym samym charakterze do c. k. gimnazyum w Złoczowie.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 6. września 1913, l. 15627, przeniosła zastępcę nauczyciela w tutejszym zakładzie, Antoniego Zmorę, w tym samym charakterze do c. k. polskiego gimnazyum w Przemyśle na Zasaniu.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 6. września 1913, l. 15822, przeniosła zastępcę nauczyciela w tutejszym zakładzie, Stanisława Mendralę, w tym samym charakterze do c. k. gimnazyum polskiego w Kołomyi.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 12. września 1913, l. 11798, zamianowała kandydata stanu nauczycielskiego, Andrzeja Biegę, zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie. Przysięgę służbową złożył 22. września 1913.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 15. września 1913, l. 16371, przeniosła zastępcę nauczyciela w c. k. gimnazyum w Jaśle, Aleksego Kuszczaka, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.
- C. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty, rozporządzeniem z d. 24. sierpnia 1913, l. 38203, mianowało nauczyciela rzeczywistego w tutejszym zakładzie, Józefa Wesołowicza,

głównym nauczycielem w c. k. Seminarium nauczyciels., męskiem w Krakowie, z ważnością od 1. września 1913. (Reskrypt c. k. Rady Szkolnej krajowej z d. 30. września 1913, l. 10141).

- C. k. Rada Szkolna kraj., rozporządzeniem z dnia 8. października 1913, l. 10412, zamianowała kand. stanu nauczyciel., Emila Języka, zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie. Przysięgę służbową złożył d. 14. październ. 1913.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 17. września 1913, l. 17106, przeniosła zastępcę nauczyciela w c. k. gimnazjum w Złoczowie, Czesława Laskowskiego, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.
- C. k. Rada Szkolna krajowa, rozporządzeniem z dnia 17. października 1913, l. 18175, przyjęła do wiadomości rezygnację z zajmowanej posady nauczycielskiej w tutejsz. zakładzie zastępcy nauczyciela Andrzeja Biegi.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 9. grudnia 1913, l. 21810, przyznała c. k. profesorowi tutejszego zakładu, Franciszkowi Dubasowi, pierwszy dodatek pięcioletni, poczynawszy od 1. grudnia 1913.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 2. lutego 1914, l. 1953, przeniosła zast. nauczyciela w tutejszym zakładzie, Tadeusza Michalskiego, w tym samym charakterze do c. k. II. gimnazjum w Rzeszowie.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 7. lutego 1914, l. 19878 ex 1913, zamianowała zast. nauczyciela w c. k. gimnazjum w Trembowli, Jana Długoszewskiego, naucz. rzeczywistym w tutejszym zakładzie z ważnością od 1. lutego 1914. Przysięgę służbową złożył dnia 17. lutego 1914.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 20. lutego 1914, l. 2219, udzieliła zastępcy nauczyciela rysunków w tut. zakładzie, Michałowi Wasyliszynowi, 3-tygodn. urlopu w celu przygotowania się do egzaminu.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 28. lutego 1914, l. 3674, udzieliła zastępcy nauczyciela w tut. zakładzie, Emilowi Językowi, urlopu do końca II. półrocza roku szkolnego 1913/14 w celu poratowania zdrowia.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 28. lutego 1914,

- l. 7705, zamianowała kandydata stanu nauczycielskiego Franciszka Batkę, zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie. Przysięgę służbową złożył dnia 7. marca 1914.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 9. kwietnia 1914, l. 3166, przyznała Antoniemu Strzeleckiemu, c. k. profesorowi w tutejszym zakładzie, pierwszy dodatek pięcioletni, poczynwszy od 1. stycznia 1914.
-

B. L a t a 1 9 0 7 — 1 9 1 3.

1. R o k s z k o l n y 1 9 0 7.

- C. k. Rada Szkolna krajowa, rozporządzeniem z d. 29. sierpnia 1906, l. 36845, zamianowała dr. Szczepańskiego Wincentego, profesora c. k. gimnazjum w Samborze, kierownikiem c. k. gimnazjum tutejszego.
- Jego Cesarska i Królewska Apostolska Mość, Najwyższem Postanowieniem z dnia 17. września 1906, raczył najmiłościwiej zamianować dr. Szczepańskiego Wincentego, kierownika tutejsz. c. k. gimnazjum, dyrektorem tegoż gimnazjum (reskrypt Prezydium c. k. Rady Szkolnej krajowej z dnia 9. października 1906, l. 627).
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 29. sierpnia 1906, l. 36845, przeniosła egzaminowanego zastępcę nauczyciela c. k. III. gimnazjum w Krakowie, Kannenberga Stanisława, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.
- C. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty, rozporządzeniem z d. 29. sierpnia 1906, l. 33800, zamianowała Kannenberga Stanisława, zastępcę nauczyciela w tutejszym zakładzie, nauczycielem rzeczywistym tegoż gimnazjum (reskrypt c. k. Rady Szkolnej krajowej z dnia 19. września 1906, l. 39481). Przysięgę służbową złożył 1. październ. 1906.
- Ordynaryat biskupi obrządku rzymsko-katolickiego w Przemyśle, rozporządzeniem z dnia 12. września 1906, l. 4246,

poruczył naukę religii rzymsko-kat. w tutejszem gimnazjum tymczasowo ks. Wolskiemu Franciszkowi, wikarremu przy tutejszej parafii rzymsko-kat.

- C. k. Rada Szkolna krajow., rozporządzeniem z d. 28. września 1906, l. 41551, zamianowała ks. Wolskiego Franciszka zastępcą katechety rzymsko-kat. w tutejszym zakładzie. Przysięgę służbową złożył dnia 18. października 1906.
- C. k. Rada Szkolna krajowa, rozporządzeniem z d. 18. września 1906, l. 40882, zamianowała kandydata stanu nauczycielskiego, Bazanowskiego Wiktora, zastępcą naucz. w tutejszym zakładzie. Przysięgę służbową złożył dnia 30. września 1906.

2. Rok szkolny 1908.

- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 30. lipca 1907, l. 17040, zamianowała zastępcę nauczyciela w c. k. II. Szkole realnej w Krakowie, Emiliana Wyrobka, naucz. rzeczywistym w tutejszym zakładzie z ważnością od 1. września 1907. — Przysięgę służbową złożył dnia 5. września 1907.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 15. lipca 1907, l. 17864, zamianowała kandydata stanu nauczycielskiego, Heliasza Wawrzyńca, zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie. Przysięgę służbową złożył 28. sierpnia 1907.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z dn. 15. lipca 1907, l. 19312, zamianowała kandydata stanu nauczycielskiego, Mrozowskiego Michała, zastępcą nauczyciela w tutejsz. zakładzie. Przysięgę służbową złożył dn. 30. lipca 1907.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z dn. 15. lipca 1907, l. 18142, zamianowała kandydata stanu nauczycielskiego, Skabowskiego Maryana, zastępcą nauczyciela w tutejsz. zakładzie. Przysięgę służbową złożył 29. sierpnia 1907.
- C. k. Rada Szkolna kraj., rozporządzeniem z dnia 17. września 1907, l. 43549, przeniosła zastępcę nauczyc. w tut. zakładzie, Bazanowskiego Wiktora, w tym samym charakterze do c. k. gimnazjum w Sanoku.

3. Rok szkolny 1909.

- C. k. Rada Szkolna krajowa, rozporządzeniem z d. 13. września 1908, l. 43030, przydzieliła nauczyciela rzeczywist. w tutejszym zakładzie, Kannenberga Stanisława, do służby w c. k. gimnazyum św. Jacka w Krakowie.
- C. k. Rada Szkolna krajowa, rozporządzeniem z d. 15. września 1908, l. 42924, przeniosła zast. nauczyciela w c. k. gimnazyum w Podgórzu, Sikorę Ludwika, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 24. grudnia 1908, l. 54177, zamianowała ks. Jana Durkota, proboszcza grecko-kat. w Rychwałdzie, zastępcą katechety do nauki religii grecko-kat. w tutejszym zakładzie. Przysięgę służbową złożył dnia 16. stycznia 1909.
- C. k. Rada Szkolna kraj., reskrytem z dn. 17. lutego 1909, l. 5922, zawiadamia, że Ordynaryat biskupi obrządku grecko-katol. w Przemyślu ustanowił komisarzem dla nadzoru nauki religii grecko-kat. w tutejszym zakładzie, ks. Klemensa Kopyściańskiego, dziekana i proboszcza w Regetowie.

4. Rok szkolny 1910.

- C. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty, rozporządzeniem z d. 3. sierpnia 1909, l. 30140, zamianowało nauczyciela tut. zakładu, Emila Wyrobka, głównym nauczycielem w c. k. Seminarium nauczycielskiem żeńskim w Krakowie — z ważnością od 1. września 1909 (reskrypt c. k. Rady Szkolnej krajowej z d. 4. września 1909, l. 44662).
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 5. sierpnia 1909, l. 25962, zamianowała zastępcę nauczyciela w c. k. II. Szkole realnej w Krakowie, Kurczaka Stanisława, nauczycielem rzeczywistym w tutejszym zakładzie, z ważnością od 1. września 1909. Przysięgę służbową złożył dn. 30. sierpnia 1909.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 5. sierpnia 1909, l. 25962, zamianowała zastępcę nauczyciela w c. k. II.

gimnazjum w Rzeszowie, Wowczaka Jana, nauczycielem rzeczywistym w tutejszym zakładzie, z ważnością od 1. września 1909. Przysięgę służbową złożył d. 2. września 1909.

- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 19. sierpnia 1909, l. 1279, przeniosła nauczyciela rzeczywistego w c. k. gimnazjum w Gorlicach, Kannenberga Stanisława, przydzielonego czasowo do c. k. gimn. św. Jacka w Krakowie, napowrót do tutejszego zakładu.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z dn. 19. lipca 1909, l. 24140, zamianowała kandydata stanu nauczycielskiego Zagórowskiego Zygmunta, zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie z ważnością od 1. września 1909. Przysięgę służbową złożył dnia 1. września 1909.
- C. k. Rada Szkolna krajowa, rozporządzeniem z d. 29. września 1909, l. 54324, zamianowała zastępcę nauczyciela w c. k. gimnazjum Franciszka Józefa I. we Lwowie, Drozda Adama, zast. nauczyciela w tutejszym zakładzie.
- C. k. Rada Szkolna krajowa, rozporządzeniem z d. 27. września 1909, l. 52869, przeniosła zast. nauczyciela w c. k. gimnazjum w Jasle, Mieszkowskiego Feliksa, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu
- C. k. Rada Szkolna krajowa, rozporządzeniem z dn. 13. października 1909, l. 55333, zamianowała zastępcę naucz. w tutejszym zakładzie, Mieszkowskiego Feliksa, nauczycielem rzeczywistym w tutejszym zakładzie z ważnością od 1. października 1909. Przysięgę służbową złożył dnia 22. października 1909.
- C. k. Rada Szkolna kraj., reskryptem z d. 20. września 1909, l. 51011, zawiadamia, że Ordynaryat biskupi obrządku rzymsko-kat. w Przemyślu zamianował ks. Antoniego Sosa, rzymsko-kat. proboszcza w Gorlicach, komisarzem dla nauki religii rzymsko-kat. w tutejszym zakładzie.
- C. k. Rada Szkolna krajowa, rozporządzeniem z dnia 7. października 1909, l. 54750, przeniosła zastępcę nauczyciela w tutejszym zakładzie, Drozda Adama, w tym samym charakterze do c. k. VII. gimnazjum we Lwowie.
- C. k. Rada Szkolna krajowa, rozporządzeniem z d. 23. listopada 1909, l. 34311, zamianowała prowizorycznego nau-

czyciela w tutejszym zakładzie, Jaska Ludwika, naucz. rzeczywistym w tutejszym zakładzie z ważnością od 1. września 1909.

C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 28. grudnia 1909, l. 71245, udzieliła zastępcy nauczyciela w tutejszym zakładzie, Zagórowskiemu Zygmuntowi, trzechmiesięcznego urlopu, celem poratowania zdrowia.

C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 7. stycznia 1910, l. 71619, zatwierdziła nauczyciela rzeczywistego w tut. zakładzie, Kannenberga Stanisława w zawodzie naucz. i nadała mu tytuł profesora.

C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 12. marca 1910, l. 11646, przedłużyła zastępcy nauczyciela w tutejszym zakładzie, Zagórowskiemu Zygmuntowi, płatny urlop do końca roku szk. 1909/10, w celu poratowania zdrowia.

C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 28. lutego 1910, l. 9972, udzieliła zastępcy nauczyciela w tutejszym zakładzie, Skabowskiemu Maryanowi, płatnego urlopu do końca roku szk. 1909/10, w celu poratowania zdrowia.

C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 28. lutego 1910, l. 13104, przeniosła zastępcę nauczyciela w c. k. gimn. w Dębicy, Kochańskiego Zygmunta, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.

C. k. Rada Szk. kr., rozporządzeniem z d. 14. czerwca 1910, l. 25238, zamianowała zastępcę nauczyciela w tutejszym zakładzie, Kochańskiego Zygmunta, nauczycielem rzeczywistym w c. k. gimnazjum w Mielcu z ważnością od 1. września 1910.

5. Rok szkolny 1911.

C. k. Rada Szk. kr., rozporządzeniem z d. 30. czerwca 1910, l. 27793, zamianowała dyrektora Szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Scholastyki w Przemyślu, ks. Wojtasia Michała, nauczycielem rzeczywistym religii rzymsko-kat. w tutejszym zakładzie, z ważnością od 1. września 1910. Przysięgę służbową złożył dnia 1. września 1910.

C. k. Rada Szk. kr., rozporządzeniem z d. 30. sierpnia 1910,

- I. 34864, zamianowała kandydata stanu nauczycielskiego Pollaka Romana, zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie z ważnością od 1. września 1910. — Przysięgę służbową złożył dnia 1. września 1910.
- C. k. Rada Szkolna krajowa, rozporządzeniem z dn. 8. października 1910, l. 58201, przeniosła zastępcę nauczyciela w c. k. I. Szkole realnej we Lwowie, Jakubowskiego Bolesława, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 22. lipca 1910, l. 42446, przeniosła zastępcę nauczyciela w c. k. gimn. w Wadowicach, Lipińskiego Józefa, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z dn. 22. lipca 1910, l. 42446, przeniosła zastępcę nauczyciela w c. k. gimn. w Wadowicach, Antoniego Zmorę, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.
- Zastępca nauczyciela, Pollak Roman, przerwał służbę naucz. z dniem 30. września 1910, w celu odbycia służby jednorocznego ochotnika.
- Ks. Wojtaś Michał, j. w., zrezygnował z posady rzeczywist. nauczyciela religii rzymsko-kat. w tutejszym zakładzie w dniu 13. lutego 1911, w celu objęcia obowiązków proboszcza parafii rzymsko-kat. w Rudkach.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 1. kwietnia 1911, l. 5904, usunęła od obowiązków nauczycielskich w tut. zakładzie zastępcę nauczyciela, Lipińskiego Józefa.
- C. k. Rada Szkol. kraj., rozporządzeniem z d. 7. lipca 1911, l. 9565, zatwierdziła nauczyciela rzeczywistego w tut. zakładzie, Jaska Ludwika, w zawodzie nauczycielskim i nadała mu tytuł profesora.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z dn. 3. marca 1911, l. 3706, zatwierdziła nauczyciela rzeczywistego w tutej. zakładzie, Kurczaka Stanisława, w zawodzie nauczyciel. i nadała mu tytuł profesora.
- C. k. Rada Szkol. kraj., rozporządzeniem z d. 7. maja 1911, l. 7649, zatwierdziła nauczyciela rzeczywistego w tutej. zakładzie, Mieszkowskiego Feliksa, w zawodzie naucz. i nadała mu tytuł profesora.

- C. k. Rada Szkolna krajowa, rozporządzeniem z d. 23. grudnia 1910, l. 75150, udzieliła nauczycielowi rzeczywist. w tutejsz. zakładzie, Mieszkowskiemu Feliksowi, urlopu od 1—30. grudnia 1910, w celu poratowania zdrowia.

6. Rok szkolny 1912.

- C. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty, rozporządzeniem z d. 30. września 1911, l. 35294, mianowało profesora tutejsz. zakładu, Stanisława Kannenberga, nauczycielem główn. w c. k. Seminarjum nauczycielskiem żeńskim w Krakowie (reskrypt c. k. Rady Szkolnej krajowej z dnia 30. października 1911, l. 12695/III).
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z dn. 28. lipca 1911, l. 5821, zamianowała zastępcę nauczyciela w tutejszym zakładzie, Ludwika Sikorę, nauczycielem rzeczywistym w c. k. gimnazjum w Sanoku z ważnością od 1. września 1911.
- C. k. Rada Szkol. kraj., rozporządzeniem z d. 25. lipca 1911, l. 8525, przydzieliła nauczyciela tutejszego zakładu, dra Jana Wowczaka, w tym samym charakterze do c. k. I. Szkoły realnej we Lwowie.
- C. k. Rada Szkolna krajowa, rozporządzeniem z d. 22. lipca 1911, l. 6214, zamianowała zastępcę nauczyciela w tut. zakładzie, Zygmunta Zagórowskiego, nauczycielem rzeczywistym w c. k. gimnazjum w Trembowli, z ważnością od 1. września 1911.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 31. sierpnia 1911, l. 15119, przeniosła zastępcę nauczyciela w c. k. gimn. w Wadowicach, Władysława Ginalskiego, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 28. czerwca 1911, l. 5821, zamianowała zastępcę nauczyciela w c. k. I. gimnazjum w Nowym Sączu, Klimka Romana, nauczycielem rzecz. w tutejszym zakładzie, z ważnością od 1. września 1911. Przysięgę służb. złożył 31. sierpnia 1911.
- C. k. Rada Szkol. kraj., rozporządzeniem z d. 28. lipca 1911, l. 5821, przeniosła nauczyciela w c. k. gimn. w Mielcu,

Zygmunta Kochańskiego, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.

- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 31. sierpnia 1911, l. 14324, zamianowała kandydata stanu nauczycielskiego Łaszczyńskiego Władysława, zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie. — Przysięgę służbową złożył dnia 7. września 1911.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 3. październ. 1911, l. 44451, zamianowała kandydata stanu nauczycielskiego, Pawłowskiego Mieczysława, zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie. Przysięgę służbową złożył d. 13. października 1911.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 31. sierpnia 1911, l. 15121, przeniosła zastępcę nauczyciela w c. k. I. gimn. w Nowym Sączu, Stanisława Mendralę, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 31. sierpnia 1911, l. 15120, przeniosła zastępcę nauczyciela w c. k. gimn. w Trembowli, Szurę Gustawa, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 30. sierpnia 1911, l. 41031, zamianowała Michała Wasyliszyna zastępcą nauczyciela do rysunków odręcznych w tutejszym zakładzie. Przysięgę służbową złożył 16. września 1911.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 7. września 1911, l. 15638, przeniosła zastępcę nauczyciela w c. k. I. gimn. w Nowym Sączu, Zygmunta Weimera, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.
- C. k. Rada Szkolna kraj., rozporządzeniem z d. 10. października 1911, l. 18699, przeniosła zast. nauczyciela w c. k. Seminarium nauczycielskiem męskim w Krakowie, Stanisława Witowieckiego, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 31. sierpnia 1911, l. 13728, zamianowała kandydata stanu nauczycielskiego, Zawiorskiego Józefa, zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie.
- C. k. Rada Szkolna kraj., rozporządzeniem z d. 11. października 1911, l. 18051, udzieliła zastępcy nauczyciela w tu-

tejszym zakładzie, Pollakowi Romanowi, rocznego, bezpłatnego urlopu, w celu pełnienia obowiązków nauczyc. w polskim, prywatnem gimnazjum realnem w Orłowej.

C. k. Rada Szkolna krajowa, rozporządzeniem z d. 19. grudnia 1911, l. 21976, zniżyła zastępcy nauczyciela w tutej. zakładzie, Jakubowskiemu Bolesławowi, liczbę godzin nauki obowiązkowej do połowy, w celu przygotowania się do egzaminu nauczycielskiego.

C. k. Rada Szkolna krajowa, rozporządzeniem z d. 29. listopada 1911, l. 21102, zatwierdziła nauczyc. rzeczywistego w tutejszym zakładzie, Franciszka Dubasa, w zawodzie nauczycielskim i nadała mu tytuł profesora.

7. Rok szkolny 1913.

C. k. Rada Szkol. kraj., rozporządzeniem z d. 1. lipca 1912, l. 10159, zamianowała zastępcę nauczyciela w c. k. I. gimnazjum w Rzeszowie, Stefana Pappa, rzeczywistym nauczycielem w tutejszym zakładzie, z ważnością od 1. września 1912. Przysięgę służbową złożył dnia 31. sierpnia 1912.

C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 27. czerwca 1912, l. 61112, zamianowała zastępcę nauczyciela w c. k. Seminarjum nauczycielskiem męskiem w Krakowie, Józefa Wesolowicza, rzeczywistym nauczycielem w tutejszym zakładzie, z ważnością od 1. września 1912. Przysięgę służbową złożył dnia 3. września 1912.

C. k. Rada Szkolna krajowa, rozporządzeniem z d. 5. września 1912, l. 15260, przeniosła zastępcę nauczyc. w c. k. gimnazjum w Sanoku, Józefa Reca, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.

C. k. Rada Szk. kr., rozporządzeniem z d. 6. września 1912, l. 12894, przeniosła zastępcę nauczyciela w c. k. gimnazjum w Bochni, Jana Romańskiego, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.

C. k. Rada Szk. kr., rozporządzeniem z d. 11. września 1912, l. 11049, zamianowała proboszcza grec.-kat. w Bednarce, ks. Aleksandra Gowdę, zastępcą katechety grecko-kat.

w tutejszym zakładzie. Przysięgę służbową złożył d. 30. września 1912.

- C. k. Rada Szkolna krajowa, rozporządzeniem z dnia 24. listopada 1912, l. 21030, przeniosła Mieczysława Pawłowskiego, zastępcę nauczyciela w tutejsz. zakładzie, w tym samym charakterze do c. k. gimnazjum w Drohobyczu.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 24. listopada 1912, l. 21031, przeniosła zast. nauczyciela w c. k. gimnazjum w Drohobyczu, Stanisława Dudka, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 22. stycznia 1913, l. 1030, przeniosła zastępcę nauczyciela w c. k. II. gimn. w Stanisławowie, Józefa Cięciela, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.
- C. k. Rada Szk. kr., rozporządzeniem z d. 10. września 1912, l. 15484, przeniosła zastępcę nauczyciela w tutejszym zakładzie, Stanisława Witowieckiego, w tym samym charakterze do c. k. I. gimnazjum w Nowym Sączu.
- C. k. Rada Szk. kr., rozporządzeniem z d. 28. listopada 1912, l. 19864, zamianowała zastępcę katechety rzymsko-kat. w tutejszym zakładzie, ks. Kazimierza Litwina, rzeczywistym nauczycielem religii rzymsko-kat. w tymże zakładzie, z ważnością od 1. listopada 1912. — Przysięgę służbową złożył dnia 12. grudnia 1912.
- C. k. Rada Szk. kr., rozporządzeniem z d. 30. sierpnia 1912, l. 13296, udzieliła zast. nauczyciela w tutejszym zakładzie, Gustawowi Szurze, całorocznego, bezpłatnego urlopu, w celu pełnienia obowiązków nauczycielskich w polskim, prywatnem gimnazjum realnem w Orłowej.
- C. k. Rada Szk. kr., rozporządzeniem z d. 22. grudnia 1912, l. 21961, udzieliła zastępcy nauczyciela w tut. zakładzie, Janowi Romańskiemu, płatnego urlopu do końca II-ego półrocza roku szkolnego 1912/13, w celu przygotowania się do egzaminu kwalifikacyjnego.
- C. k. Rada Szk. kr., rozporządzeniem z d. 11. września 1912, l. 11049, uwolniła zastępcę katechety obrz. grecko-kat. w tutejszym zakładzie, ks. Jana Durkota, od dalszego pełnienia obowiązków nauczycielskich.
- C. k. Rada Szk. kr., rozporządzeniem z d. 18. grudnia 1912,

- l. 21523, przyznała profesorowi tutejszego zakładu, Stanisławowi Kurczakowi, pierwszy dodatek pięcioletni, poczynawszy od 1. grudnia 1912.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 10. czerwca 1913, l. 9237, przyznała profesorowi w tutejszym zakładzie, Ludwikowi Jaskowi, pierwszy dodatek pięcioletni, poczynawszy od 1. czerwca 1913.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z d. 10. czerwca 1913, l. 9238, przyznała nauczycielowi w tutejszym zakładzie, Stefanowi Pappowi, pierwszy dodatek pięcioletni, z ważnością od 1. czerwca 1913.
- C. k. Rada Szk. kraj., rozporządzeniem z dn. 2. lutego 1913, l. 1976, przyznała profesorowi tutejsz. zakładu, Feliksowi Mieszkowskiemu, pierwszy dodatek pięcioletni, z ważnością od 1. lutego 1913.
- C. k. Rada Szk. kr., rozporządzeniem z d. 7. listopada 1912, l. 19933, zatwierdziła dr. Jana Wowczaka, nauczyciela rzeczywistego w tutejszym zakładzie, w zawodzie nauczycielskim i nadała mu tytuł profesora.
-

III. PLAN NAUKI.

Nauka odbywała się na podstawie Planu dla gimnazyów galicyjskich, przepisanego rozporządzeniem c. k. Rady Szkolnej krajowej z dnia 2. sierpnia 1909, l. 42242, oraz dodatkowego rozporządzenia z 14. marca 1912, l. 1050, co do nauki historii i geografii w klasie V. i VI.

Rozkład godzin był następujący:

L. p.	Przedmiot	Klasa								Razem
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
1	Religia	2	2	2	2	2	2	2	2	16
2	Język polski	3	4	3	3	3	3	3	4	26
3	Język łaciński	6	6	6	6	6	6	5	5	46
4	Język grecki	—	—	5	4	5	5	4	5	28
5	Język niemiecki	5	4	4	4	4	4	4	4	33
6	Historia	2	2	2	2	4/2	2/4	4	3	21
7	Geografia	2	2	2	2	0/2	2/0	—	—	10
8	Matematyka	3	3	3	3	3	3	3	2	23
9	Nauki przyrodnicze	2	2	—	—	3	2	—	—	9
10	Fizyka i chemia	—	—	2	3	—	—	4	3	12
11	Propedeutyka filoz.	—	—	—	—	—	—	1	2	3
12	Rysunki	2	2	2	2	—	—	—	—	8
13	Kaligrafia	1	—	—	—	—	—	—	—	1
	Razem	28	27	31	31	30	29	30	30	236

LEKTURA SZKOLNA.

Z języka łacińskiego:

Klasa III. Na podstawie Chrestomatyi Frączkiewicza:
 Z *Neposa* czytano: Miltiades, Themistocles, Aristides,
 Cimon, Pelopidas, Agesilaus, Epaminondas. Z *Curtiusa*
 czytano: z Życia Aleksandra Wielkiego ustępy: I, III,
 IV, XI, XIV.

- Klasa IV. *C. J. Caesaris: De bello gallico*: Ks. I., ust. 1—30; ks. II., ust. 1—4, 34 do końca; ks. III. ust. 1—7; ks. IV., ust. 16 do końca; ks. V., ust. 7—22; ks. VI., ust. 12—29; ks. VII., ust. 32—62 i 69—90.
- Klasa V. *P. Ovidius Naso*. Wybór pism, wydanie Skupniwicza. *a) Ex libris Metamorphoseon*: Describuntur quattuor aetates generis humani, Diluvium, Deucalion et Pyrrha, Proserpina a Plutone rapitur, Niobe, Fabula de Icaro, de Philemone et Baucide, De Orpheo et Euridice, Fabulae De Mida rege. *b) Fasti*: Arion a delphino servatur, de Fabiorum ad Cremeram interitu, Quo dolo Gabii sint capti, Ludi Cereales, De raptu Proserpinae. *c) Tristia*: De ultima nocte, Ovidius de vita sua. *T. Livius*: ks. I. i wyimki z ks. XXI.
- Klasa VI. *C. Sallustius*: *Bellum Iugurtinum*; *M. T. Cicero*: *Oratio in Catilinam I i IV.*; *P. Vergilius Maro*: *Ecloga I i V*; *Georgica*: *Proemium, Laudes Italiae, Laudes vitae rusticae*; *Aeneis*: ks. I. i wyjątki z II.
- Klasa VII. *M. T. Cicero*: *Oratio pro Milone, Oratio in Catilinam IV.*, *Laelius s. de amicitia, De officiis* w wyjątkach, *Epistulae* w wyjątk. *P. Vergilius Maro*: *Aeneis*, ks. VI. i wyimki z ks. VII.—XII.
- Klasa VIII. *Q. Horatius Flaccus*. *Carmina*: liber I. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 14, 22, 25, 31, 34, 37; liber II. 1, 2, 3, 7, 10, 13, 14, 16, 18; liber III. 1, 2, 3, 4, 5, 9, 18, 21, 29, 30; liber IV. 2, 3, 4, 5, 7, 12; *Carmen saeculare*; *Eponon*: 2, 16; *Satirarum*: I. 1, 4, 9, II. 1, 6; *Epistolarum*: I. 1, 4, 7, 17. *C. Tacitus*: *De vita et moribus P. Cornelii Agricolae*; *Ab excessu divi Augusti*, ustępy wybrane.

Z języka greckiego:

- Klasa V. *Ksenofont: Anabasis* według *Chrestomatyi Fiderera*, ustępy 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 17; *Cyropedia*: ust. 1, 9; *Homera Iliady* ks. I. i III.
- Klasa VI. *Homera Iliady* ks. VI, X, XVI, XVIII, XXII, XXIV; *Herodota* *Historia* w wyimkach, na podstawie *Chrestomatyi Terlikowskiego*; *Plutarcha* *Żywot Katona*.

Klasa VII. *Homera Odyssei* ks I, V, VI, VII, IX, XI; *Demostenesa* I, i III. mowa olintyjska; *Platona* Apologia i wyminki z Protagorasa; *Euripidesa* Medea.

Klasa VIII. *Platona* Gorgias, Protagoras, Fedon, na podstawie Chrestomatyi Jędrzejowskiego; *Sofoklesa* Elektra.

Z języka polskiego:

Klasa V. Lektura szkolna: *Mickiewicza* Pan Tadeusz, *Fredry* Zemsta, *Szekspira* Makbet. Lektura domowa (obowiązkowa): *Syrokomli* Urodzony Jan Dębóróg, *Korzeniowskiego* Spekulant, *Rzewuskiego* Listopad.

Klasa VI. Lektura szkolna: *Reja* Krótka rozprawa między panem, wójtem a plebanem, *Kochanowskiego* Odprawa posłów greckich i Treny, *Skargi* Kazania sejmowe 1, 2, 3, 8, *Krasickiego* Satyry i Przygody Doświadczynskiego. Lektura domowa (obowiązkowa): *Kochanowskiego* Pieśni, *Skargi* Kazania sejmowe 4, 5, 6, 7, *Paska* Pamiętniki, *Krasickiego* Myszeis i Pan Podstoli, *Kraszewskiego* Powrót do gniazda.

Klasa VII. Lektura szkolna: *Niemcewicza* Powrót posła, *Felińskiego* Barbara Radziwiłłówna, *Mickiewicza* Ballady i romanse, Konrad Wallenrod. Dziadów Część IV. i III., *Goszczyńskiego* Sobótka, *Fredry* Śluby panińskie, Pan Jowialski, *Słowackiego* Godzina myśli, Kordyan, Balladyna, Anelli. Lektura domowa (obowiązkowa): *Zabłockiego* Sarmatyzm, Fircyk w załotach, *Niemcewicza* Śpiewy historyczne, *Brodzińskiego* O klasyczności i romantyzmie, *Goszczyńskiego* Zamek kaniowski, Król zamczyska, *Fredry* Pan Geldhab, *Słowackiego* Mindowe.

Klasa VIII. Lektura szkolna: *Słowackiego* Książd Marek, *Kraśińskiego* Nieboska Komedia, Irydion, Przedświt, Psalmy przyszłości, *Korzeniowskiego* Karpaccy górale, *Szujskiego* Wallas, *Wyspiańskiego* Wesele. Lektura domowa (obowiązkowa): *Rzewuskiego* Pamiętniki Seweryna Soplicy, *Czajkowskiego* Wernyhora, *Korzeniowskiego* Mnich, *Pola* Pieśni Janusza, Mohort, *Kraszewskiego* Stara baśń, *Szajnochy* Szkice historyczne, *Sienkiewicza* Quo vadis,

Wyspiańskiego Warszawianka, Rydla Zaczarowane koło'
Na zawsze, Żuławskiego Dyktator, Reymonta Chłopi, Że-
romskiego Popioły.

Z języka niemieckiego:

Klasa VI. Oprócz Wypisów czytano w całości *Goethe'go* Reineke Fuchs, *Lessinga* Minna von Barnhelm (A); *Lessinga* Minna von Barnhelm, *Grillparzera* Ahnfrau, *Kleista* Der zerbrochene Krug (B).

Klasa VII. Oprócz Wypisów czytano w całości: *Goethe'go* Iphigenie auf Tauris, *Grillparzera* Sappho, *Schillera* Marie Stuart (A); *Schillera* Wilhelm Tell, *Goethe'go* Götz von Berlichingen, *Lessinga* Nathan der Weise (B).

Klasa VIII. Oprócz Wypisów czytano w całości: *Goethe'go* Faust I. Teil, *Lessinga* Nathan der Weise, *Shakespeare'a* König Lear (A); *Goethe'go* Faust I. Teil, *Schillera* Wallensteins Lager, *Wallensteins* Tod (B).

Nauka religii mojżeszowej.

W klasie I.—II. Historia biblijna do podziału państwa w związku z zasadami wiary. Dekalog i objaśnienie tegoż. Obowiązki wobec Boga. Modlitwa poranna i błogosławieństwa. Modlitwy stołowe. Modlitwa wieczorna i błogosławieństwa przy szczególnych uroczystościach.

W klasie III.—IV. Historia biblijna od podziału państwa do powrotu z niewoli babilońskiej. Prorocy. Trzy nauki główne wyznania mojżeszowego. Obowiązki względem ludzi. Najważniejsze przepisy ceremonialne i rytualne. Nazwy, podział i treść ksiąg pisma świętego. Nazwa i treść pism apokryficznych. Modlitwy na sobotę. Hallel. Abinu malkenu.

W klasie V.—VII. Historia Izraelitów pod panowaniem Syrii. Machabeusze. Panowanie Rzymian. Upadek państwa. Bar Kochba. Modlitwy na święta. Odczytywanie Tory i Proroków przy nabożeństwie publicznem. Podział

nabożeństwa. Objaśnienie 13 artykułów wiary według Majmonidesa. Ustawy moralne i etyczne. Moralność i etyka na podstawie trzech pierwszych rozdziałów Przypowieści ojców: „Pirke abot“.

W klasie VIII. Historia Żydów w diasporze z biografiami najślawniejszych mężów. Historia Żydów w Polsce. Moralność i etyka na podstawie 4—6 rozdziału w Pirke abot.

Przedmioty nadobowiązkowe.

Język ruski. Nauki języka ruskiego udzielano w dwóch oddziałach po 2 godziny tygodniowo. W oddziale I-ym wzięto zasady gramatyki i przerobiono łatwiejsze ustępy z wypisów B. Łepkiego. W oddziale II-gim uzupełniono wiadomości gramatyczne i przerobiono trudniejsze ustępy z wypisów B. Łepkiego. Prócz tego czytano dłuższe ustępy z Literatury A. Barwińskiego.

Język francuski. Nauka języka francuskiego odbywała się w II. półroczu, w 2 oddziałach po 2 godziny tygod. W oddziale I. wzięto zasady wymowy i wstępne zasady gramatyczne na podstawie podręcznika p. t. Dr. Ahn, Kurs praktyczny języka francuskiego, a w oddziale II. na podstawie Gramatyki praktycznej Ciechomskiego. W obu oddziałach odbywały się ćwiczenia ustne i piśmienne.

Gimnastyka. Naukę gimnastyki pobierali uczniowie w sali tutejszego Tow. gimnastycznego „Sokół” w 3 oddziałach po 2 godziny tygodniowo. Ćwiczenia odbywały się przy odpowiednim stopniowaniu, ze względu na wiek i siły uczniów, w ten sposób, że pierwszą połowę godziny wypełniały ćwiczenia wspólne i rzędowe, drugą połowę ćwiczenia na przyrządach. Ćwiczenia wspólne obejmowały dwu-, trzy-, cztero- i sześciokątowe ruchy ramion, tułowia i nóg. Ćwiczenia rzędowe polegały na tworzeniu rzędu, dwurzędu, czwórek, wykonywaniu zwrotów, marszów i biegów. Do ćwiczeń na przyrządach posługiwano się kółkami, drążkiem, drabiną, kratami, ławeczkami,

skoczną, równoważnią, wywijadłami i wspinalnią. W porze cieplej uprawiano gry i zabawy na wolnem powietrzu.

Stenografia. Nauki stenografii udzielano w 1 oddziale po 2 godziny tygodniowo. Uczniowie poznali alfabet, tworzenie wyrazów, grupy spółgłoskowe, zrostki i końcówki, znaczniki i zasady skracania wyrazów. Celem nabycia wprawy w odczytywaniu pisma stenograficznego, zaznajomili się uczniowie z kilku dłuższymi ustępami z Przeglądu stenograficznego. Na każdej lekcyi pisali uczniowie dyktaty, nadto przygotowywali na lekcję ćwiczenia domowe. Używano podręcznika prof. Władysława Bojarskiego.

Śpiew. Nauka śpiewu odbywała się w dwóch oddziałach po 2 godziny tygodniowo. W oddziale niższym uczono teorii muzyki i śpiewu, a jako ćwiczenia śpiewano pieśni świeckie i kościelne na jeden i na dwa głosy. W oddziale wyższym wykonano utwory wybitniejszych kompozytorów polskich i obcych, pieśni polskie ludowe i kościelne, na dwa i cztery głosy; chór mieszany męski.

Rysunki odręczne. Nauka rysunków odbywała się dla uczniów klasy V.—VIII. w 2 godzinach tygodniowo. Rysunek głowy ludzkiej, oraz objaśnienie jej anatomicznej budowy na podstawie czaszki i żywego modelu. Rysowanie i malowanie przedmiotów z otoczenia i roślin lub wpychanych zwierząt.

IV. TEMATY WYPRACOWAŃ PIŚMIENNYCH.

A. Język polski.

Klasa V. 1. Geneza poematu Słowackiego p. t. Jan Bielecki (szkol.). 2. Opis kościoła parafialnego w Gorlicach (dom.). 3. Opowieść Gerwazego o zamku Horeszków (szkol.). 4. Rzym za Augusta (szkol.). 5. Obrazek życia w przyrodzie [w formie listu (dom.)]. 6. Objasnić jeden z obrazów Grottgera (szkol.). 7. Umiłowanie przyrody

przez A. Mickiewicza w poemacie p. t. Pan Tadeusz (dom.). 8. Zasadnicze pojęcie dramatu (szkol.). 9. Woda jako czynnik geologiczny (dom.). 10. Historyczne tło tragedyi Szekspira p. t. Makbet (szkol.).

Klasa VIa. 1. Ważniejsze zdarzenia ubiegłych wakacyi (szk.). 2. Zabytki najdawniejszych kazań w Polsce (dom.). 3. Kazimierz Wielki jako polityk i gospodarz (szkolne). 4. Główne motywy w Pieśniach Jana Kochanowskiego (dom.). 5. Poświęteczne moje refleksye (szkol.). 6. Charakterystyka Sulli, na podstawie lektury szkolnej łacińskiej (szkol.). 7. Szkoły Pijarów w okresie odrodzenia narodowego (dom.). 8. Sielanka w literaturze XVIII. wieku i życiu towarzyskiem (szkol.). 9. Użyteczność ropy i jej przetworów fabrycznych (dom.). 10. Starorepublikańskie poglądy polityków Sejmu Czteroletniego w ośmieszeniu komedyi Niemcewicz p. t. Powrót posła (szkol.).

Klasa VIb. 1. Program prac ucznia u wstępu roku szkolnego (szkolne). 2. Pierwsi kronikarze polscy (domowe). 3. Cnota i szczęście w pojęciu Reja (szkolne). 4. Życie na kresach (dom.). 5. Pojedynek Aleksandra z Menelausem, na podstawie lektury greckiej (szkol.). 6. Antenor a Rymwid. Charakterystyka porównawcza (szkol.). 7. Zjawisko erozyjne w Szklarkach (dom.). 8. Jakich przestróg udziela Krasicki w satyrze „Przestroga młodemu” (szkol.). 9. Zapatrywania i dążności stronnictwa patryotycznego w czasie Sejmu Czteroletniego [na podstawie komedyi Niemcewicz p. t. Powrót posła (szk.)]. 10. Wpływ Francyi na oświatę i literaturę polską w epoce Stanisława Augusta (dom.).

Klasa VIIa. 1. Historia życia Doświadczyńskiego (szkol.). 2. Powstanie państwa polskiego (dom.). 3. Życie prywatne i społeczne Greków w okresie bohaterskim (dom.). 4. Genetyczny układ „Konrada Wallenroda” (szkolne). 5. Program naprawy Rzeczypospolitej za ostatnich Jagiellonów (szkol.). 6. Świt romantyzmu w Polsce (szk.). 7. Zasługi króla Stanisława Augusta dla rozwoju teatru w Polsce (szkol.). 8. Artes virtutis sunt magistrae [Cicero ad Herem. (dom.)]. 9. Charakterystyka jednej z głównych postaci w komediach A. Fredry (szkol.). 10. Młodość

Juliusza Słowackiego [na podstawie jego poezyi i pamiętnika z lat młodości (dom.)].

Klasa VII b. 1. Krasicki jako bajkopisarz (szk.). 2. Zasługi Mieszka I. dla Polski (dom.). 3. Jak pojmuję Naruszewicz zadanie dziejopisarza (szk.). 4. Jest chwila, kiedy w naturze święto, jak w kościele (dom.). 5. Chcesz być czemś w świecie, to się ucz, abyś nie zginął w tłumie. Nauka do potęgi kluczy. — W tym moc, co więcej umie. Baliński (szkol.). 6. Mowa przy poświęceniu tutejszego gimnazjum (dom.). 7. Znaczenie kanałów dla Galicyi (szkol.). 8. Rola Halbana w powieści poetycznej Mickiewicza p. t. Konrad Wallenrod (szkol.). 9. Charakterystyczne znamiona trzech wybitnych poetów ukraińskich (szkol.). 10. Rejent a Cześnik [charakterystyka porównawcza na podstawie komedyi A. Fredry p. t. Zemsta (dom.)].

Klasa VII a. 1. Stosunek Słowackiego do autora „Irydiona” (dom.). 2. Stosunek Słowackiego do autora „Trzech psalmów” (szkol.). 3. Rozwój przemysłu i wpływ jego na stosunki społeczne (szk.). 4. Mowa ucznia na temat: Znaczenie poezyi wieszczey w czasach porzecznych (dom.). 5. Pobyt Wincentego Pola w Maryampolu i jego twórczość z tego okresu (szkol.). 6. Stosunek Horacego do Mecenas (szk.). 7. Wiersz B. Zaleskiego (z Rusalek):

Święć się, święć się wieku młody,

Śnie na kwiatach, śnie mój złoty,

Ideale wiary, cnoty

I miłości i swobody. —

[W świetle własnych nastrojów i aspiracyi (domowe)].

8. Słowo pożegnania ze szkołą (szkol.).

Klasa VIII b. 1. Główne kierunki polityczne i literackie na emigracyi po roku 1831 (dom.). 2. Udział Słowackiego w Kółku Towiańczyków (szkol.). 3. Działalność polityczna Wielopolskiego w Królestwie Polskiem (szkol.). 4. Mowa ucznia na temat: Znaczenie poezyi wieszczey w czasach porzecznych (dom.). 5. Wigilijne zwyczaje i tradycye w domu naszym (szk.). 6. Charakterystyka poezyi lirycznej Mieczysława Romanowskiego (szk.). 7. Przegląd głównych zdobyczy naukowych w ciągu nauk gimnazyalnych

(dom.). 8. Towarzystwa naukowe w ostatnim okresie literatury i ich znaczenie dla rozwoju literatury naukowej polskiej (szkol.).

B Język niemiecki.

Klasa V. 1. Des Kaisers neue Kleider [Nacherzählung des Märchens von H. Ch. Andersen] (szkol.). 2. Die Beschreibung des Ortes, in welchem ich meine letzten Ferien zugebracht habe (dom.). 3. Inhaltsangabe von Eduard Mörikes Romanze „Die traurige Krönung“ (szk.). 4. Es ist der Vers: Und die Treue sie ist doch kein leerer Wahn! an der Handlung der Schiller'schen Ballade „Die Bürgschaft“ zu erläutern (dom.). 5. Wie ist die Kyffhäusersage in Deutschland entstanden? [Auf Grund der Schullektüre] (szkol.) 6. Eine allgemeine geographische Übersicht der alten Welt und die Einteilung der Geschichte des Altertums (dom.). 7. Schiller in der Karlsschule (szkol.). 8. Wie wurde Atalus aus der Gefangenschaft befreit? (dom.). 9. Warum haben die Mörder des Ibykus ihr Geheimnis im Theater verraten? [Auf Grund der Ballade „Die Kraniche des Ibykus“ von Schiller (szkol.)]. 10. Ostern — Wie wird die Osterfeier von unserer Volke gefeiert? (dom.). 11. Das griechische Theater (szkol.). 12. Goethes Jugendjahre in Frankfurt (dom.).

Klasa VIa. 1. Die Beschäftigung der Landleute während der Erntezeit (dom.). 2. Inhaltsangabe der Legende vom Hufeisen (szkol.). 3. Die überlisteten Sendboten. [Nach Goethes „Reineke Fuchs“] (dom.). 4. Schillers Flucht aus Stuttgart (szkol.). 5. Die Wendepunkte in Parzivals Leben (dom.). 6. Wie hat Sigurd den Drachen Fafnir getötet? (szkol.). 7. Inhaltsangabe des Gedichtes „Das Erkennen“ (dom.). 8. Reinekes lügenhafte Erzählung von dem Schatze (szkol.). 9. Welche Vorbereitungen hat der Ritter getroffen, um den Kampf mit dem Drachen siegreich zu bestehen? (dom.). 10. Lessings Studentenjahre in Leipzig (szkol.). 11. Reinekes Wallfahrt nach

Rom (domowe). 12. Die Beschreibung des Ringes, den Reineke Fuchs dem König verehren wollte (szkol.).

Klasa VI b. 1. Rolands Tod (szkol.). 2. Was bewog den Ritter zum Kampfe mit dem Drachen? (dom.). 3. Goethes Studien in Leipzig (szkol.). 4. Warum ist die „Ahnfrau“ eine Schicksalstragödie? (domowe). 5. Gudruns Befreiung (szkol.). 6. Die Sage von dem heiligen Gral (domowe). 7. Walters von der Vogelweide Bedeutung in der mittelhochdeutschen Poesie (szkol.). 8. Die Eisenbahn im Dienste des Menschen (dom.). 9. Hektors Abschied bei Schiller und Homer (szkol.). 10. Luthers Bedeutung in der Geschichte und Literatur (dom.). 11. Reinekes Freveltaten (szkol.). 12. Ein Sommertag auf dem Lande (domowe).

Klasa VII a. 1. Die Verkehrsmittel von heute (domowe). 2. Gunthers Werbung um Brunhilde (szkolne). 3. Was erfahren wir von Iphigenie aus dem Gespräche mit Thoas im ersten Akte über das Geschlecht, aus dem sie stammt? (domowe). 4. Wie rächte sich Kriemhilde an ihren Todfeinden? (szkol.). 5. Der Wintersport (dom.). 6. Schiller in Mannheim (szkol.). 7. Die Lebensgeschichte Melittas (dom.). 8. Das Wasser als nützliches und schädliches Element (szkol.). 9. Charakteristik Phaons (dom.). 10. Lessing in Hamburg (szkol.).

Klasa VII b. 1. Siegfrieds Tod (szk.). 2. Die Entstehungsgeschichte des Nibelungenliedes (dom.). 3. Gertruds Charakteristik in Schillers „Wilhelm Tell“ (szkol.). 4. Der Einfluss der Kreuzzüge auf die deutsche Literatur (dom.). 5. Warum musste Tell den Landvogt Gessler töten? (szkol.). 6. Warum lernen wir die fremden Sprachen? (domowe). 7. Inhalt und Idee des Gedichtes „Das verschleierte Bild zu Sais“ (szkoln.). 8. Assads und seiner Kinder Geschichte (domowe). 9. Inhalt der Bürgerschen Ballade „Lenore“ (szkol.). 10. Der Einfluss Herders auf den jungen Goethe (dom.).

Klasa VIII a. 1. Was treibt die Menschen in die Ferne? (dom.). 2. Kurze Charakterisierung der letzten Dramen Schillers (szkolne). 3. Welche Dienste erweist uns die Post? (dom.). 4. Inhaltsangabe und Erklärung der Alle-

gorie „Das Mädchen aus der Fremde“ (szkol.). 5. Faust in Auerbachs Keller (szkol.). 6. Der Mensch im Kampfe mit der Natur (dom.). 7. Die Gartenszenen in Goethes „Faust“ (dom.). 8. Wie hat König Lear seine Töchter beurteilt und beschenkt? (szkol.).

Klasa VIII b. 1. Fausts Entstehungsgeschichte (szkolne). 2. Schillers Verhältnisse zu Goethe (dom.). 3. Welchen Beruf werde ich wählen und warum? (szk.). 4. Warum schliesst Faust den Vertrag mit Mephistopheles? (dom.). 5. Wie charakterisiert Schiller die französische Revolution in seinem „Lied von der Glocke“? (szkol.). 6. Historischer Hintergrund in Schillers „Wallenstein“ (dom.). 7. Lessings ästhetische Schriften (szkol.). 8. Wallenstein und Buttler (dom.).

V. ZBIORY NAUKOWE.

Na zakupno środków naukowych wydał zakład tutejszy w ciągu ubiegłych lat ośmiu kwotę 36.421 K. 20 h. Na tę sumę złożyła się nadzwyczajna dotacja Wysok. c. k. Rządu, która wynosiła 28.500 Kor., taksy wstępne. uiszczone przez uczniów, które wynosiły 3.049 K 20 h., datki dwukoronowe uczniów na środki naukowe, które wynosiły 4.872 K, wreszcie taksy od duplikatów, które wynosiły 14 K.

Dotacja nadzwyczajna c. k. Rządu, rozłożona na lat ośm w zmiennej wysokości, wstawiana była do preliminarza. Aby zaś uzyskać przypadającą na każdy rok kwotę, potrzeba było rok rocznie w nieprzekraczalnym terminie do końca maja przedkładać umotywowany wniosek, dołączając doń preliminarz zakupić się mających środków naukowych.

Z tytułu tej dotacji preliminował c. k. Rząd na r. kalend.: 1906 kwotę 2.300 K, asygnowaną rozporządzeniem c. k. Rady Szkolnej krajowej z dnia 5. lutego 1907, l. 2404.

1907 kwotę 2.400 K, asygnowaną rozporządzeniem c. k. Rady Szkolnej krajowej z dnia 12. listopada 1907, l. 52593.

1908 kwotę 3.300 K, asygnowaną rozporządzeniem c. k. Rady Szkolnej krajowej z dnia 3. listopada 1908, l. 51319.

- 1909 kwotę 4.600 K, asygnowaną rozporządzeniem c. k. Rady Szkolnej krajowej z dnia 30 czerwca 1909, l. 32867.
 1910 kwotę 2.400 K, asygnowaną rozporządzeniem c. k. Rady Szkolnej krajowej z d. 11. sierpnia 1910, l. 41102.
 1911 kwotę 3.000 K, asygnowaną rozporządzeniem c. k. Rady Szkolnej krajowej z dnia 27. czerwca 1911, l. 10186.
 1912 kwotę 4.500 K, asygnowaną rozporządzeniem c. k. Rady Szkolnej krajowej z dnia 26. września 1912, l. 10949.
 1913 kwotę 6.000 K, asygnowaną rozporządzeniem c. k. Rady Szkolnej krajowej z dnia 11. sierpnia 1913, l. 11146.

Uiszczone taksy wstępne przyniosły:

w roku szkolnym	1906/7	.	.	.	.	K 336*—
"	"	"	"	"	"	403 20
"	"	"	"	"	"	386 40
"	"	"	"	"	"	323 40
"	"	"	"	"	"	378*—
"	"	"	"	"	"	529 20
"	"	"	"	"	"	336*—
"	"	"	"	"	"	357*—

Datki dwukoronowe na zakupno środków naukowych uczyniły:

w roku szkolnym	1906/7	.	.	.	.	K 160*—
"	"	"	"	"	"	330*—
"	"	"	"	"	"	460*—
"	"	"	"	"	"	594*—
"	"	"	"	"	"	696*—
"	"	"	"	"	"	868*—
"	"	"	"	"	"	848*—
"	"	"	"	"	"	916*—

Inwentarz środków naukowych, dotychczas zakupionych obejmuje następujące działy: 1. bibliotekę nauczycielską (A), 2. bibliotekę uczniów (B), 3. archeologię i sztukę (C), 4. geografję z historją (D), 5. fizykę (E), 6. nauki przyrodnicze (F), 7. śpiew (G), 8. numizmatykę (H), 9. rysunki (R).

Przyrost wymienionych działów przedstawiał się w poszczególnych latach następująco:

1. Inwentarz biblioteki nauczycielskiej liczył:

z końcem roku	1907	pozycji	268	sztuk	600
"	"	"	1908	"	478 " 1048

z końcem roku	1909	pozycyi	745	sztuk	1595
"	"	"	1910	"	853
"	"	"	1911	"	1006
"	"	"	1912	"	1127
"	"	"	1913	"	1282

2. Inwentarz biblioteki uczniów liczył:

z końcem roku	1907	pozycyi	146	sztuk	160
"	"	"	1908	"	293
"	"	"	1909	"	399
"	"	"	1910	"	460
"	"	"	1911	"	499
"	"	"	1912	"	636
"	"	"	1913	"	722

3. Inwentarz archeologii i sztuki liczył:

z końcem roku	1907	pozycyi	—	sztuk	—
"	"	"	1908	"	7
"	"	"	1909	"	12
"	"	"	1910	"	22
"	"	"	1911	"	27
"	"	"	1912	"	39
"	"	"	1913	"	42

4. Inwentarz geografii i historii liczył:

z końcem roku	1907	pozycyi	26	sztuk	98
"	"	"	1908	"	49
"	"	"	1909	"	54
"	"	"	1910	"	65
"	"	"	1911	"	75
"	"	"	1912	"	84
"	"	"	1913	"	105

5. Inwentarz fizyki liczył:

z końcem roku	1907	pozycyi	39	sztuk	121
"	"	"	1908	"	199
"	"	"	1909	"	253
"	"	"	1910	"	266
"	"	"	1911	"	345
"	"	"	1912	"	414
"	"	"	1913	"	464

6. Inwentarz nauk przyrodniczych liczył:

z końcem roku	1907	pozycyi	13	sztuk	100
---------------	------	---------	----	-------	-----

Przyrost w roku 1913. we wszystkich dziewięciu działach, czyli przyrost całego inwentarza środków naukowych, wynosi 511 pozycji 832 sztuk
Stan inwentarza z końcem r. 1913: 3202 „ 6775 „
Nadto około 500 sztuk „Sprawozdań“.

Zakład prenumeruje następujące czasopisma:

Biblioteka warszawska, Eos, czasopismo filologiczne, Kosmos, Kwartalnik historyczny, Książka, Muzeum, czasopismo Tow. nauczycieli szkół wyższych, Misy katolickie, Poradnik językowy, Przewodnik bibliograficzny, Przewodnik naukowy i literacki, Przegląd polski, Wszechświat, Neue Jahrbücher für das klassische Altertum, Geschichte und deutsche Literatur und für Paedagogik, Zeitschrift für die österreichischen Gymnasien, Literarisches Echo, Zeitschrift für Zeichen- und Kunstunterricht.

Do powiększenia zbiorów naukowych w dziale nauk przyrodniczych przyczynili się darami swymi: ks. kanonik Bronisław Świeykowski, pan inżynier Aleksander Szczerban i Zdzisław Konopka, profesor Feliks Mieszkowski, ck. Zarząd Salin wielickich i p. Stef. Surowiecki. Pierwszy bowiem ofiarował zakładowi kolekcję chrząszczów krajowych i zagranicznych, drugi kolekcję motyli zagranicznych, pan Konopka darował szkielet głowy hippopotama i okaz łuskowca. Prof. Mieszkowski darował 26 preparatów do anatomii i systematyki zwierząt, które sam sporządził. Zarząd Salin. w Wieliczce ofiarował kolekcję rzadkich okazów soli, p. St. Surowiecki wreszcie jastrzębia. Szanow. ofiarodawcom składa Dyrekcya serdeczne podziękowanie.

VI. WAŻNIEJSZE ROZPORZĄDZENIA.

1. J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty, reskryptem z dnia 1. czerwca 1913, l. 2460, rozporządził, aby nie przyznawać stopnia „na ogół uzdolniony“:

a) uczniom, którzy już w roku poprzednim przeszli do klasy wyższej ze stopniem „na ogół uzdolniony“;

b) repetentom, którzy nie zdołali we wszystkich przed-

Przyrost w roku 1913. we wszystkich dziewięciu działach, czyli przyrost całego inwentarza środków naukowych, wynosi 511 pozycji 832 sztuk
Stan inwentarza z końcem r. 1913: 3202 „ 6775 „
Nadto około 500 sztuk „Sprawozdań“.

Zakład prenumeruje następujące czasopisma:

Biblioteka warszawska, Eos, czasopismo filologiczne, Kosmos, Kwartalnik historyczny, Książka, Muzeum, czasopismo Tow. nauczycieli szkół wyższych, Misy katolickie, Poradnik językowy, Przewodnik bibliograficzny, Przewodnik naukowy i literacki, Przegląd polski, Wszechświat, Neue Jahrbücher für das klassische Altertum, Geschichte und deutsche Literatur und für Paedagogik, Zeitschrift für die österreichischen Gymnasien, Literarisches Echo, Zeitschrift für Zeichen- und Kunstunterricht.

Do powiększenia zbiorów naukowych w dziale nauk przyrodniczych przyczynili się darami swymi: ks. kanonik Bronisław Świeykowski, pan inżynier Aleksander Szczerban i Zdzisław Konopka, profesor Feliks Mieszkowski, ck. Zarząd Salin wielickich i p. Stef. Surowiecki. Pierwszy bowiem ofiarował zakładowi kolekcję chrząszczów krajowych i zagranicznych, drugi kolekcję motyli zagranicznych, pan Konopka darował szkielet głowy hippopotama i okaz łuskowca. Prof. Mieszkowski darował 26 preparatów do anatomii i systematyki zwierząt, które sam sporządził. Zarząd Salin. w Wieliczce ofiarował kolekcję rzadkich okazów soli, p. St. Surowiecki wreszcie jastrzębia. Szanow. ofiarodawcom składa Dyrekcya serdeczne podziękowanie.

VI. WAŻNIEJSZE ROZPORZĄDZENIA.

1. J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty, reskryptem z dnia 1. czerwca 1913, l. 2460, rozporządził, aby nie przyznawać stopnia „na ogół uzdolniony“:

a) uczniom, którzy już w roku poprzednim przeszli do klasy wyższej ze stopniem „na ogół uzdolniony“;

b) repetentom, którzy nie zdołali we wszystkich przed-

miotach osiągnąć dostatecznych wyników mimo powtarzania klasy;

c) uczniom, którzy w ciągu roku szkolnego przy wszystkich klasyfikacjach okresowych mieli z trzech lub więcej przedmiotów notę niedostateczną;

d) uczniom, którzy przy klasyfikacji z końcem roku szkolnego otrzymają notę niedostateczną w tym samym przedmiocie, w którym z końcem I. półroczu również otrzymali notę niedostateczną. (Reskrypt c. k. Rady Szkolnej krajowej z dnia 26. sierpnia 1913, l. 9742).

2. J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty reskrytem z dnia 19. września 1913, l. 35785, upoważnił c. k. Radę Szkolną krajową, aby w sprawie stosunku procentowego hospitantek w publicznych szkołach średnich w poszczególnych przypadkach rozstrzygała odnośne podania we własnym zakresie, z tem jednak zastrzeżeniem, że stosunek 10% hospitantek w poszczególnych klasach w żadnym razie nie może być przekroczony. (Reskrypt c. k. Rady Szkolnej krajowej z dnia 30. września 1913, l. 17843).

C. k. Rada Szkolna kraj., rozporządzeniem z d. 1. grudnia 1913, l. 20617, orzekła, że uczniowie obrządku greckokat. w dni świąteczne wedle kalendarza Juliańskiego mają być wolni od lekcyi szkolnych, nie mogą atoli domagać się feryi świątecznych.

C. k. Rada Szk. kr., okólnikiem z d. 28. grudnia 1913, l. 65449, zabrania, pod grozą wykluczenia winnych ze szkół średnich, tworzyć uczniom komitety zabawowe, urządzać zabawy publiczne, brać udział w zabawach publicznych.

C. k. Inspektorat Ruchu w Krakowie okólnikiem z dnia 7. stycznia 1914, l. 10775, podaje do wiadomości, że zarządzenie obostrzające regulamin ruchu odnosi się także do młodzieży szkolnej. W poczekalniach kolejowych wolno zatem przebywać tylko tym uczniom, którzy zaopatrzeni są w odpowiednie legitymacye kolejowe, jak bilet jazdy, bilet wstępu na peron itp., i to tylko na godzinę przed odejściem pociągu. (Reskr. c. k. Rady Szk. kraj. z d. 19. stycznia 1914, l. 498).

VII. WYCHOWANIE FIZYCZNE.

Nauka gimnastyki odbywała się w 6 godzinach tygodni, w sali polsk. Tow. gimn. „Sokół”. Uczniowie uczęszczający na gimnastykę podzieleni byli na trzy oddziały wedle wieku. Każdy oddział ćwiczył 2 godz. na tydzień. W porze ciepłej uprawiali uczniowie gry w parku miejskim. W zimie oddawali się szportowi łyżwiarskiemu na stawie, który Dyrekcyja na ten cel wynajęła, a uczniowie własną pracą utrzymywali w stanie używalnym. Nauczyciel gimnastyki kierował tym szportem. Obok ślizgawki cieszyło się dość znaczną frekwencyą saneczkowanie, do czego najbliższa okolica bardzo się nadaje. W lecie używa młodzież kąpieli na rzece Ropie.

Wycieczki odbywali uczniowie klasami. Jedne z nich miały cel naukowy, drugie służyły do ćwiczeń ruchowych i trenowania. Wycieczki naukowe, urządzone pod kierownictwem nauczycieli geografii i historii naturalnej, miały na celu zapoznać uczniów jużto z konfiguracją okolicy i uzmysłowić im zasadnicze pojęcia z dziedziny geografii, jużto poznawanie flory miejscowej i jej rozmieszczenie, zawisłe od budowy i wzniesienia terenu.

Starsi uczniowie przedsiębiorali wycieczki, połączone z pogadankami na temat terenoznawstwa, czytania map i oryentacji przy pomocy map szczegółowych i bez nich. Wycieczki o charakterze czysto fizycznym odbywały się w sąsiednie góry i miały za cel pokonywanie trudności terenu. Te ostatnie nie cieszyły się zbytą frekwencyą. Przeważna bowiem część młodzieży pochodzi z gór i do nich codziennie wraca, przebywając przytem z konieczności znaczne przestrzenie. Urok zatem gór i okolic górskich nie nęci jej, a dwurazowy dziennie marsz z domu i do domu raczej wycieńcza jej siły, aniżeli wzmacnia, zwłaszcza w porze opadów atmosferycznych i silniejszych mrozów.

Uczniowie ze stanu wieśniaczego i drobnomieszczańskiego muszą nadto pomagać rodzicom w gospodarstwie, zwłaszcza w porze wiosennej i jesiennej. Mają więc dość sposobności do wyładowania energii mięśniowej, wobec czego zużywanie sił ich za pomocą wycieczek nie miałoby celu i sprzeciwiałoby się zadaniu wychowania fizycznego.

VIII. WARSZTATY SZKOLNE.

W tym roku szkolnym otwarto pracownię introligatorską. Warsztat zaopatrzony jest we wszystkie najpotrzebniejsze przyrządy i materiały. Pracownia ta zostaje pod zarządem prof. Stefana Pappa, który równocześnie pełni obowiązki fachowego instruktora. W nauce teorii i w ćwiczeniach praktycznych, które się odbywają pod kierownictwem samego pana Instruktora dwa razy w tygodniu, bierze udział 12-tu uczniów starszych. Samoistnie ćwiczą się uczniowie w miarę wolnego czasu.

IX. ORKIESTRA.

Zakład posiada instrumenta muzyczne na orkiestrę dętą wartości około 1.000 K i większy zapas nut. W ubiegłym roku szkolnym nauka się nie odbywała, ponieważ nie było ku temu odpowiednich warunków.

X. CZYTEL尼亚.

Z powodu przeprowadzania się zakładu Czytelnia czynna była dopiero w miesiącach zimowych i wiosennych. Należeli do niej uczniowie z kl. V—VIII. Przewodniczącym zarządu był uczeń klasy VIII., Michał Barnasiewicz. Kuratorem był profesor Roman Klimek, a jego zastępcą profesor Jasek. Członkowie zbierali się codziennie między godz. 6—7 wiecz. z wyjątkiem niedziel i świąt w sali szkolnej, oddanej im na ten cel. Zabawiali się pogadankami, grą w szachy i warcaby, czytaniem książek i pism peryodycznych. Sobota przeznaczona była na odczyty i wykłady, na które mieli wstęp dozwolony także i nieczłonkowie Czytelni.

XI. POMOC KOLEŻEŃSKA.

Obrót roczny w dochodach i rozchodach:

Dochód:	Dobrowolne datki przy wpisach	159 K 60 h.
	Czysty dochód z dwóch wieczorków	171 „ 11 „
	Księgarnia nauczycielska	40 „ — „
	Towarzystwo „Sokół“	25 „ — „
	Od niewiad. osoby przez ks. Litwina	20 „ — „
	Pozostałość niepodzielna z taks	— „ 44 „
	Rabat na podręcznikach dla kl. VIII.	2 „ 60 „
	Przez p. Zawirońskiego	— „ 53 „
	Razem	419 K 28 h.
Rozchód:	Podręczniki szkolne	181 K 74 h.
	Dopłata do ubrań	94 „ — „
	Jednorazowe zapomogi	85 „ — „
	Razem	360 K 74 h.
Zestawienie:		
	Dochód	419 K 28 h.
	Rozchód	360 „ 74 „
	Pozostałość kasowa	58 K 54 h.

XII. BURSY.

Ważną usługę pod względem materyalnym i wychowawczym oddają młodzieży szkolnej istniejące 3 bursy.

Najstarszą z nich jest Bursa ruska — russka — założona w r. 1908. Utrzymywana jest przez Towarz. ruskiej bursy w Gorlicach. Posiada swój własny dom z budynkami gospodarczymi, podwórzem i ogrodem. Ubikacje dość wygodne, suche i jasne, urządzenie skromne. Mieści 30—40 uczniów. Przeciętnie miało w niej pomieszczenie 28 uczniów gimnazjalnych. Prezesem Towarzystwa jest ks. Włodzimierz Kałużniacki, wicedziekan biecki, członek Rady powiatowej w Gorlicach. Obowiązki prefekta pełni Teodot Tanczyn, słuchacz praw.

Druga bursa, ufundowana przez JE. Władysława Długosza, otwartą została dnia 1. września 1910. Fundator własnym kosztem zakupił obszerny plac, wybudował okazały dom piętrowy i urządził go wzorowo pod każdym względem. On też pokrywa kosztą administracji z własnych funduszków. Bursa ta przeznaczona jest dla uczniów narodowości polskiej, których rodzice należą do stanu włościańskiego i mieszkają w powiecie gorlickim. Mieściła 40 uczniów za skromną opłatą, a kilku z nich bezpłatnie. Obszerne boisko i ogród warzywny czynią zadość w zupełności potrzebom fizycznego rozwoju sił wychowanków. Prefektem jest ks. Kazimierz Litwin, katecheta gimnazjalny.

Trzecia bursa rusko - ukraińska, najmłodsza, otwarta w roku 1912, zostaje pod zarządem Filii ruskiego Towarzystwa pedagogicznego z siedzibą we Lwowie. Mieściła 15 uczniów. Prezesem jest ks. Męciński Emilian, proboszcz w Małastowie, prefektem Michał Hnatiuk, słuchacz praw.

XIII. SZKOLNA KASA OSZCZĘDNOŚCI UCZNIÓW.

Założona została z inicjatywy prof. Zygmunta Kochańskiego w listopadzie 1912 r. i pozostaje dotąd pod jego kierownictwem. Stan wkładek wraz dopisanymi odsetkami wynosił w dniu 15. czerwca 1914 r. 937 Kor. 29 hal. na 254 książeczkach wkładowych. Wkładki te rozdzielają się na:

119	książeczek	niżej 1 K.
87	"	od 1—5 K.
21	"	" 5—10 "
15	"	" 10—20 "
12	"	wyżej 20 K.

Najwyższe wkładki wynoszą 52 K 08 h., 51 K 50 h. i 34 K 88 h.

XIV. EGZAMIN DOJRZAŁOŚCI.

Do egzaminu dojrzałości zgłosiło się 33 uczniów publicznych i 5 prywatystów. Egzamin piśmienny odbył się w dn. 18–20 maja br. według przepisów c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 29. lutego 1908 r., l. 10051.

Tematy wypracowań piśmiennych:

Z języka polskiego do wyboru w oddziale A): 1. Wpływy włoskie w literaturze polskiej, sztuce i życiu społecznem XVI. wieku. 2. Sprawa polska na Kongresie wiedeńskim. 3. *Sine studis et ardore quodam amoris in vita nihil quidquam fit egregium.* W oddziale B): 1. Staropolskie tradycje w powieści i gawędzie. 2. Cywilizacyjna działalność Polski na wschodnich kresach. 3. Przyjaźń a pochlebstwo (porównanie i wnioski o wartości etycznej).

Z języka łacińskiego. Przekład na język polski: w oddziale A): Publii Vergili Maronis Aeneidos l. IX. v. 459–502.; w oddziale B): P. Vergili Maronis Aeneidos l. XI. v. 182–219.

Z języka greckiego. Przekład na język polski: w oddziale A): Homeri Odysseae l. XI. v. 155–188.; w oddziale B): Homeri Iliadis l. XXII. v. 38–76.

Egzamin ustny odbył się w dniach 13–17 czerwca pod przewodnictwem c. k. krajowego Inspektora szkół, JW Pana Stanisława Rzepińskiego. Do egzaminu przystąpiło 27 uczniów publicznych i 3 prywatystki. Wszyscy abiturycenci uznani zostali za dojrzałych, a między nimi 11 publicznych i 2 prywatystki za dojrzałych z odznaczeniem.

Świadectwo dojrzałości otrzymali następujący abiturycenci:

Oddział A):

Barnasiewicz Michał, ur. 29. VIII. 1892 r. w Ropie, z odznaczeniem; Kormanek Józef, ur. 3. III. 1895 w Kobylance; Malczyk Kazimierz, ur. 2. II. 1895 w Brodach; Metzgerówna Zofia Emilia, ur. 26. IX. 1894 w Jasle, (prywat.) z odznaczeniem; Osikowicz Piotr, ur. 18. VI. 1894 w Kobylance; Porwit Maryan Paweł, ur. 25. IX. 1895 w Gorlicach, z odznaczeniem; Preissler Wilhelm Władysław, ur. 28. V. 1895 w Przebendo-

wie ad Wampierów; Reiner Józef Baruch, ur. 15. I. 1896 w Gorlicach, z odznac.; Skórka Andrzej, ur. 12. X. 1893 r. w Sękowej; Stec Władysław, ur. 21. XII. 1893 w Moszczenicy, z odzn.; Szczepańska Felicja Marya, ur. 27. VIII. 1895 w Samborze, (prywat.) z odzn.; Szczurkiewicz Tadeusz Józef, ur. 20. XI. 1895 w Pilźnie, z odzn.; Tomczyński Wojciech, ur. 26. III. 1894 w Szymbarku; Wojciechowski Łukasz, ur. 27. VIII. 1891 w Bystry, z odzn.; Weissmann Juliusz Juda, ur. 1. IX. 1891 w Łańcucie, z odzn.; Zacharyasz Walenty, ur. 25. X. 1891 w Sękowej; Zaczek Franciszek Stanisław, ur. 2. X. 1894 r. w Gorlicach, z odzn.

Oddział B):

Chomkowicz Grzegorz, ur. 19. IV. 1891 w Przegoninie; Gajewski Ludwik, ur. 25. III. 1895 w Bobowej; Jadłowski Teodozy, ur. 8. II. 1896 w Smerekowcu, z odzn.; Kielb Franciszek, ur. 2. X. 1893 w Belnej; Knappik Zdzisław, ur. 2. VII. 1895 w Koszycach, z odzn.; Lecker Józef, ur. 8. IV. 1893 w Dukli; Maziarz Józef Ludwik, ur. 25. VII. 1893 w Wojniczu; Schinagel Zygmunt, ur. 16. II. 1895 w Gorlicach; Sommerówna Adela, ur. 10. VI. 1895 w Rzeszowie (prywat.); Tęczar Stanisław, ur. 25. II. 1894 w Dobrzechowie; Wanat Józef, ur. 13. VI. 1894 w Wójtowej; Weiss Karol Kazimierz, ur. 24. III. 1896 w Bochni, z odzn.; Wszolek Antoni, ur. 1. IX. 1892 w Ropicy ruskiej.

Z abiturientów uznanych za dojrzałych zamierza udać się na wydział teologiczny 6, filozoficzny 5, prawniczy 6, medyczny 2, politechnikę 2, akademię handlową 7, akademię górniczą 2.

XV. KRONIKA ZAKŁADU.

Wpisy na rok szkolny 1913/14 odbyły się dnia 30. i 31. sierpnia, egzamin wstępny do klasy I. dnia 1. września.

Rok szkolny rozpoczęto uroczystem nabożeństwem dnia 3. września w kościele parafialnym.

Dnia 9. września uczcił zakład rocznicę zgonu śp. ces. Elżbiety nabożeństwem żałobnem w kościele parafialnym.

Dnia 4. października, jako w dniu imienin Najjaśniejszego Pana, odbyło się uroczyste nabożeństwo szkolne w kościele parafialnym, na którym była obecna młodzież i grono naucz.

Dnia 13. października odbyli uczniowie spowiedź, a dn. 14. października przystąpili do Komunii św.

Dnia 30. października nastąpiło całkowite przeprowadzenie się zakładu do nowego budynku szkolnego.

Dnia 19. listopada, jako w dzień imienin śp. cesarzowej Elżbiety, odbyło się uroczyste nabożeństwo szkolne za spokój Jej duszy.

Dnia 13. grudnia odbył się staraniem młodzieży gimnaz. uroczysty wieczór muzykalno-wokalny ku czci trzech wieśców w sali „Sokoła“.

W dniach 24—27 marca odbyły się rekolekcyje wielkopostne uczniów wyznania katolickiego obu obrządków, w czasie których przystąpili do św. Sakramentów pokuty i Ołtarza. Nauki rekolekcyjne dla uczniów klasy I—III. miał ks. katecheta zakładu, a dla uczniów klasy IV—VIII. ks. O. Nipocki ze zgromadzenia OO. Jezuitów.

Dnia 18. maja przeprowadził lustrację nauki rysunków obowiązkowych i nadobowiązkowych WPan Ludwik Misky, pełniący funkcyje inspektora zawodowego nauki rysunków w galicyjskich szkołach średnich i seminariach nauczycielskich męskich i żeńskich*).

*) W ubiegłym ośmioleciu odbyły się następujące lustracje i wizytacje zakładu:

W dniach 17—18 grudnia 1907 lustrował zakład Dr. Franciszek Majchrowicz, c. k. krajowy Inspektor szkół.

Dnia 13. września 1909 zwiedził zakład JWPan Radca Dworu Antoni Stefanowicz, c. k. krajowy Inspektor rysunków i udzielił wskazówek co do nauki rysunku jako przedmiotu obowiązkowego.

Dnia 4. września 1910 odwiedził zakład JWP. Dr. Ignacy Dembowski, Wiceprezydent c. k. Rady Szkolnej krajowej i był obecny na kilku lekcjach szkolnych. Następnie zaszczylił grono nauczycielskie, które mu się przedstawiło, dłuższem przemówieniem.

Dnia 19. marca 1911 odbył lustrację nauki rysunku JWPan Radca Dworu Antoni Stefanowicz, c. k. krajowy Inspektor rysunków.

Dnia 15. października 1912 lustrował naukę gimnastyki WPan dr. Maryan Tokarski, c. k. krajowy Inspektor nauki gimnastyki.

W dniach 15—19 października 1912 lustrował zakład JWP. Stanisław

W dniach 18—20 maja odbył się piśmienny egzamin dojrzałości.

Dnia 26. maja przystąpili uczniowie klasy VIII., religii katolickiej obu obrządków do spowiedzi, a dnia następnego do Komunii św.

Dnia 9. czerwca odbyli uczniowie katoliccy obu obrządków klasy I—VII. spowiedź, a dnia 10. czerwca przystąpili do Komunii św.

W dniach 13—17. czerwca odbył się ustny egzamin dojrzałości pod przewodnictwem JW Pana Stanisława Rzepińskiego, c. k. krajowego Inspektora szkół.

W dniach 15—17. czerwca przewodniczący egzaminu dojrzałości Pan Stanisław Rzepiński, c. k. krajowy Inspektor szkół, był obecny w godzinach wolnych od egzaminu w kilku klasach na lekcjach szkolnych.

Dnia 18. czerwca odbyło się uroczyste rozdanie świadectw dojrzałości wobec grona nauczycielskiego i uczniów klas wyższych. Przed rozdaniem świadectw przemówił Pan c. k. Inspektor, zachęcając abiturientów do dalszej pracy i wskazując przyszłe cele i obowiązki. Imieniem abiturientów pożegnał Zakład Maryan Porwit.

Ponieważ w bieżącym roku przypadła na 28. czerwca niedziela, dlatego uczcił zakład rocznicę zgonu śp. cesarza Ferdynanda I. żałobnem nabożeństwem w dniu 27. czerwca.

Rok szkolny zakończono solennem nabożeństwem dnia 28. czerwca, po którym nastąpiło rozdanie świadectw uczniom.

Rzepiński, delegat c. k. Rady Szkolnej krajowej, pełniący funkcye c. k. kraj. Inspektora szkół.

Dnia 13. i 14. czerwca 1913 hospitował lekcye nauki religii rzymsko-kat. ks. kanonik Antoni Sos, Komisarz Ordynaryatu biskupiego, obrządku łacińskiego w Przemyślu.

XVI.

[illegible]

3. Język ojczysty.

Polaków	38	28	23	14	36	26	34	29	34	17	16	21	13	21	13	363
Rusinów		7		9	1	10		5	3		5		10		6	56
Razem	38	35	23	23	37	36	34	34	37	17	21	21	23	21	19	419
4. Wyznanie.																
Rzymsko-katolickie	31	25	18	14	33	24	30	24	32	17	14	20	9	18	9	318
Grecko-katolickie		7		9	1	10		5	3		5		10		6	56
Mojeszowe	7	3	5		3	2	4	5	2		2	1	4	3	4	45
Razem	38	35	23	23	37	36	34	34	37	17	21	21	23	21	19	419
5. Wiek uczniów.																
Lat 11 miało uczniów	11	3		11												25
" 12 "	8	12	4	2												26
" 13 "	17	12	6	4	19	8										66
" 14 "	2	7	11	4	4	12	14	22								76
" 15 "		1	1		5	7	6	4	12							36
" 16 "			1	2	7	8	8	5	5	7	8					51
" 17 "					1	1	3	1	9	5	8	3	2			33
" 18 "					1		3	1	6	2	3	4	7	12	8	47
" 19 "								1	2	2	1	4	5			15
" 20 "									2	2	1	4	6	5	5	23
" więcej niż 20									1	1		6	3	4	6	21
Razem	38	35	23	23	37	36	34	34	37	17	21	21	23	21	19	419
6. Miejsce pobytu rodziców.																
Z Gorlic	13	7	11	3	10	7	11	8	9	10	5	8	2	8	7	119
z powiatu gorlickiego	18	21	9	16	19	22	17	18	24	5	14	9	11	12	10	225
z innych powiatów Galicji	7	7	3	4	8	7	6	8	4	2	2	4	10	1	2	75
Razem	38	35	23	23	37	36	34	34	37	17	21	21	23	21	19	419

6. Miejsce pobytu rodziców.

Z Gorlic	13	7	11	3	10	7	11	8	9	10	5	8	2	8	7	119
z powiatu gorlickiego	18	21	9	16	19	22	17	18	24	5	14	9	11	12	10	225
z innych powiatów Galicji	7	7	3	4	8	7	6	8	4	2	2	4	10	1	2	75
Razem	38	35	23	23	37	36	34	34	37	17	21	21	23	21	19	419

K L A S A																
I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.		VIII.		Razem
a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	
7. Zatrudnienie rodziców.																
Rolnicy	8	15	2	10	16	15	12	15	16	3	7	12	9	10	10	160
Przemysłowcy	4	3	1	1	2	1	1	1	4	2	2	2	4	1	1	31
Kupcy	4	1	5	1	3	4	4	3	4	2	1	3	1	2	2	40
Urzednicy	7	6	6	1	4	1	6	3	1	3	4	2	2	3	2	51
Nauczyciele szkół ludowych	2	3	1	3	10	3	1	1	1	1	2	2	1	1	1	24
Księża	.	1	.	3	.	3	.	1	1	1	.	.	2	.	1	14
Lekarze	.	.	.	1	1	5	3	4	3	2	4	.	.	.	1	3
Oficyaliści prywatni	3	.	4	1	1	7	3	6	7	3	1	.	.	.	1	30
Rzemieślnicy	10	6	4	6	1	7	7	4	7	3	4	.	4	.	.	66
Razem	38	35	23	23	37	36	34	34	37	17	21	21	23	21	19	419
8. Frekwencya na przedmiotach nadobowiązkowych.																
Język ruski	3	6	4	5	5	4	8	8	9	4	1	7	7	.	1	48
Język francuski	.	.	.	.	.	.	4	14	2	1	7	.	5	.	.	50
Gimnastyka	14	12	12	10	13	10	15	9	4	1	3	1	1	1	.	120
Rysunki	.	.	3	2	4	1	4	3	10	5	3	2	3	.	.	43
Śpiew	4	4	.	.	.	.	1	.	19	.	.	.	.	.	.	26
Stenografia	.	.	.	.	.	.	1	.	.	5	1	.	.	.	.	26
9. Opłata szkolna.																
Uwolnieni w I-szem półroczu	19	23	22	21	36	36	24	28	29	17	16	15	18	18	17	339
" w II-giem "	28	30	17	15	29	20	25	30	24	7	10	12	18	18	18	301
Płacili w I-szem "	19 ²	15 ¹	0 ¹	3	3	5	11 ²	8	9	6 ¹	9	9	6 ¹	1 ¹	1 ¹	101 ¹⁰
" w II-giem "	10	5	6	8	8	16	9	4	13	10	11	9	5	3	1	118

XVII. WYKAZ UCZNIÓW, zapisanych na rok szkolny 1913/14.

(Gwiazdka przed nazwiskiem ucznia oznacza, że tenże był uczniem prywatnym; data po nazwisku ucznia oznacza, że w tym dniu opuścił zakład; odmienny druk oznacza, że uczeń jest chlubnie uzdolniony [względnie ukończył klasę z wynikiem chlubnym]).

Klasa Ia. Augustowski Mieczysław ²³/₂, Bajorek Władysław ¹¹/₂, Bał Bolesław, Bania Edward, Bania Kazimierz, Chodorowicz Mieczysław, *Danecki Zdzisław*, Dominik Julian, Feldmesser Abraham ⁹/₁, Gašiorowski Klemens, Gruszczyński Leonard, Grubner Naftali, *Harliżanka Bronisława, Homek Stefan ¹⁹/₁₂, Jankiewicz Kazimierz, Kalisz Eugeniusz, Kędzior Tadeusz, Klein Juda, *Korngoldówna Helena, Kosiba Aleksander, Landau Artur, Leszkiewicz Stanisław, Maciejowski Edward, *Mazur Tadeusz*, Muc Zdzisław, Nebenzahl Izidor, Oliner Michał, *Panczakiewicz Maryan*, Piecuch Maryan, Piotrowski Mieczysław, Przybylski Tadeusz, *Pyzik Józef*, *Schinagel Juda, Schmager Józef ¹⁴/₁₁, Śliwiński Maryan, Stępień Mieczysław, Tync Stanisław, Tync Tadeusz, Wężyk Julian, Włodek Roman, Woźniak Józef, Wojtowicz Edward, Zelek Kazimierz.

Klasa Ib. Bał Antoni, Belczyk Józef ²⁰/₁, Bochnia Szczepan Stefan, Brągiel Ludwik, Czerniawski Roman, Dańkowski Włodzimierz, Dobrzański Julian, Dudek Władysław, Einhorn Jan, Gurba Wojciech, Handwerker Wolf, Iwanicki Mieczysław Lasota, Jackowski Władysław ¹⁹/₄, Kandefer Franciszek, Karp Stanisław ¹³/₁₁, Katz Fryderyk, Kinsner Zenon ¹⁰/₁, Klimkowicz Władysław, Koczkodan Włodzimierz Mikołaj, Kozohorski Zygmunt Aleksander,

Kurcz Józef, Kwieciński Mieczysław Antoni, Laluś Józef, Lewiński Tomasz, Ligęza Tadeusz Józef, Liszka Franciszek $^{10}/_3$, Łonicki Fryderyk Jan, Najduch Jan, Osioł Stanisław, Paluch Stefan, Pawłowski Otton Franciszek, Pierz Stanisław, Przybyło Władysław, Pyrek Władysław, Rosół Franciszek $^{10}/_2$, Sierota Franciszek, Skop Kazimierz, Środulski Wojciech, *Stawski Apolinary Adolf*, *Szczepańska Jadwiga, Szybiński Edward Jan, Weissówna Helena.

Klasa II a. Bagnowski Adam, Bajorek Maryan, Blech Mojżesz, Broch Jehorna, Drozd Julian, Dudek Jan, *Goldbergerówna Feiga, Hałgas Władysław, Jarek Władysław, Kerz Samuel, Landau Leopold, Martini Jerzy, *Mayer Józef*, Mawricz Edward, *Mazur Władysław*, Miklaszewski Kazimierz, Piotrowski Eligiusz, Przybyłowicz Piotr, Rausz Antoni, Solarz Kazimierz, Stein Mojżesz $^{14}/_{10}$, Stępkowicz Jan, Zabierowski Stanisław, Zabierowski Tadeusz.

Klasa II b. Augustynek Stanisław, Bałuka Bronisław, Bannicki Mikołaj, Czyżyk Kazimierz, Durkot Miron, Dutkarnicz Jan, Haluch Adam $^{15}/_2$, Jez Józef, Jurkowski Michał, Kicak Miron, Kuryłło Roman, Laskoś Karol, *Marszałek Józef*, Mosoń Franciszek, Motyka Stanisław, Nalepa Józef, Przybycień Stanisław, Skorupa Józef, Snamina Hipolit, Szylak Stanisław, Tumidajewicz Ludwik, Wasik Bazyli, Wasylec Michał, Żełem Piotr.

Klasa III a. Augustowski Władysław $^6/_2$, *Banaś Józef*, Bilyk Maryan, Bodenstein Leib, Bojko Kazimierz $^{14}/_5$, Cwyndrych Jan, Dębicki Władysław $^7/_3$, Dudek Leopold $^{12}/_5$, Einziger Herman, Gawlicki Stanisław, Gumulka Stanisław, *Janik Franciszek*, *Jarosz Kazimierz, Kalczyński Jerzy, *Klęk Piotr, Konopnicki Adam, Korzeń Michał, Koszyk Wojciech, Krajciwicz Michał, Krupa Kazimierz $^{14}/_5$, Krysakowski Władysław, *Kurcz Jan*, Landau Natan, Ludwinowski Jędrzej, Maciejowski Witold, *Mayerówna Marya, Michałec Julian, Niemczyński Wilhelm $^{25}/_{11}$, Osikowicz Jędrzej, Patrzyk Jan, Piotrowski Władysław, Prochaska Jan, Rozmus Tadeusz, Sendecki Jan, Słowakiewicz Józef, Służewski Henryk $^{28}/_2$, Środulski Piotr, Szczepanik Wojciech, Szurek Władysław,

Turowicz Kazimierz, Wałęga Henryk, Wędrychowicz Stanisław, Zimka Piotr, Żuławski Andrzej.

Klasa III b. Bal Władysław, Bara Franciszek, Barna Roman, Belczyk Franciszek, Borsuk Ambroży, Bubniak Michał, Duda Jan, Durkot Borys, Dziedziak Bernard starszy $^{25}/_4$, Dziedziak Bernard młodszy, *Dziedzic Antoni*, Gąsiorek Michał, *Gebel Chaskel*, Goleń Józef $^{5}/_5$, Gowda Aleksander, *Grasela Jan, Gyża Teodozy, Hochberger Pinkas, Kłapsa Józef, Kochan Grzegorz, Kosiba Mieczysław $^{14}/_5$, *Lityński Stanisław*, Łaskawski Jakób, Nowak Ignacy, *Oseniak Konstanty*, Osioł Kazimierz, Pabis Jakób, Pion Adolf, Przybycień Piotr $^{15}/_3$, Ropiecki Paweł, Sandowicz Stefan, *Sarota Wojciech, Serafin Jan, Skowronek Józef, Sopala Leon, Stępień Józef, Szufa Romuald $^{13}/_3$, Śródulski Władysław, Święch Klemens, Wal Stanisław $^{24}/_2$, Woźniak Franciszek, Znamierowski Tadeusz.

Klasa IV a. Bielewicz Stanisław, Cholewski Stanisław, Głód Władysław, Gruszczyński Stanisław, *Jurczak Piotr*, Kijak Władysław, Kramer Tadeusz, Krieger Jakób, Kwaśnik Franciszek, Malinowski Władysław $^{13}/_5$, Maziarz Stanisław, *Mazur Stanisław*, Miklaszewski Mieczysław, Morgenstern Rywen, *Obrzut Jan*, Oliner Tobiasz, Peller Chaim, Piotrowski Mieczysław, Pyla Józef, *Rafa Piotr*, Rausz Stanisław, Rolka Józef $^{9}/_{12}$, Salwa Józef, *Seiboth Julian*, Serafin Stanisław, Sikorski Jan, Stankiewicz Mieczysław, Świątkowski Józef, Tomczyński Jan, Turowicz Tadeusz, *Wacławik Kazimierz, Wal Stanisław $^{14}/_5$, Włodek Tadeusz, Wojtasiewicz Andrzej, Wojtasiewicz Jan, Zacharyasz Leopold, Żmigrodzki Alojzy.

Klasa IV b. Bugno Ignacy, Cebula Władysław, Cieluch Jan $^{14}/_5$, Ciotej Semen, *Dobek Kazimierz*, Dubiński Józef, Dubiński Władysław, Farlik Franciszek, Gajewski Leon, *Gumiński Henryk*, *Günsberg Markus*, Gyża Włodzimierz, *Hałgas Michał*, Hock Tadeusz, Juszczak Mateusz, Kerz Abraham, Kerz Leib, Kędzior Adam, Kluska Józef, *Kohnówna Rozalia, Landau Juda, Leśniak Jan, Muszyński Mieczysław, *Nożyński Kazimierz*, Paszkiewicz Jan,

Piotrowski Maryan, Przepióra Stanisław, Rosiek Wilhelm ²⁸/₃, Różycki Karol, Rusyniak Aleksander ⁹/₂, Serafin Józef, *Serwa Michał*, Snamina Maryan, Sobin Mikołaj, Tomasik Jan, Woźniak Franciszek, *Ziomba Jan*.

Klasa V. Bagnowski Zygmunt, Barzyk Franciszek, *Brach Ignacy*, Drzewicki Maryan, Durkot Stefan, Frohn, Aleksander ¹⁵/₁₂, Frysztak Walenty, Gawlik Stanisław, Grądalski Piotr, Günsberg Eerisch, Hefter Józef, Jurusik Stanisław, Karandyszowski Ignacy, Kasperski Franciszek, Kocko Edward, Kretowicz Jan, Krysakowski Stanisław, Kuna Kajetan, ²Łozińska Amalia, Małinowski Jan, Miklaszewski Wilhelm, Myśliwy Jan, Nożyński Leopold, Obr Franciszek, Oczkowski Stanisław, Ogrodnik Adam, Porwit Klemens, Potocki Dyonizy, Rygiel Władysław, Sendeki Stanisław, Smagowicz Karol, Sulma Mieczysław, Szymczyk Henryk, Tenerowicz Józef, Tenerowicz Walenty, Tumidajski Józef, Wańko Konstantyn, Zacharyasz Adam, Zastępa Karol ¹⁴/₃.

Klasa VIa. Baran Mieczysław, Bójczuk Roman ²¹/₄, Burda Józef ³¹/₁, Ciślak Piotr, Dębicki Euzebiusz, Dobek Kazimierz ²/₃, Gawlicki Tomasz, Grąglowski Ludwik, Haberek Franciszek, Jamro Jan ⁹/₂, Janocha Stanisław ¹⁴/₃, Jaworski Jan, Jaworski Jerzy, Kalczyński Włodzimierz, Kijowski Edward, Kmiecik Tomasz, Kosiba Jan ¹⁰/₃, Malczyk Bolesław, Ocetkiewicz Zygmunt, Orchel Wawrzyniec, Roth Feliks, *Szczepański Kazimierz*, Szczurkiewicz Jan ⁵/₅.

Klasa VIb. Bagnowski Kazimierz Maryan, Bagnowski Stefan Jan, Dutka Aleksander, Gal Mikołaj, Hałuszka Ignacy, Kazanowski Jan ¹²/₁₁, Koziół Wojciech, Kuryłło Antoni Teodor, Landau Leon, Maciejowski Jan Franciszek, Mochnacki Rodyon Antoni, Müller Władysław, Niemczycki Mieczysław Maryan, Ryba Michał, Snamina Jan, Szufa Stanisław Józef, Szymczyk Tadeusz, Tenerowicz Aleksander, Weinberger Berl, Więcek Wiktor Józef, *Wojnarowski Zbigniew Eugeniusz*, Woźniak Jan.

Klasa VIIa. Belczyk Władysław ¹⁴/₅, Bochnia Józef, Czanczian Antoni ¹⁸/₄, Czełusniak Eugeniusz, Grzywa Ludwik, Hałgas Franciszek, *Holländer Szymon*, Jamrowicz Sta-

nisław, Kapecki Wawrzyniec, Klimkowicz Jan, Kumorowicz Kazimierz, Niemiec Władysław, Ocetkiewicz Stanisław, Olpiński Klemens, Podworski Maryan, Przybyłowicz Jakób, Pyrek Józef, Sikorski Stanisław, Stępień Michał, Tokarczyk Walenty, Witkowski Edward^{1/2}, Witkowski Leopold, Wojnarski Stanisław, Wygrzywański Albin.

Klasa VII b. Basista Stanisław, Bochnak Piotr Leopold, Durkot Teodor, Engel Kalman, Fischler Mendel, Godzyk Michał, Gyza Jan, Kapłon Jakób, Karp Wilhelm^{12/2}, Klein Dawid, Kobani Konstanty, Kowalczyk Piotr, Kwaśnik Jan, Łacki Andrzej, *Marszałek Jan, Niemczyński Paweł^{14/10}, Porębowicz Bronisław, *Pyrrz Symeon*, Rosłowski Jan, Rusynko Bazyli, Sandowicz Józef Mikołaj, Sedlak Wacław, Telech Aleksander, *Tytar Stefan, Wolf Markus, Lieferantówna Chana^{1/2}.

Klasa VIII a. *Barnasiewicz Michał*, Kormanek Józef, Lewiński Jan, Malczyk Kazimierz, *Metzgerówna Zofia, *Morgenstern Markus, Osikowicz Piotr, *Porwit Maryan*, Preissler Wilhelm, Reiner Józef, Skórka Andrzej, *Stec Władysław*, Stolarz Paweł, *Szczepańska Felicja, Szczurkiewicz Tadeusz, Tomczyński Wojciech, *Weissmann Juliusz*, Wojciechowski Łukasz, Wojnarski Zygmunt, Zacharyasz Walenty, Zaczek Franciszek.

Klasa VIII b. Chomkowicz Grzegorz, Gajewski Ludwik, *Hurko Teofil, Jadłowski Teodozy, Kapecki Józef, Kielb Franciszek, *Knappik Zdzisław*, *Kobani Włodzimierz, Lecker Józef, Maziarz Józef, *Przybyłowicz Eugeniusz, Schinagel Zygmunt, Sembrat Grzegorz, *Sommerówna Adela, Tęczar Stanisław, Wanat Józef, Węgrzyński Józef, Weiss Karol, Wszolek Antoni.

XVIII WYKAZ KSIĄŻEK,

których będzie się używać w roku szkolnym 1914/15.

Klasa I. Religia a) obrz. rzym. kat.: Wielki Katechizm religii katolickiej. Kraków 1910. K. 0'60 — b) obrz. gr. kat.: Serednyj katechizm chryst. kat. rel. Lwów 1906. Kor. 0'80. *Język łaciński*: Samolewicz, Zwięzła gramatyka języka łacińskiego. Wyd. 6. Lwów 1907. K. 1 —. T. Lewicki, Początki nauki języka łacińskiego. *Język polski*: Konarski, Zwięzła gramatyka języka polskiego. Lwów 1911. K. 0'50. Reiter, Czytania polskie dla I. kl. z ilustr. Lwów 1910. K. 3. *Język niemiecki*: German-Petelenz-Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla I. klasy. Wyd. 7. Lwów 1910. K. 2'40. *Geografia*: Eugeniusz Romer, Geografia. Wyd. 2. z atlasem. Lwów 1908. K. 3'20. Atlas Kozena-Gustawicza (większy). *Historia*: Gebert i Gebertowa, Opowiadania z dziejów ojczystych. Lwów 1912. Wydanie 2. K. 2'50, *Matematyka*: Frank, Arytmetyka dla klasy I. i II. Lwów 1912. K. 2'40. R. Suppantschitsch, Poglądowa nauka geometryi dla kl. I, przetłómaczył Hordyński. Lwów 1911. K. 1. *Historia naturalna*: Nusbaum-Wiśniowski, Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 3. Lwów 1910. K. 3'60. Rostafiński, Botanika szkolna na klasy niższe. Wyd. 6. Kraków 1907. K. 2'60.

Klasa II. Religia a) obrz. rzym. kat.: Wielki katechizm religii katolickiej. Kraków 1910. K. 0'60. — b) obrz. gr. kat.: Serednyj katechizm chryst. katol. rel. Lwów 1906. K. 0'80. *Język łaciński*: Samolewicz, Zwięzła gramatyka języka łacińskiego. Wyd. 6. Lwów 1907. K. 1. — Steiner i Scheindler, Ćwiczenia łacińskie dla II. klasy, oprac. przez Samolewicza. Wyd. 6. przygotował Frączkiewicz. K. 1'90. *Język polski*: Małecki. Gramatyka języka polskiego, szkolna. Wyd. 11. Lwów 1911. K. 2'40. Reiter, Czytania polskie dla II. klasy. Lwów 1911. K. 3'40. *Język niemiecki*: German-Petelenz-Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla kl. II. Wyd. 5. Lwów 1912. K. 2'80. *Geografia*: Siwak, Geografia dla klasy II. i III. Lwów 1911. K. 3'20. Atlas jak w kl. I, *Historia powszechna*: Semkowicz,

Opowiadania z dziejów powszechnych. Część I. Wyd. 4. Lwów 1912. K. 2—. *Matematyka*: Frank, Arytmetyka dla kl. I. i II. Lwów. 1912. K. 2'40. *Historia naturalna*: Nusbaum-Wisniowski, Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 3. Lwów 1910. K. 3'60. Rostafiński, Botanika szkolna dla klas niższych. Wyd. 6. Kraków 1907. K. 2'60.

Klasa III. *Religia* a) obrz. rzym. kat.: Ks. Jougan. Liturgika. Wyd. 4. Lwów 1910. K. 1'40. Ks. Dąbrowski, Historia biblijna zakonu starego. Wyd. 6. Lwów 1911. K. 1'70. b) obrz. gr. kat.: Toroński, Istorija biblijna staroho zawita. Wyd. 2. Lwów 1899. K. 2. — Liturgika, Wyd. Krużka katechytów. *Język łaciński*: Samolewicz-Soltysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 9. Lwów 1909. K. 2'40. Próchnicki, Ćwiczenia łacińskie, dla kl. III. Wyd. 6. Lwów 1912. K. 1'80. Frączkiewicz, Czytanka łacińska na podstawie Korneliusza Neposa i Kurcyusza Rufusa, do użytku III. i IV. klasy szkół średnich. Lwów 1912. K. 2'30. *Język grecki*: Ćwikliński, Gramatyka języka greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902. K. 3'40. Winkowski-Taborski, Ćwiczenia greckie. Wyd. 3. Do nowego planu przystosował P. Passowicz. Lwów 1910. K. 3. *Język polski*: Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 9—11. Lwów 1911. K. 2'40. Reiter, Czytania polskie dla III. klasy. Lwów 1912. K. 3'40. *Język niemiecki*: German-Petelenz-Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla klasy III. Wyd. 5. Lwów 1911. K. 2'80. Jahner, Deutsche Grammatik. Wyd. 3. i 4. Lwów 1911. K. 2'80. *Geografia*: Siwak, Geografia dla klasy II. i III. Lwów 1911. K. 3'20. *Historia powszechna*: Gebert i Gebertowa, Opowiadania z dziejów Monarchii austr.-węg. Lwów 1912. K. 2'50. *Matematyka*: Frank, Początki arytmetyki ogólnej i algebry dla kl. III. Lwów 1912. K. 1'50. Suppant-schitsch, Zarys geometrii dla kl. III. przetłómaczył Hordyński. Lwów 1913. K. 1'70. *Fizyka*: Żłobicki, Wiadomości z fizyki dla niższych klas szkół średnich. K. 3'20

Klasa IV. *Religia* a) obrz. rzym. kat.: ks. Dąbrowski, Historia biblijna zakonu nowego. Wyd. 4. Lwów 1910. K. 1'70. b) obrz. gr. kat.: Toroński, Istorija biblijna nowoho zakona, Wyd. 1. i 2. Lwów 1901. K. 1'60. *Język łaciński*: Samolewicz-

Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 4. Lwów 1909. K. 2'40. Próchnicki, Ćwiczenia łacińskie dla kl. IV. Wyd. 4. Lwów 1909. K. 2. Caesar, Commentarii de bello Gallico. Wydał Terlikowski. Wyd. 4. Lwów 1912. K. 1'60. Krajewski, Czytanka łacińska dla klasy III, IV. i V. szkół średnich. *Język grecki*: Ćwikliński, Gramatyka jęz. greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902. K. 3'40. Winkowski-Taborski, Ćwiczenia greckie dla kl. III. i IV. Wyd. 3. Do nowego planu przystosował P. Passowicz. Lwów 1910. K. 3. *Język polski*: Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 9—11. Lwów 1910. K. 2'40. Próchnicki-Wojciechowski, Wypisy polskie. Tom IV. Lwów 1911. K. 3'60. *Język niemiecki*: German-Petelenz-Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla kl. IV. Wyd. 4. Lwów 1910. K. 3. Jahner, Deutsche Grammatik. Wyd. 3. i 4. Lwów 1911. K. 2'20. *Geografia*: Majerski, Geografia monarchii austr.-węg. Wyd. 6. Lwów 1912. K. 2'20. *Historia powszechna*: Zakrzewski, Historia powszechna. Część I. Wyd. 7. Kraków 1911. K. 2'40. *Matematyka*: Frank: Arytmetyka i algebra dla klasy IV. i V., 1913. K. 3'—. Łomnicki, Geometria. Część I. i II. dla kl. IV. i V. Lwów 1911. K. 3'40. *Fizyka*: Żlobicki, Wiadomości z fizyki dla kl. III. i IV. szkół średnich. Lwów 1913. K. 3'20. Duchowicz-Wisniowski, Wiadomości z chemii i mineralogii dla klas niższych. Lwów. 1911. K. 2'80.

Klasa V. *Religia* a) obrz. rzym. kat.: Ks. Dr. Sieniatycki, Ogólna katolicka dogmatyka. Wyd. 2. Lwów 1906. K. 2. b) obrz. gr. katol.: Toroński, Chryst. kat. dogmatyka fundamentalna. Wyd. 2. Lwów 1906. K. 2. *Język łaciński*: Samolewicz-Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 9. Lwów 1909. K. 2'40. Bednarski, Ovidiusza pisma wybrane. Wiedeń-Lwów 1903. K. 2. Caesar, jak w kl. IV.; Livius, Ab urbe condita libri. Wydał Majchrowicz. Lwów 1905. K. 2'50. *Język grecki*: Ćwikliński, Gramatyka jęz. greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902. K. 3'40. Fiderer, Chrestomatya z pism Xenofonta. Wyd. 4. Lwów 1909. K. 2'40. Homer, Iliada. Wydanie Scheindlera-Sołtysika. Część I. K. 1'20. *Język polski*: Próchnicki-Wojciechowski. Wypisy polskie dla kl. V. Lwów 1811. K. 3'80. *Język niemiecki*: Ippoldt-Stylo. Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen. I. Teil. Wyd. 3. Lwów 1912. K. 3'80. *Historia powszechna*:

Zakrzewski, *Historia powszechna*. Część I. Wyd. 7. Kraków 1911. K. 2'40. Cz. II. Wyd. 5. Kraków 1908. K. 2'40. *Geografia*: Pawlowski, *Geografia dla klas wyższych szkół średnich*. Cz. I. Lwów 1914. K. 2'30. *Matematyka*: Miśkiewicz, *Podręcznik Arytmetyki na klasę V*. Lwów 1912. K. 1'50. Łomnicki, *Geometria*. Część I. i II, dla kl. IV. i V. Lwów 1911. K. 3'40. *Historia naturalna*: Wiśniowski, *Zasady mineralogii i geologii*. Wyd. 3. Lwów 1912. K. 3. Rostafiński, *Botanika szkolna dla klas wyższych*. Wyd. 4. Kraków 1911. K. 3'20.

Klasa VI. *Religia* a) obrz. rzym. kat.: Ks. Dr. Sieniatycki, *Dogmatyka szczegółowa*. Wyd. 2. Lwów 1910. K. 2'20. b) obrz. gr. kat.: Toroński, *Dogmatyka cząstka*. Wyd. 2. Lwów 1908. K. 2. *Język łaciński*: Sołtysik, G. *Sallustius Bellum Jugurthinum*. Lwów 1910. K. —'70. Cicero, *In Catilinam*. Wydanie Sołtysika. Lwów 1905. K. —'70. Rzepiński, *Wybór poezji Wergilego*. Lwów 1912. K. 1'70. Samolewicz-Sołtysik, *Gramatyka języka łacińskiego*. Część II. Wyd. 9. Lwów 1909. K. 2'40. *Język grecki*: Homer, *Iliada*. Cz. I. Wydanie Scheiñdlera-Sołtysika. Lwów 1908. K. 1'20. Część II. Lwów 1909. K. 1'50; Terlikowski, *Wybór z dziejów Herodota*. Lwów 1900. K. 2'20. Plutarch, *Żywoty Cyncerona i Demostenesa*. Wydanie Nagórzańskiego. Lwów 1911. K. 2'20. Ćwikliński, *Gramatyka języka greckiego*. Wyd. 3. Lwów 1902. K. 3'40. *Język polski*: Chrzanowski-Wojciechowski, *Wiadomości z historii literatury polskiej do r. 1822. z wypisami*. K. 3'50. *Język niemiecki*: Ippoldt-Stylo, *Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen*. II, Teil. Wyd. 2. Lwów 1910. K. 3'60. *Geografia i historia powszechna*: Zakrzewski, *Historia powszechna* Część III. Kraków 1908. Wyd. 4. K. 2'80. *Matematyka*: Miśkiewicz, *Podręcznik arytmetyki dla kl. VI*. K. 1'60. Łomnicki, *Geometria*. Część III. i IV. dla klasy VI., VII. i VIII. Lwów 1912. K. 3'80. Kranz, *Logarytmy*. Wydanie 2. Kraków 1912. K. 1'30. *Historia naturalna*: Nusbaum, *Zoologia dla klas wyższych szkół średnich*. Wyd. 2. Lwów 1912. K. 3'60.

Klasa VII. *Religia* a) obrz. rzymsk. kat.: Ks. Szczeklik, *Etyka katolicka*. Wyd. 5. Kraków 1912. K. 2'20. b) obrz. gr. kat.: Dorożyński, *Etyka*. Lwów 1904. K. 2. *Język łaciński*

Bednarski, Cyclerona mowa za Archiaszem. Lwów 1905. K. 0'50. Szczepański, Wybór mów Cicerona do użytku w gimnazjach polskich. Lwów 1913. K. 2'60. Terlikowski, Ciceronis de officiis libri tres. Lwów 1896. K. 1'60. Plinius Młodszy, Listy wybrane. Wydał F. Nagórzański. Lwów 1912. Rzepiński, Wybór poezyi Wergilego. Lwów 1912. K. 1'70. Samolewicz-Soltysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 9. Lwów 1909. K. 2'40. *Język grecki*: Homer, Odyssea. Wydanie Jezienickiego. Lwów 1908. K. 3. Schmidt, Wybór mów Demostenesa. Lwów 1893. K. 1'40. Plato, Wybór pism. Opracował Jędrzejowski. Lwów 1912. K. 3. Sofokles, Filoktet. Oprac. Dr. Jan Oko. *Język polski*: Tarnowski-Wójcik, Wypisy polskie. Część I. Wyd. 4. Lwów 1909. K. 3'30. Tarnowski-Próchnicki, Wypisy polskie. Część II. Wyd. 4. Lwów 1911. K. 3'60. *Język niemiecki*: Ippoldt-Stylo, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen. III. Teil. Wyd. 2. Lwów 1911. K. 4. *Historia powszechna i geografia*: Zakrzewski, Historia powszechna. Część III. Wyd. 5. Kraków 1908. K. 2'80. Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich. Wydanie 4. Kraków 1910. K. 2. *Matematyka*: Dziwiński, Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wydanie 4. Lwów 1910. K. 4'50. Łomnicki, Geometria dla kl. VI., VII. i VIII. Lwów 1912. K. 3'80. Kranz, Logarytmy. Wyd. 2. Kraków 1905. K. 1'30. Kranz, Zbiór zadań matematycznych dla klas wyższych. Wyd. 2. Kraków 1905. K. 3'50. *Fizyka*: Kawecki-Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas. Wyd. 4. Kraków 1906. K. 3'40. Tomaszewski, Chemia. Wyd. 4. Kraków 1912. brosz. K. 0'70. *Propedeutyka filozoficzna*: Nuckowski; Początki logiki ogólnej. 1903. K. 2'—

Klasa VIII. *Religia a)* obrz. rzym. kat.: Ks. Gadowski, Zarys historii kościoła katolickiego. Wyd. 3. Tarnów 1911. K. 3. *b)* obrz. gr. kat.: Wapler-Stefanowycz, Istorija chryst. katol. cerkwy. Lwów 1903. K. 2'40. *Język łaciński*: Dolnicki, Wybór pism Horacego. K. 1'50. Staromiejski, Wybrane pisma hist. Tacyta. Lwów 1898. K. 2'20. Samolewicz-Soltysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 9. Lwów 1909. K. 2'40. *Język grecki*: Homer, Odyssea. Wydanie Jezienickiego. Lwów 1908. K. 3. Platon, Laches. Wydanie Krala. Lwów 1905.

K. 0'60. Platon, Lysis. Sofokles, Antygona. Wydanie Majchrowicza. Lwów 1889. K. 1. Ćwikliński, Gramatyka języka greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902. K. 3'40. *Język polski*: Tarnowski-Próchnicki, Wypisy polskie. Część II. Wyd. 4. Lwów 1911. K. 3'60. *Język niemiecki*: Ippoldt, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen. IV. Teil. Lwów 1909. K. 4. *Geografia i historia powszechna*: Głębiński-Finkel, Historia austriacko-węg. monarchii i wiadomości polityczne i społeczne. Wyd. 3. Lwów 1910. K. 2. *Matematyka*: Dziwiński, Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 4. Lwów 1910. K. 3'60. Łomnicki, Geometria dla klas VI., VII. i VIII. Lwów 1912. K. 3'80. Kranz, Logarytmy. Wyd. 2. Kraków 1911. K. 1'30. Kranz, Zbiór zadań matematycznych dla klas wyższych. Wyd. 1. i 2. Kraków 1905. K. 3'50 *Fizyka*: Kawecki-Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas. Wyd. 4. Kraków 1906. K. 3'40. *Propedeutyka filozoficzna*: Lindner-Kulczyński, Wykład psychologii. Wyd. 3. Kraków 1912. K. 2'20.

XIX. OGŁOSZENIE DYREKCJI.

Egzamin wstępny do klasy I-szej odbędzie się przed wakacjami dnia 30. czerwca, a po wakacjach dnia 1. września b. r. Kandydaci, chcący składać egzamin ten przed wakacjami, mają zgłosić się w kancelaryi Dyrekcyi zakładu w towarzystwie rodziców lub opiekunów dnia 27. czerwca między godziną 9—12 przed południem i między 3—5 po południu i złożyć:

- a) metrykę chrztu lub urodzenia,
- b) świadectwo powtórnego szczepienia ospy,
- c) świadectwo ze szkoły ludowej, jeżeli uczeń do niej uczęszczał,
- d) kwotę 7 k. 20 h. tytułem wpisowego, datku na środki naukowe i na przybory do gier i zabaw,
- e) dobrowolny datek na fundusz wsparć dla biednych uczniów,
- f) kwotę 4 h. na papier do piśmiennej części egzaminu.

Rodzice lub opiekunowie ucznia, któremu komisya egzaminacyjna odmówi przyjęcia, mają się zgłosić do kancelaryi Dyrekcyi, która im zwróci kwotę 7 k. 20 h. jako też złożone dokumenty.

Zakres wymagań przy egzaminie wstępnym do klasy I.

- a) Z religii: wiadomości w zakresie wymogów 4-klasowych szkół ludowych,
- b) Z języka polskiego: czytanie płynne i wyraziste, objaśnienie czytanych ustępów pod względem treści i związku myśli, opowiadanie treści, znajomość części mowy, odmiana imion i czasownika, znajomość zdania prostego i rozbiór jego części składowych pod względem składni, zgody i rzędu; poprawne napisanie dyktatu z zakresu pojęć znanych uczniom, piśmienny rozbiór jednego zdania prostego z kilku zwykłemi określeniami. Zdanie to może być wzięte z dyktatu.
- c) Z języka niemieckiego: czytanie płynne i zrozumiałe, znajomość odmiany rodzajników, rzeczowników,

przymiotników i zaimków, odmiana słów posiłkowych i czasowników słabych we wszystkich formach strony czynnej i biernej, tudzież odmiana najzwyczajniejszych czasowników mocnych, zasób wyrazów z zakresu pojęć uczniom znanych; poprawne napisanie łatwego dyktatu, którego treść przed dyktowaniem poda się uczniom w języku wykładowym.

- d) Z rachunków: pisanie liczb do miliona włącznie, biegłość w czterech działaniach liczbami całkowitymi, pewność w tabliczce mnożenia, znajomość ważniejszych miar i wag.

Wpisy uczniów na rok szkolny 1914/15 odbędą się dnia 29. i 31. sierpnia od godziny 9—12. Późniejsze zgłoszenie się do zapisu będzie tylko wyjątkowo uwzględnione.

Wpis uczniów do klasy I., którzy nie złożyli egzaminu wstępnego przed wakacjami, będzie miał tylko warunkowe znaczenie aż do dnia złożenia egzaminu. Rodzice ich lub opiekunowie tych uczniów muszą dopełnić tych samych warunków, jakie były wymagane przy zgłoszeniu ucznia do egzaminu wstępnego przed wakacjami.

Przy wpisie uczniów do klasy II.—VIII. uczniowie tutejsi mają przedłożyć świadectwo z poprzedniego roku szkolnego; uczniowie zaś z obcych zakładów mają przedłożyć: a) ostatnie świadectwo szkolne, zaopatrzone klauzulą odejścia, oraz wszystkie świadectwa z poprzedniej nauki gimnazjalnej, b) metrykę, c) świadectwo powtórnego szczepienia ospy.

Każdy uczeń jest obowiązany złożyć przy wpisie 2 k. na zbiory naukowe, 1 k. na gry i zabawy, tudzież datek dobrowolny na fundusz zapomogowy dla ubogich uczniów. Uczniowie nowo wstępujący do zakładu mają nadto złożyć takse wpisową 4 k. 20 h.

Egzamina poprawcze odbędą się dnia 31. sierpnia (poranek o godzinie 8 rano). Egzamin wstępny do klasy I. odbędzie się 1. września, a do II.—VIII. dnia 2. i 3. września.

Rok szkolny 1914/15 rozpocznie się dnia 3. września uroczystym nabożeństwem w kościele parafialnym o godzinie 8 rano, na którym wszyscy uczniowie zapisani mają być

obecni. Dnia 4. września b.r. rozpocznie się nauka szkolna. W dniu tym mają wszyscy uczniowie wręczyć pp. Gospodarzom klas kartę wpisową w dwóch egzemplarzach.

Oплата szkolna na każde półrocze wynosi 30 k. Uczniowie obowiązani do jej złożenia, mają ją uiścić w I. półroczu do 15. października, w II. półroczu do 15. marca.

Podania o uwolnienie od opłaty szkolnej, zaopatrzone w dokładne świadectwo ubóstwa i w świadectwo szkolne z poprzedniego roku szkolnego (względnie z ostatniego półroczu) mogą uczniowie publiczni wnosić za pośrednictwem Dyrekcyi zakładu do Wysokiej c. k. Rady szkolnej krajowej w I. półroczu do 20. września, w II. półroczu do 20. lutego. Uczniowie klasy I są obowiązani złożyć opłatę szkolną za I. półrocze do 30. listopada. Mogą jednak uzyskać odroczenie tego terminu do końca I. półroczu, jeżeli w dwóch pierwszych miesiącach nauki szkolnej okażą dobre zachowanie się i przynajmniej dostateczny postęp we wszystkich przedmiotach nauki. Aby to odroczenie uzyskać, mają wnieść do 12. września podanie do Wysokiej c. k. Rady szkolnej krajowej przez Dyrekcyę zakładu, dołączając do niego dokładne świadectwo ubóstwa. Jeżeli klasyfikacya za I. półrocze wypadnie pomyślnie, odroczenie staje się uwolnieniem; w przeciwnym razie muszą złożyć opłatę za I. półrocze przed dniem 3. lutego.

O postępach i zachowaniu się uczniów udzielać będzie Grono nauczycielskie informacyi rodzicom lub opiekunom oraz odpowiedzialnemu nadzorowi domowemu w dwutygodniowych odstępach czasu, w dniach i godzinach, które Dyrekcyja ogłosi w zakładzie na początku roku szkolnego. W ostatnich trzech tygodniach przed końcem każdego półroczu nie będzie się udzielać informacyi o postępach uczniów.

Uczniom zamiescowym wolno mieszkać tylko pod nadzorem osób starszych i to takich, które będą się stosować ściśle do przepisów Wysokiej c. k. Rady szkolnej krajowej, zawartych w „Regulaminie dla osób, utrzymujących w swych domach uczniów szkół średnich”. W ten regulamin powinna zaopatrzyć się każda osoba utrzymująca studentów na stancyi i postępować w myśl jego postanowień

Dyrekcji zakładu i członkom grona nauczycielskiego służy prawo zwiedzania mieszkań uczniów.

W wypadkach rażącego zaniedbania obowiązków przez nadzór domowy lub zgubnego oddziaływania otoczenia na postępy i zachowanie się ucznia przysługuje Dyrekcji zakładu prawo zażądać od rodziców (opiekuna), aby zmienili mieszkanie tegoż. W razie nie zastosowania się do tego żądania ma Dyrekcyja prawo zabronić uczniowi dotyczącemu uczęszczać do zakładu.

OMYŁKI DRUKU:

Na stronie 51. po słowach: „Heliasz Wawrzyniec“ opuszczono: egzaminowany.

Na stronie 114. przy klasie VI.b. opuszczono: Brągiel Roman.

